

למעשה

פרשת תזריע

©

כל הזכויות שמורות

למכון 'למעשה'

ולפנחס זרביב

כתובת המחבר

חנה סנש 2111

אשדוד

058-3271323

p0583271323@gmail.com

כמו כן המכון מתמחה בעריכה לשונית

פרשת תזריע

מעז יצא מתוק- כוחה של תשובה

למה את עצובה שאל הרב את הרבנית, ...הילדים קרעו את הבד שקניתי כדי לתפור לי שמלה לשבת כל מה שחסכת כל כך הרבה זמן ענתה הרבנית. היתה זו הרבנית של מור זקני הגאון רבי יונתן זרביב זצ"ל בזמן שהיה ראש כולל בנתיבות בישיבתו של ר' יששכר מאיר זצ"ל הרב פשפש במעשיו ואמר הרי העונש בא כדי שהאדם יתקן את מעשיו אז מה עוול יש במעשי עד שנזכר בדברים שאמר בבוקר בכולל לאחד האברכים מתוך הריתחא דאוריתא שיתכן ובנסיבות הדברים היה מקום שלא לאומרם הרב לא השתהה מלתקן ומיד בתחילת הסדר תיקן את הדברים והכריז ברבים דברים שאמרתי לפלוני טעות הם בידי

אחר הצהרים הרב חזר והרבנית שמחה הרב שאלה לשמחה מה זו עושה שמא עבדת על כשם שמברכים על הרעה מברכים על הטובה היא ענתה הרבנית לא ה' החזיר לנו את השמלה חדשה שאלה הרב הכיצד ענתה שהיא המדריכת כלות

ותוך כדי הדברים היא לימדה את הכלה עד ביכן צריך הבגד לכסות והכלה נעצבה באומרה שהבגד שלה קצר לפי ההלכה כי היא גבוהה מאוד אבל היא תשמח להביא את זה לרבנית ואכן כך עשתה אמר הרב בהתפעלות שרואים שכאדם מתקן את מעשיו גם העונש מתמתק ויוצא יותר טוב שאם עד עכשיו היו צריכים לתפור את הבגד עכשיו זכו בבגד מושלם

בפרשתינו מדובר על המצורע שנגעים באים על לשון הרע והצטווה המצורע לצאת מחוץ למחנה והצורע אשר בו הנגע בגדיו יהיו פרומים וראשו יהיה פרוע ועל שפם יעטה וטמא טמא יקרא" (יג, מה).

ה' רוצה להראות לו שרק בגלל חטאו הוא נענש והראיה שיחזור בתשובה יסור ממנו גם במקום שבדרך הטבע לא צריך לסור

והדברים יבוארו ע"פ דברי "אור החיים" הקדוש בתחילת פרשת מצורע וזה לשונו "להיות שהצרעת כפי טבע תכונתו תתהווה מעפשות וזיהום הגוף ותגבורת המרה אשר תתגבר באדם, ועושה רושם בבשרו, ודבר זה יסובבנו העצבון וצרת

הלב ושממון השכל, והרפואה הטבעית לזה היא הרחקת העצבון, ועניינים המרחיבים לבו של אדם ומשמחים המה רפואתו, והנה בבוא נגע הצרעת על האדם יכול האדם לומר כי חולי טבעי הוא אשר יקרה להאדם, ובאמור לו כי הוא זה בשביל עוון לשון הרע, לא יאמין ולא יצדיק הדברים, לזה נתחכם אל עליון וציוה שיסגר המצורע - בדד ישב, ובגדיו יהיו פרומים וראשו יהיה פרוע ועל שפם יעטה וטמא טמא יקרא - דברים שהם כפי הטבע נגדיים לרפואת סיבת הנגע, ואדרבא יולידו הנגע מחדש. וכאשר יראה האדם שהגם שעשה דברים אלו שהם נגדיים, אע"פ כן על ידי שהרהר בתשובה והתוודה חטאתו - כי בעונו אשר פשט לשונו גילה הנגע את עינו, וישב מחטאתו ויטהר לשונו, ויראה כי יהפך הנגע את עינו, בזה ידע ויוכיח הוכחה ברורה שלא בא לו הנגע אלא לצד שדיבר לשה"ר.

דברים נגדיים לחוליו, אעפ"כ נטהר, בזה ידע כי תורת לשונו הרע הוא זה, ולא מקרה הטבעי כחושבי מחשבות אוון.

מעשה שיבהיר עד כמה גדולה סכנת הלשון

מעשה היה בחפץ חיים שהוא ועוד כמה רבנים התארחו בבית הארחה אחד. ואחד הרבנים נענה ואמר שהיה חסר מלח בתבשיל, כשיצאו החפץ חיים אמר לו ללכת ולהתנצל על הלשון הרע שדיבר הרב נענה ואמר לו מה כבר יש במה שאמרתי שאין בזה מלח, נו מי בכלל שמע אמר לו החפץ חיים תהיה בטוח שבעלת הבית שמעה ועכשיו היא הולכת בגללך לפטר את המבשלת על שביישה אותה ולא הכינה לרבנים אוכל טעים הרב אמר לחפץ חיים אתה מגזים לא כל כך מהר מפטרים אמר לו החפץ חיים אם אינך מאמין תלך ותראה בעיניך עד כמה שאני צדקתי חזר אותו רב והוא שומע קול בכי של המבשלת שאומרת לא צריך לפטר אותי עד כזה דבר קטן שלא שמתי בדיוק מלח אולי אותו רב לא דייק בדבריו בעלת הבית אומרת למה אין כזה דבר שרבנים

הוא אומרו "זאת תהיה תורת המצורע" - תורת המוציא שם רע, והכרח הדבר ותוכחתו - "ביום טהרתו", שהגם שעשה

שהוא חזר בתשובה נרמז שעווננו בא לו בגלל לשון הרע לכאול יותר טוב היה לרמוז כן הבתחילת הפרשה

אלא ביאר ביאור יפה בזה ר' אברהם וויינפעלד בעל שו"ת ברכת אברהם שמלמד שלא יוכיח את האדם ביום צרתו אלא ביום שנרפא שאם יוכיחו ביום צרתו הוא לא ישמע לו (הובא בושלל לא יחסר עמ' קעו).

למה המשגיח לא סילק את הבחור

וספור יפה ששמעתי מו"ר הרב יעקב בנבנשתי שליט"א מעשה בבחור שעשה מעשה שאינו הגון ונימנו וגמרו בהנהלת הישיבה להעבירו לישיבה אחרת והיחיד שהתנגד היה ר' מאיר חדש זצ"ל ובאו כל צות הרבנים ועלו למעונו ואמרו שאיך יתכן להשאיר בחור כזה אם הלכה נקבל אם לדין יש תשובה בישיבה הרי זה יהרוס את הכל המשגיח לא ענה אבל השאיר את הבחור הבחור שראה כמה המשגיח מוסר נפש בשבילו תפס את עצמו והחל ללמוד ברצינות ונהיה מבחירי הישיבה ואז ר' מאיר אמר לו לחפש לו זמן הבא ישיבה

סתם יגידו מיד נכנס הרב ואמר שהוא לא התכוון ורק יש לו רגישות מיוחדת והוא מממש מתנצל על זה ולאחר שכנועים רבים בעת הבית הסכימה להחזיר את המבשלת עכשיו הוא הבין מה שאמר החפץ חיים עד כמה צריך לשמור על הלשון

קרוי התער המלוטש עושה רמיה

וזה מצינו בדברי הרד"ק שכתב בתהילים (נב ד) 'הוות תחשוב לשונך כתער מלוטש עושה רמיה' שהלשון דומה לתער חד ומלוטש אשר האדם אינו מודע לגדול כוחו וכאשר מתכוין האדם לחתוך בסכין מעט חותכת היא הרבה יותר לעומק. על כן קרוי התער המלוטש 'עושה רמיה' שכן כביכול הוא מרמה את האדם. כך היא הלשון האדם סבור כי מילותיו אינם בעלות כח ומשמעות, אולם בסופו של דבר תוצאות דיבורו מרחיקות לכת ולעיתים הרות אסון.

למה עכשיו שחזר בתשובה נרמז שעווננו בא לו בגלל לשון הרע

זאת תהיה תורת המצורע זאת תהיה תורתו של מוציא שם רע וצ"ב למה עכשיו

אמרו ז"ל (הוריות יג א) ממזר תלמיד חכם קודם לכהן גדול עם הארץ".

בדבריו אלה מלמד אותנו ה"אור החיים" הקדוש יסוד גדול. בשעה שאנו רואים יהודי במצב רוחני שפל, תחושת הלב היא: הרי הוא נולד ללא טהרה, וכולו שקוע במ"ט שערי טומאה, הרי גם אם אטרח לקרבו, אולי הוא יתקדם בעניין קטן ומועט, ואיזו תועלת יש בכך? ולעיתים, עלול היהודי המנסה להתחזק לחוש כך כלפי עצמו: "הרי אני נמצא במקום ירוד כל כך מבחינה רוחנית, כולי שקוע בתאוות ובמעשים המנוגדים לרצון ה' יתברך, וכי יש טעם שאתקדם צעד כל שהוא?".

והנה מלמדת התורה שחלילה לחשוב כך. אפילו אדם שהטומאה מוטבעת בו, כגון ממזר, ואין לו סיכוי להינשא לבת ישראל רגילה, בידו להגביר את החלק הטוב שבו ולבטל את החלק הרע, ללמוד תורה ולהתעלות במדרגות הקדושה עד שמעלתו תהיה גבוהה מהבכיר שבמיוחסים בעם ישראל, הכהן הגדול, אם הוא עם הארץ. קל וחומר שיהודי כשר,

אחרת ואז כל הצוות באו להילחם שיישאר אמר להם ר' מאיר הבוא עשה מעשה שעונשו להעבירו לישיבה אחרת אלא שאם הייתי מעבירו אז אף אחד לא היה מקבלו והיה יוצא לרחוב משא"כ עכשיו שהוא מבחירי הישיבה כל ישיבה תשמח לקבלו שהרי הוא מצוין ורק המשגיח שהוא מבוגר זוכר לו עוונות ראשונים

הלימוד מזה למעשה.

הלימוד מזה למעשה. אין יסורים בלא חטא ואם ישנם צריך לפשפש במעשיו. להוכיח אדם אך ורק בזמן המתאים

כוחה של עליה קטנה

כתב הרב זמיר כהן שליט"א

על הנאמר בפרשה: "וביום השמיני ימול בשר ערלתו", כותב ה"אור החיים" הקדוש: "שלא יאמרו בית דין: מה לי לממזר למולו, וכולו מלא ערלה!? תלמוד לומר שאף על פי כן יסיר ערלתו ממנו, להתיש כח הקליפה שבו, שאם יזכה במעשיו, יתעצם בכח מעשיו הטובים, ויגבר צד הטוב ויתבטל חלק הרע. ועל זה

באותה היד שמדליק בה סיגריות בשבת. ואמר שעל הסיגריות אינו מסוגל לוותר, משום שמורגל הוא שנים רבות לעשן שתי קופסאות ביום. והסברנו לאותו יהודי: "וכי אדם שאיבד מאה דולר ישרוף את כל הארנק? חבל מאוד שאתה מעשן, אבל לא בשביל זה תפסיד מצוות תפילין היקרה". וקיבל על עצמו. והמשכנו שגם בעניין הסיגריות יקבל על עצמו למעט בכל שבת בעוד כמה סיגריות, וידליק נר נשמה לפני שבת, למנוע את ההבערות הרבות שבהדלקת מצת או גפרורים, ויידע נאמנה שגם זה אינו טוב, וצריך להיות כל הזמן בעליה, רק בשביל שייצא תחילה ממצבו הנוכחי ויתקדם לפי כוחו, יתחיל במה שיכול. ועשה כן, והתקדם בשלבים, עד שלאחר זמן חזר בתשובה שלימה, והיום מדקדק ב"ה בקלה כבחמורה. וכששמע זאת בשידור אמר לעצמו, הלא הקרבה מועטת היא, ומה בכך שאעשה כן גם אני? והתחיל גם הוא בדרך זו, ומתוך כך עלה מחיל אל חיל ולימים חזר בתשובה שלימה והקים בית של תורה, והגיע אלינו עם

שרק הביא על עצמו טומאה בכוח עוונותיו ומעשיו הרעים, ודאי שבידו לתקן את כל אשר קלקל, ובאמצעות לימוד תורה ותשובה ומצוות ומעשים טובים יתעלה למדרגה גבוהה ביותר.

וכיצד מתחילים? בהסרת קליפה אחת תחילה. אצל הממזר מתחילים בהסרת הערלה, "להתיש כח הקליפה שבו", ומכאן בידו להתקדם צעד נוסף ועוד צעד, עד הגעתו לשלימות הראויה. וידוע הפתגם האומר: "גם דרך של אלפי קילומטרים, מתחילה בצעד אחד קטן". על אחת כמה וכמה שאדם המורגל בחילול שבת חלילה, או באחת משאר עבירות, יתחיל להתעלות על ידי שיקבל על עצמו מה שבידו לעשות במדרגתו זו, ישמח בטוב שעושה, ויעלה מדרגה נוספת, וכך ילך ויתקדם. ומעשה היה בבחור שגדל בקיבוץ בצפון הארץ, וסיפר שכל יהדותו הסתכמה בצום כיפור, ושמע באחד משיעורנו המשודרים בהידברות, מעשה ביהודי שהשתוקק להניח תפילין, אבל לא היה מניח בגלל בושנו מבורא העולם, שאיך יניח תפילין

חמשת ילדין, שכולם לומדים בתלמודי חכם ויוסף לקח לעודד ולהתעודד. שבת תורה ובבית יעקב. שלום.

מה חידש הרוכל לר' ינאי

במדרש מובא: מעשה ברוכל אחד שהיה מחזר בעיירות הסמוכות לצפורי והיה מכריז ואומר: "מאן בעי למזבן סם חיים" (מי רוצה לקנות סם חיים), אודיק עליה עלמא (כולם נתקבצו אליו, אך רק הסתכלו ולא קנו), ר' ינאי הוה יתיב ופשיט בטרקליניה (ישב בטרקלין ועסק בתורה), אמר ליה: "תא סק להכא זבין ליי" (בוא, עלה אלי ומכור לי), אמר ליה: "לית את צריך ולא כדמותך" (אתה ושכמותך אינכם צריכים), אטרח עליה, סליק לגביה, הוציא לו ספר תהלים מכורך, הראה לו פסוק זה: "מי האיש החפץ חיים וגו' נצור לשונך מרע". אמר ר' ינאי: "אף שלמה מכריז: "שומר פיו ולשונו שומר מצרות נפשו" - שומר מצרעת נפשו". אמר ר' ינאי: "כל ימי הייתי קורא מקרא זה ולא הייתי יודע היכן הוא פשוט, עד שבא רוכל זה והודיעני", לפיכך משה מזהיר את ישראל "זאת תהיה תורת המצורע" - המוציא רע".

ועדות נאמנה שמעתי שראש הישיבה הגראי"ל שטיינמן זצ"ל היה משיב לשואלים: האם להורות למתחזקים להתחיל בשמירת כל המצוות, או רק להתחיל במשהו, ובמה? והשיב שיש להורות ליהודי שמתחזק, להתחיל בשלוש מצוות ותנאי אחד. שלוש המצוות הן: תפילין, ציצית, ושבת, והתנאי הוא שמירת כשרות. תפילין - ניתן לקיים בזמן מועט, ציצית - מתחת לבגדים ואינה ניכרת לחבריו ככיפה, ולא יניאוהו מלקיימה. ולעניין שבת ביאר כוונתו להתחיל להשתתף בתפילות ליל שבת ושבת שחרית בבית הכנסת, ומכאן יתקדמו צעד אחר צעד בשמירת השבת ושאר המצוות מתוך אהבה ושמחה, עד שיגיעו לשלימות הראויה. והוסיף שהתנאי הוא שמירת כשרות, משום שכדי שכוח הקדושה יפעל באדם, עליו להיזהר ממאכלים אסורים המטמטמים ואוטמים את הלב. ישמע

עפ"י הטבע ולא מי שחולה דבר ראשון הולך לרופא וביחד אם זה מתחזק בתורה ומצוות אבל הרוכל חידש שזה סם חיים כפשוטו והראיה שהוא מוכר את זה בין שאר מוצריו ומוציא תהילים מכורך ומראה את זה לכולם

(ויק"ר טז,ב) דבר אחר, זאת תהיה תורת המצורע, הדא הוא דכתיב (תהלים לד, יג): מי האיש החפץ חיים. מעשה ברוכל אחד שהיה מחזיר בעירות שהיו סמוכות לציפורי והיה מכריז ואומר, מאן בעי למיזבן סם חיים, אודקין עליה, רבי ינאי הוה יתיב ופשיט בתורקליניה שמעיה דמכריז מאן בעי סם חיים, אמר ליה תא סק להכא זבין לי, אמר ליה לאו אנת צריך ליה ולא דכוותך, אטרח עליה סליק לגביה הוציא לו ספר תהלים הראה לו פסוק: מי האיש החפץ חיים, מה כתיב בתריה (תהלים לד, יד טו): נצר לשונך מרע, סור מרע ועשה טוב.

וצ"ב א. מה הקשר של דרשה זו לזאת תהיה תורת המצורע.

מעשה דומה לזה מצינו בגמרא: מכריז רבי אלכסנדר: "מאן בעי חיי, מאן בעי חיי" (מי רוצה חיים), כניפו ליה כולי עלמא ואתו לגביה, אמרו ליה: "הב לן חיי" (כולם התקבצו אליו ואמרו: "תן לנו חיים"), אמר להו: "מי האיש החפץ חיים, נצור לשונך מרע", שמא יאמר אדם הואיל ונצרתני לשוני מרע אלך ואגרה בשינה תלמוד לומר: "סור מרע ועשה טוב", ואין טוב אלא תורה שנאמר: "כי לקח טוב נתתי לכם תורתני אל תעזבו".

מה הדגש שהוא רוכל

והנה במעשה הרוכל יש לדקדק, מה זה משנה אם היה רוכל או חנווני שהוצרך להודיע שהיה המכריז רוכל, גם לשון מחזר צריך ביאור כי לשון זה שייך על החוזר לאחוריו והיה לו לומר מסבב, ומה העניין בזה שהיו העיירות סמוכות לצפורי. ולמה נאמר שהראה לו ספר תהלים מכורך, ומה היתה כוונת ר' ינאי שהוסיף לו ראייה מספר משלי, שאמר: "שומר פיו ולשונו וכו'". ונראה לומר שהרוכל חידש לו שאנו רגילים להתיחס לתורה כדבר ממולץ אבל המציאות האמיתית נקבעת אצלנו

- ב. למה אמר מאן בעי סם חיים, ולא אמר מאן בעי חיי.
- ג. למה הפסוק כפל ואמר החפץ חיים אוהב ימים לראות טוב, ולא מספיק באומרו החפץ חיים, דחיים משמע חיים טובים.
- ד. למה כתב לשון ראייה לראות טוב ולא כתב אוהב ימים להיות טוב.
- ה. ועוד וכי אוהב ימים הוא זה הרי הוא אוהב את עצמו.
- ו. מה חידש לו הרוכל שלא היה יודע פירוש הכתוב.
- ז. למה הוצרך הרוכל הזה להראות לו ספר תהלים ולא אמר לו בע"פ
- אלא מבאר רבינו החיד"א בספרו ראש דוד בהקדים מה שידוע שהתורה והמצוות שלומד הרשע ברשעתו הולך לסטרא אחרא, כידוע מדברי הזוהר האר"י זצ"ל, והוא קרא כדכתיב ולרשע אמר אלהים מה לך לספר חוקי יכו'. וכשישוב החוטא מוציא לאור כל אשר נטמע בסט"א, (חשוב מאוד לשים לב לפרט זה כי הספרים האריכו בגודל החטא אבל לא פירושו שהכל חוזר אליו כשחוזר בתשובה)
- ונמשך לזה כתוב בפרקי דחסידי דהמספר לשון הרע זכיותיו הולכים לאיש אשר סיפר לשון הרע, בא בשכרו תמורת הלשון הרע שסיפר עליו, ועונותיו לוקח המספר לשון הרע מחליף טוב ברע, ועל פי זה אפשר ליישב המאמר הנזכר, דקשיא ליה במה זאת תהיה תורת המצורע א, דמאי תורת דקאמר ב. תיבת תהיה שמשמעו לעתיד מיותרת. לזה הביא מעשה הרוכל כי ממנו נבין הכתוב, והוא דהרוכל כרוזא קרי בחיל מאן בעי סם חיים, ודייק בלישניה לומר "סם" חיי ולא אמר מאן בעי חיי, כלומר דהנה חיים הנצחיים לאדם הם לעולם הבא הם מהתורה והמצות אשר יעשה אותם האדם הן בעודנו חי בעולם הזה, וכשם שבתבואה ושאר דברים גופניים יש דבר המעמיד שלא ירקבו ולא יסריחו, כן יש סם המעמיד התורה והמצות, והן הן דברי הרוכל בחכמתו אשר ישא משלו ויאמר מאן בעי סם חיים, פירוש לקיים החיים הנצחיים להעמידם על מכונם שלא יתעפשו ולא יפסדו, ודייק לה מקרא מי

האיש החפץ חיים אוהב ימים לראות טוב, ולכן פירש זמנין דמשכחת יש לך אדם קורא ושונה ועושה מצוות ויבזוז זרים יגיעו על לשון הרע שדבר עליהם, ובלכת אדם אל בית עולמו לא יראה בטוב ההוא כי איננו כי לקחו חבירו, ועוד רעה חולה כי אשר סבר לתקן ימיו בזה נדחו ונתרחקו, וזה כל פרי שהימים יתוקנו קרבו ויאתיון כמו שכתב בזהר על פסוק ויקרבו ימי ישראל למות עיין שם באורך, ולכן אמר מי האיש החפץ חיים הנצחיים, אוהב ימים ימי חייו שלא ידחו ולא יתרחקו, לראות טוב שכבר ישנו בעולם והוא חלקו, ומה עשה לו סגולה שיזכה לראותו שם ס'ם לו לקיימו ולשמרו, לזה אמר נצור לשונך מרע, דאם נשמר מלשון הרע לא יקרב איש זר בטוב ההיא, והיה לו, נש'בע ונוטל ישמח במתנת חלקו כאשר היא סם המעמיד, אך אם מדבר לשון הרע הוי כקריא לשומשומי, ולא ישבע מטובו ולא יוכל לראותו, והיה הטוב ההוא לאיש אשר דיבר עליו לשון הרע, והרוכל פרושי קמפרש לקרא, מי האיש החפץ חיים רצונו לומר סם להעמיד החיים, דכבר יש לו חיים

רק צריך סם המקיימם שלא יאבדו והיא שמירת הלשון, וכאשר רבי ינאי שמעיה להאי רוכל דקאמר מאן בעי למזבן סם חיים והבין מליצתו אשר סם לו להעמיד החיים, תכף קראו תא סק הכא זבון לי, והוא השיבי לאו אנת צריך ליה ולא דכוותך, כי הוא גדול הדור ועוסק בתורה לשמה ותורה לשמה מלבשתו ענוה ויראה ומכשרתו להיות צדיק וחסיד, ורבי ינאי לרוב שלמותו השתדל שיבא אליו אולי ישמע איזה חידוש שלא ידע, והרוכל לנועם מוסרו לא רצה לדבר אליו כי רבי ינאי גדול הדור וחשוב כרבו מובהק כמי שכתב הרב תרומת הדשן סימן קל"ח, ואמרו פרק הדר (ס"ג): מאן דמותיב מלה קמיה רביה אזיל לשאול בלא ולד, רעל כן לא אמר לו שוס דבר רק הוציא ספר תהלים והראה לו זה מורה באצבע כפל הכתוב מי האיש החפץ חיים וגם אוהב ימים רכר' מה כתיב בתריה נצור לשונך וכו', והספיק זה לרבי ינאי במה ששמע לשרן ההכרזה מאי בעי סם חיי, והנאהו לרבי ינאי פירוש הרוכל, ומקרא מסייעו שומר פיו ולשונו שומר מצרות נפשו, צרות

ענוה, ונמצא שהתורה צריכה ענוה, והענוה צריכה תורה ודאי, דחיובא רמיא ללמוד ולקיים, וענוה בלי תורה מגן שוייא.

על ידי התורה נעשה היצר הרע טוב

ואגב נחקור במאי דאמרו בקידושין אמר הקב"ה בראתי יצר הרע בראתי לו תורה תבלין, דלכאורה דאין ביטול ליצר הרע אלא בתורה, והרי מי שהוא עניו באמת אין הפלוני שולט בו, וכן מי שזכה למדרגת יראת ה' ומקיים שיותי ה' לנגדי תמיד אין שולט בו יצר הרע כמו שביארנו בדרושים בס"ד, ונראה דבענוה או יראה וכיוצא אין יצר הרע שולט בו, אבל על ידי התורה נעשה היצר הרע טוב, וזה שנאמר בראתי יצר הרע בראתי לי דייקא תורה תבלין דייקא, כמו שהתבלין מכשירין המאכל כר התורה מכשרת יצר הרע ונעשה טיב, (חומת אנך)

"חנך לנער על פי דרכו גם כי יזקין לא יסור ממנה" (משלי כב, ו).

הגר"א:

דייקא שתי צרות המגיעות לנפש בלשון הרע איבוד זכויות וריוח עונות הנקנין בחליפין. והוא הנרצה בכתוב זאת תהיה תורת המצורע, כלומר שהתורה שלמד ברשעו הלכה לה, ובשבו בתשובה תהיה תורתו, וזה שאמר זאת התורה תהיה תורת המצורע והיתה לו ושל הגיעו, ביום טהרתו כשישוב בתשובה תחזור לו תורתו, וזהו תהיה לעתיד (ראש דוד) אי כ"י חרש עי נזים חיים. הראשונים

אל כלי חרס על מים חיים הראשונים ז"ל אמרו שהוא רמז שישפיל עצמו שהאדם דומה לכלי חרש שנשבר ואין לו תקנה, על מים רמז שיעסוק בתורה הקדושה שהוא באר מים חיים עד כאן דבריהם, והם שני דברים נצרכים מאד לבעל תשובה ולבטל היצר הרע, זה יצא ראשונה מדת הענוה כמקריב כל הקרבנות, ואין הפלוני שולט בו, והתורה הוא סם חיים והיא תבלין ליצר הרע, והתורה והענוה צריכות זו לזו, כי אי אפשר לזכות בתורה אם לא יהיה לו שלום, כמו שכתבתי פרשת ויקהל, ואי אפשר שיהיה לו שלום כי אם שיהיה לו

הינו, לפי מזלו וטבעו תחנכה ותדריכה לעשות מצוות, ואז, גם כאשר יזקין, לא יסור ממנה. אבל כשאתה מכריחו נגד טבעו, עתה ישמע לך מיראתו אותך, אבל אחר כך, כאשר יסור עלך מעל צוארו, יסור מזה, כי אי אפשר לו לשבר מזלו. עד כאן לשונו.

"הינו לפי מזלו וטבעו תחנכה ותדריכה לעשות מצוות" - לפי נטיותיו של הילד יש ללמדו לעשות מצוות. אם הילד חם המזג, יש לכונו כיצד לעשות מצוות ולהתערב מעט במעשיו, כי לפי מזגו - גם בלעדי התערבות האב, הילד לא יאחר לעשות את מה שעליו לעשות [כמובן אם ידעו להדריכו]. מה שאין כן אם ירבו להתערב במעשיו, עלול הוא להגיב בצורה שלילית, ולכן טוב להניחו לבצע את המטל עליו. לעמתו - ילד קר מזג ונוטה לעצלות, יש להדריכו וגם לסייע לו על ידי התערבות במעשיו, שאם לא כן, הילד עלול שלא לבצע את המטל עליו, משום שמזגו נוטה יותר לעצלות, ואין לנו לחשש לתגובה שלילית, כיון שילד אין נטיה לפעלה הוריו.

עצמית, אלא אדרבה, הוא חסר יזמה. דגמא נוספת: ילד שהוא חם המזג, קשה לו לשבת במקום אחד זמן רב, לכן יש להושיבו בהתאם לכך, לעמתו קר המזג - יותר קל לו לשבת במקום אחד, ולכן אפשר לדרש ממנו יותר. "אבל כשאתה מכריחו נגד טבעו", דהינו, ההפך מנטיותיו. לדגמא, ילד "קפיצי", אם אתה מכריחו לשבת זמן רב ללא פעילות. "עתה ישמע לך מיראתו אותך" - אמנם בלבו הוא מפתח שנאה ומרירות, "אבל אחר כך, כאשר יסור עלך מעל צוארו, יסור מזה" מתוך סלידה מהדרך שאתה כל כך חפץ בה, ולא משום שמתחלה לא רצה לשמע בקול מחנכיו, אלא כי אי אפשר לו לשבר מזלו, נטיותו הפוכה. זה כעין שחד נגד דרך

שוב ראיתי להגר"א בעצמו שכתב (בפרושו על משלי כב, ו) בזה הלשון: אי אפשר לאדם לשבר מזלו שנוולד בו, כמו שאמרו חז"ל (שבת קנו ע"א): האי מאן דבצדק יהיה גבר צדקן וכו'. "אלא שנתנה

הינו לפי מזלו וטבעו תחנכה ותדריכה לעשות מצוות, ואז, גם כאשר יזקין, לא יסור ממנה. אבל כשאתה מכריחו נגד טבעו, עתה ישמע לך מיראתו אותך, אבל אחר כך, כאשר יסור עלך מעל צוארו, יסור מזה, כי אי אפשר לו לשבר מזלו. עד כאן לשונו.

"הינו לפי מזלו וטבעו תחנכה ותדריכה לעשות מצוות" - לפי נטיותיו של הילד יש ללמדו לעשות מצוות. אם הילד חם המזג, יש לכונו כיצד לעשות מצוות ולהתערב מעט במעשיו, כי לפי מזגו - גם בלעדי התערבות האב, הילד לא יאחר לעשות את מה שעליו לעשות [כמובן אם ידעו להדריכו]. מה שאין כן אם ירבו להתערב במעשיו, עלול הוא להגיב בצורה שלילית, ולכן טוב להניחו לבצע את המטל עליו.

לעמתו - ילד קר מזג ונוטה לעצלות, יש להדריכו וגם לסייע לו על ידי התערבות במעשיו, שאם לא כן, הילד עלול שלא לבצע את המטל עליו, משום שמזגו נוטה יותר לעצלות, ואין לנו לחשש לתגובה שלילית, כיון שילד אין נטיה לפעלה

ואמרתי לך שמעשה בני אדם נאים משל הקדוש ברוך הוא! הביא לו רבי עקיבא שבליים וגלוסקאות [מיני מאפה]... אמר לו אין אלו נאים יותר מן השבליים!? אמר לו טורנוסרופוס אם הוא חפץ במילה למה אינו יוצא הולד מהול ממעי אמו, אמר לו רבי עקיבא לפי שלא נתן הקדוש ברוך הוא את המצות לישראל אלא לצרף אותם בהם, ולכך אמר דוד (תהלים יח) 'כל אמרת ה' צרופה'.

עלינו להבין את הויכוח בין טורנוסרופוס הרשע לרבי עקיבא בענין בריאת העולם ומצוות התורה.

אלא טורנוסרופוס הרשע סבר שהעיקר זה התוצאה ואילו ר"ע ענה לו שהעיקר זה העמל, ומעיקרא, הבריאה נוצרה על דעת הכי, ולכן גם בעיני העולם, התוצאה מבורכת יותר אחרי העבודה של האדם.

בחירה ביד האדם שיוכל לאחז במזלו ולהעמידו כפי שירצה צדיק או רשע או בינוני, כמו שנאמר (משלי כב, ו): האי מאן דבמאדים, יהא שופך דמים. אמר רב אשי: או מקיז דם, או שוחט, או מוהל, או לסטים. וזכר כאן אלו השלשה, לפי מזלו מורה שיהיה שופך דמים, אך יוכל לבחור באלו הג': או מוהל - והוא צדיק שעושה מצות עשה, או שוחט - והוא בינוני, או לסטים - והוא רשע שופך דמים. עד כאן לשונו. לאור דברי רבינו החיד"א יתכן שזה נאמר רק בלי לימוד התורה אבל ע"י הלימוד יכול לשבר את מידותיו

העיקר זה העמל של האדם

ויש להוסיף על זה דברים שזה הויכוח בין טורנוסרופוס הרשע לרבי עקיבא, אמרו חז"ל במדרש תנחומא (תזריע ה) על מצות המילה: מעשה ששאל טורנוסרופוס הרשע את רבי עקיבא, איזו מעשים נאים, של הקדוש ברוך הוא או של בשר ודם? אמר לו: של בשר ודם נאים... אמר לו טורנוסרופוס למה אתם מולין? אמר לו רבי עקיבא אני הייתי יודע שעל דבר זה אתה שואלני, ולכך הקדמתי

למה התנחם אהרן במה ששני מתו מאשר יהיו מצורעים נוראות להשתומם, כיון ששמע אהרן שהבחירה היא בין מיתת בניו לבין היותם מצורעים, מיד נחה דעתו ואמר "טוב חסדך" - טוב חסדך שמתו מהיותם חיים מצורעים! כשעולה הטענה - אותם שהם יושבים לפני מכל המחיצות היית מבקש שיהיו יושבים לעצמן חוץ לכל המחנות, מיד "שפתי ישבחונך" - מחויב אני להודות לך ולשבחך!

אתמהה, וכי עד כדי כך מגעת חומרת מצורע, שעדיף מותם מחייהם?

ואדרבא הן יתירה מזו מצינו שאמר החכם מכל האדם "כי מי אשר יחבר אל כל החיים יש בטחון כי לכלב חי הוא טוב מן האריה המת" (קהלת ט, ד). ופרש"י שם כי בעודו בחיים אפי' הוא רשע ונתחבר לרשעים כמו שנא' אל כל החיים אפי' לרשעים יש בטחון שמא ישוב לפני מותו, עכ"ל. וכ"ש

למה התנחם אהרן במה ששני מתו מאשר יהיו מצורעים - חומר חטא הצרעת כתוב במדרש (ילקוט שמעוני תהילים תשפה). צמאה לך נפשי כמה לך בשרי... כן בקדש חזיתך לראות עזך וכבודך (תהילים סג). מהו לראות עוזך וכבודך, אמר אהרן ישראל שהיו הדיוטים ראו אותך על הים ובסיני ולא הוזקו, ואני שהשריתני אצלך במשכן שנאמר ומפתח אהל מועד לא תצאו והזהרת את ישראל והזר הקרב יומת, ונכנסו בני לראות עוזך וכבודך ומתו, א"ל הקב"ה למשה אמור לאהרן כל מי שנכנס לאהל מועד שלא ברשות מצטרע, וכן אתה מוצא בעוזיהו, ואם אתה מבקש שיהיו בניך מצורעים, אותם שהם יושבים לפני מכל המחיצות היית מבקש שיהיו יושבים לעצמן חוץ לכל המחנות שנאמר בדד ישב מחוץ למחנה, כיון ששמע אהרן אמר טוב חסדך שמתו בני מחיים מצורעים, שפתי ישבחונך על כן אני מחויב להודות לך ולשבחך וכו'.

בני אהרן ע"ה מכבודיו של הקב"ה
והקרובים לו (עי' זבחים קלו:)¹

1 חומר חטא הצרעת שנשאר לנצה

ועוד נראה לברר עפ"י דברי החפץ חיים בספרו שמירת הלשון (פרק ו') וז"ל ואל יפלא בעיניך על זה, שהרי אנו רואין, כמה אנשים מדברים לשון הרע ואין להם שום נגע. מצינו להם תרוץ ממדרש חז"ל, שאמרו על הפסוק {משלי כ"א כ"ג}: "שמר פיו ולשונו שמר מצרות נפשו", שומר מצרעת נפשו.

ובאור הענין ראיתי מקצתו בספר "נחל קדומים". ידידע דכל מה שהקדוש ברוך הוא מעניש את האדם הכל הוא לטובתו, כדי שינקה מעונותיו ולפעמים כדי שיעשה תשובה. ולכן בזמן שהיה מקדש קים והיה לנו כהן מטהר, אם נכשל אדם בעון לשון הרע, היה הקדוש ברוך הוא מביא עליו ענש הנגעים, ואף גם זאת לא הביא עליו תקף על גופו רק על קורות ביתו, והיה צריך בעצמו לבוא אל הכהן ולומר לו, אשר נראה לו בבית כנגע. והיה אומר לו הכהן דברי כבושים: בני, אין הנגעים באים אלא על לשון הרע וכו' וכמו דאיתא בתורת כהנים, כדי שישתדל על ידי זה לסור מהחטא. ואם לא שם לבו לזה, היה הקדוש ברוך הוא מענישו עוד יותר בענין זה, וכמו שנתבאר ענין זה ברמב"ם בסוף הלכות טמאת צרעת וזה לשונו שם, שצרעת הבתים אינו ממנהגו של עולם, אלא אות ופלא היה בישראל כדי להזהירן מלשון הרע, שהמספר לשון הרע משתנות קורות ביתו, אם חזר בו יטהר הבית, ואם עמד ברשעו עד שהתן הבית, משתנים

כלי העור שבביתו שהוא יושב ושוכן עליהן, אם חזר בו וכו' ואם עמד ברשעו עד שישרפו, משתנה עורו ונעשה מצרע, ויהיה מבדל ומפרסם לבדו, עד שלא יתעסק בשיחת הרשעים שהוא ליצנות ולשון הרע וכו', עין שם. והיה תועלת גדול מזה הענש, כי בראותו את גדל ענשו ובזיונו, שהוא צריך לישב בדד מחוץ למחנה תמיד ואינו רשאי לבוא אף במחנה ישראל ומודיע תמיד את צערו לרבים, כדי שייבקשו עליו רחמים, כענין שנאמר {מועד קטן דף ה'}. {ויקרא י"ג מ"ה}: "וטמא טמא יקרא", ממילא היה נכנע מאד מעונו ומקבל עליו על להבא להזהר עוד מעון המר הזה ולפיס למי שדבר עליו. והקדוש ברוך הוא בחסדו שולח לו רפואה לצרעתו, והיה יוצא הכהן אל מחוץ למחנה לראות אם נרפא הנגע, כענין שנאמר בקרא {ויקרא י"ד ג'}. "יוצא הכהן אל מחוץ למחנה וראה הכהן והנה נרפא" וגו' ולעשות לו ככל הסדר הכתוב שם בפרשה בענין ההזאה והגלוח, ואחר כך היה מביא עליו את קרבנותיו.

והנה בבואו אחר כך אל ביתו, בראותו את החסד הגדול שעשה לו ה' יתברך, שרפא אותו מצרעתו, בודאי עשה כל מה שקבל עליו בהיותו מחוץ למחנה ופיס לכל מי שדבר עליו לשון הרע. והנה על ידי כל זה נטהר לגמרי מזה הנגע וגם מזה העון, כי על העבר נתכפר לו בענשו ובזיונו, ועל להבא היה מזהר מעצמו בכל כחותיו שלא לבוא עוד לזה החטא.

והנה כל זה היה, בזמן שהיה המקדש קים, מה שאין כן עתה, בעונותינו הרבים, שאין לנו לא מקדש ולא קרבנות ולא כהן מטהר, אם היה הקדוש ברוך הוא מביא

הדבורים עולים למעלה, וכשעולים, כלם מכריזים ואומרים: הסתלקו מסביבת הדבור הרע של פלוני, פנו מקום לדרכו של הנחש התקיף. ואז הנשמה הקדושה פורחת ממנו ומסתלקת ולא יכולה לדבר, וכמו שנאמר: "נאלמתי דומיה החשיתי מטוב". וזו הנשמה עולה בבושה ובצער גדול ולא נותנים לה מקום כמקדם, ועל זה כתוב: "שמר פיו ולשונו שומר מצרות נפשו", עד כאן לשונו בקצור. (תרגום)

ועוד מצאתי תרוץ לקשיא הנ"ל בספר דבר שבקדשה בשם "ספר הקנה", וזה לשונו: ראה והבן, שכל המוציא לשון הרע מפיו, נדון בצרעת וגו', אמר לו רבי: אם כן, כל ישראל יהיו מצרעים, שהרי בעון לשון הרע גלו ישראל וכו', אמר לו: שקולה העניות כצרעת, והרי הוא עני, הנמסר בידי אדם [פרוש: ועל ידי זה תוסר ממנו הגאווה, שהיא על פי רב הסבה העקרית ללשון הרע, כמו שכתב ר' יונה בשערי תשובה, וכמו שיבאר אם ירצה ה' לקמן, וגם הוא ירא לדבר עליהם מיראתו פן יודע הדבר ולא ייטיבו עמו] ועין שם עוד ענין נורא בזה. וכן איתא בתקוני זהר, דעון זה גורם, חס ושלום, לעניות. על כן, מי שרוצה לחיות בטובה ישמר עצמו. עכ"ד החפץ חיים.

ולפי"ז יש לומר שהגם שאח"כ נמחל עוונם מ"מ ידעו שכדי להיטהר לגמרי לא יטהרו וזה עומק חסדי ה' שהמיתם כשהם זכאים ולא חיבים.

גודל הקושי בלי חכמה – חיי בעלי החכמה בלי חכמה כמיתה חשובים

ועוד מבאר הרה"ג רבי נחום צבי לובאן שליט"א, (הו"ד בגליון ממשנתה של תורה גליון 24 תשעד) נמצינו למדים, כי אצל מבקשי השלימות קרבת ה' היא חפצם

את הנגעים על גופו, היה נשאר בטמאתו לעד, ולא היה אפשר לו להנקות מזה, על כן נשארה טמאת הנגע שבא על ידי חטא זה דבוקה רק בנפשו ואין בולטת על גופו מבחוץ. וזהו כונת המדרש [הובא בילקוט פרשת מצרע בשם ר' ינאי] "שמר פיו ולשונו שמר מצרות נפשו", מצרעת נפשו, כי הנגע והצרעת דבוקה בנפש.

על כן האדם המרגל בחטא זה, חס ושלום, צריך להתאונן תמיד על נפשו, כי אף שמחפה עליו הקדוש ברוך הוא בזה העולם ואינו מראה קלונו לכל, על כל פנים אחר פטירתו, שתצא הנפש מהגוף, תתגלה זהמת צרעתו לעיני הכל, וכל עוד שתהא דבוקה חלאת הזהמא הזו בנפש, בודאי לא יבוא מנגע בהיכל ה' בגן עדן ויצטרך לישב בדד למעלה חוץ למחנה ישראל, שהוא מקום הקלפות והחצונים, אם לא עשה תשובה כראוי.

וגם בעודו בחיים בעלות הנפש למעלה כל אליו מלין בישין שדברה ביום עולין עמה, וכל הקדושים בדילין הימנה עבור זה, ואין לך בזיון גדול מזה להנפש, דזה לשון הזהר פרשת תזריע:

כתיב {משלי כ"א כ"ג}: "שמר פיו ולשונו שמר מצרות נפשו", בגין דאי שפותה ולשנה ממללין מלין בישין, אנון מלין סלקין לעילא, ובשעתא דסלקין, כלא מכריזין ואמרין: אסתלקו סוחרנה דמלה בישא דפלניא, פנון אתר לארחה דחויא תקיפא, כדין נשמתא קדישא אתעברת מנה ואסתלקא ולא יכלא למללא, וכמה דאמור {תהילים ל"ט ט"ג}: "נאלמתי דומיה החשיתי מטוב", וההיא נשמתא סלקא בכסופא בעקו דכלא, ולא יבבו לה אתר כמלקדמין, ועל דא כתיב: "שמר פיו ולשונו שמר מצרות נפשו". עד כאן לשונו בקצור.

כתוב: "שמר פיו ולשונו שמר מצרות נפשו", מפני שאם שפתיו ולשונו מדברים דברים רעים, אותם

חשש שיחטאו בהיותם מצורעים

אלא יש לבאר עפ"י מש"כ הרב יעקב ישראל ביפוס שליט"א (הו"ד בגליון ממשנתה של תורה גליון 164 תשעז) החובה לראות את חסדי ה' בכל עת ובכל מצב

חסל סידור פסח כהלכתו. צלילי ליל הסדר נמוגו לתוך חשכת ליל השמורים. את טעם

האפיקומן הדירו פירורי החמץ שנאפה אחר הפסח. גם הסדר בבית שב אל כנו, והבחורים היקרים "נשאבו" חזרה אל מבצרי התורה. ובכל זאת תפקידנו לשמר בכל משמר את ה"משקעים" הרוחניים שהותירה בנו המצה השמורה בליל השימורים.

ירק בפניה הלא תכלם שבעת ימים. ומאיך, כמה ראויה היא הרדיפה אחר אהבת חברינו, שבזה זוכים להשראת שכינתו ית' בתוכנו.

זאת ועוד, דאמנם בעונותינו אין לנו כיום לא ירושלים ולא יער הלבנון, לא מחיצות ולא מחנות, אך מקום להשראת שכינתו ית' עדיין קיים בתוכנו, וכמבואר בנפה"ח (ש"ד פל"ד) וז"ל: ומעת חורבן בית קדשנו, וגלו הבנים מעל שלחן אביהם, שכינת כבודו יתברך אזלא ומתרכא כביכול ולא תרגיע, ואין שיוך רק התורה הזאת, כשישראל עם הקדש מצפצפים ומהגים בה כראוי, הן המה לה למקדש מעט, להכין אותה ולסעדה, ושורה עמהם ופורשת כנפיה עליהם כביכול, ובין כך אית ניחא מעט כו', כמאמרם ז"ל בפרק קמא דברכות (ח ע"א) מיום שחרב בית המקדש אין לו לקב"ה בעולמו אלא ד' אמות של הלכה בלבד... עכ"ל.

לכשנגביר בקרבנו בקשת השלימות והצמאון לקרבת ה', נפשי יצאה בדברו, לשאוף בכל ליבנו להסתופף בנחלת עבדי ה' שהותיר לנו בוראנו לפליטה לקוראים בשמו באמת. וכאיל תארוג נפשנו לחצרות ה', לפנינו מכל המחנות והמחיצות, לטעום כי טוב ה', ולקיים בקשת נעים זמירות ישראל "אחת שאלתי מאת ה' אותה אבקש, שבתי בבית ה' כל ימי חיי לחזות בנועם ה' ולבקר בהיכלו." עכ"ל.

ושאיפתם, ועד כדי כך גדולה אצלם בקשת קרבת ה', עד שבלא כן - טוב מותם מחייהם. כשהבחירה העומדת לפניהם היא אם להיות לפניו מכל המחיצות או מחוץ לכל המחנות, אין כל ספיקות, ואני קירבת ה' לי טוב, כי רק זהו הטוב ובלאו הכי למה לו חיים, וכפי שהאריך בענין במס"י פ"א ע"ש.

והן הן דברי הרמב"ם (פ"ז מהל' רוצח ה"א): "תלמיד שגלה לערי מקלט מגליו רבו עמו, שנאמר וחי, עשה לו כדי שיחיה, וחי בעלי חכמה ומבקשה בלא תלמוד כמיתה חשובין".

וז בקשתו של דוד המלך ע"ה - צמאה לך נפשי כמה לך בשרי, כל כך צמאה נפשו וכמהה בשרו לקירבת ה', עד שבלאו הכי אין טעם לחייו, כן בקדש חזיתך לראות ערך וכבודך, כמו שמצינו באהרן, שאין חיסרון גדול מהעדר הדביקות, ובאופן כזה עדיפה מיתה מחיים. כי מוציא מצא חיים, אלו הם החיים האמיתיים, הם ואין בלתם.

והדברים נוקבים, עד היכן מגעת חומרת עונשו של מצורע, ועד היכן מגעת חומרת עוון לה"ר המביאה לכך - שיושב חוץ לכל המחנות, ריחוק ע"ג ריחוק מקירבת ה'. לא רק מרוחק מבנ"א, במדה כנגד מדה על מעשיו, אלא רחוק ונזוף מאלוקיו. לעומת הקירבת ה' הגדולה ביותר, של לפנינו לכל המחיצות, בסתר אהלו, ריחוקתו התורה מחוץ לכל המחנות - בדד ישב מחוץ לאהלו. אכן מה נורא הוא לשון הפסוק האמור בעוון זה - ואביה ירק

ראינו בעליל את אהבת ה' אותנו בהוציאו אותנו ממצרים באותות ובמופתים. הוציאנו לחירות עולם, ובהמשך נטע בתוכנו חיי עולם. על כך הודינו והיללנו, ואת זה אנו חייבים להמשיך לעשות, ובעקבות ההכרה בחסדים הנעלים, עלינו גם להעמיק את מחויבותנו ל"אותך לבד ביראה נעבוד".

פרשת תזריע-מצורע נותנת לנו דחיפה מחודשת לעבר גודל החיוב לראות את חסדי ה', ומוסיפה נדבך בבנין מערכת ההודאה. והיינו להודות אפילו כשנמצאים רח"ל במצב קשה, עד כדי דיכדוכה של נפש, גם אז איננו פטורים מלראות את "חצי הכוס המלאה" ולהודות לה'.

הרמב"ן (יד, יח) אומר: "והנה אמר הכתוב באשם 'וכיפר', וחזר ואמר בחטאת 'וכיפר על המטהר', ואמר עוד בעולה ובמנחה 'וכיפר עליו הכהן וטהר', ולא ידענו מה ענין הכפרות הללו כולן. אולי האשם יכפר על מעלו אשר מעל קודם ניגעו, וחטאת על חטאו אשר חטא בימי הנגע, אולי בצערו נתן תיפלה לאלוקים (= להתרעם אחר ה'".

הרמב"ן למדנו שני יסודות נפלאים. הצרעת היא מחלה קשה ואיומה. ראשית, מעצם היותה מדבקת וחשוכת מרפא, ועוד, בכך שהמצורע מנודה ומורחק מכלל הציבור, הן מצד ההלכה וגם מדרך העולם המתרחקים ממצורע. הרי שסבלו של המצורע גדול מנשוא. אף על פי כן, גם אל מצורע זה, חולה מיוסר ומבודד, שלא מן הנמנע שיהרהר באותן שעות קשות אחר מידותיו של הקב"ה, באה התורה בתביעה "אולי בצערו נתן תיפלה לאלוקים". אפילו במצבו, מחשבת תרעומת זו חטא גדול היא! עד שהוצרך להתכפר בקרבן חטאת על כך, ממש כאותו קרבן שחייבין על חייבי כריתות. וחמור הדבר עד כדי כך שהתורה קראה לכך "טומאה", כדכתיב על זה: "וכיפר על המיטהר מטומאתו".

אדם לראות ולהאמין שכל מקריו ומעשיו, הם חסדי ה' ואמיתות השגחתו לטובה. מכאן נובע גודל החיוב לראות את חסדי ה' עמנו ולהודות לו על כל פסיעה ופסיעה, כמו שתיקנו אנשי כנסת הגדולה לומר בברכת מודים: "על ניסיך שבכל יום עמנו ועל נפלאותיך וטובותיך שבכל עת ערב ובוקר וצהרים, הטוב כי לא כלו רחמיך והמרחם כי לא תמו חסדיך". כמו שאמר דוד המלך בתהלים (סח)

"ברוך ה' יום יום יעמד לנו הא-ל ישועתנו סלה". לא סתם חסד עושה עמנו ה' יתברך. אלא ממש מעמיס עלינו שפע וריבוי של ישועה, ולא סתם ישועה רגעית, אלא ישועה נצחית – "ישועתנו סלה". ולא פעם אחת ויום אחד, אלא "יום יום" ושעה שעה.

יסוד נוסף שלמדנו מדברי הרמב"ן, מה קובעת מחשבתו של האדם. אפילו שמץ של הרהור שיתכן ועולה על דעת האדם, עני שאינו יכול להביא בהמה לקרבן או מצורע בימי צרעתו, כבר יש בו כדי לקבוע בתורה חיוב קרבן מיוחד לכפר על

טובה ולהודות לה' על כל הטוב שעושה עמו, גם כשנמצא במצב קשה ומעיק כהרגשת החולה המצורע, המחוייב חטאת מפני שאולי נכשל שלא הכיר טובה לה' גם במצבים הקשים ביותר.

כל אדם מתנסה במשך כל ימי חייו, כיצד ישכיל לראות את המקרים והמאורעות שיקרוהו, ואם יצליח להכיר בחסד שגמל עמו הקב"ה גם כאשר יסבול רעות וצרות.

ובבחינת מה שכתב ב"מסילת ישרים" (סוף פרק א') "נמצינו למדים כי עיקר מציאות האדם בעולם הזה הוא רק לקיים מצוות ולעבו ולעמוד בנסיון". ובכלל זה נסיונות החיי יום-יום, כיצד יקבלם ובאיזו עין יראה את המאורעות והמקרים שיפקדוהו. האם יצליח להתעלות על עצמו ולהכיר בחסדי ה' עמו גם ברגעיו הקשים כאשר יהיה שרוי במצוקה. לכל אחד יש עליות ומורדות במהלך ימי חייו, ואין אדם שלא יקרוהו מקרים רעים ומעציבים. חובת האדם היא לא רק לקיים את ציווי ה' בלי הרהורים וקושיות לבד, אלא שומה על כל

זוועות נוספות, אשר תוארו במקומות רבים, חקקו את שמו לדראון עולם בדברי ימיה הארוכים של האומה היהודית.

בתוך ים האכזריות הנורא שבו ניסו היהודים לשרוד, ניצנצה קרן אור זעירה בדמות חוק מיוחד שקבע כי אין לגייס לצבאו של הצאר ילד יחיד לאם אלמנה. ילדים יחידים נקרעו מחיק הוריהם, יתומים אומללים. גם הם נתלשו מבתיהם...

היה זה באחת העיירות הנידחות ביותר שברוסיה. לפתע, בצהרי היום הופיעה פלוגת חיילי הצאר במטרה לגייס ילדים מקרב תושבי העיירה. השמועה על בואם של צידי הנפשות פשטה כאש בשדה קוצים, ואיש איש עשה כל אשר לאל ידו כדי לחלץ את ילדיו מן הגורל האומלל שציפה להם. הכל ידעו כי ילד אשר 'יחונך' בצבא הצאר, לא יתנהג כיהודי בכל חייו הבוגרים. בודדים בלבד ניצלו מגורל זה ושמרו על יהדותם.

החיילים שוטטו בשבילי העיירה, זועמים וכועסים על טרפם הנמלט מתחת

הרהורים אלה. ירד מלך מלכי המלכים לנבכי נפשו ומסתורי לבבו של האדם, וכל בדל של מחשבה והרהור נחשב לפניו ודן בו, וכשנמצא שאינו ראוי יש להביא כפרה עליו. נפלא למתבונן. עכ"ד הרב ביפוס שליט"א.

לפי"ז יש לומר שלכן אהרן העדיף שבני ימותו מאשר שיהיה רשעים ויתרעמו על ה'. (וזה שונה מהרשע שכולו טמא ואם יש סיכוי שיצדיק עדיף שיחיה משא"כ הצדיק כמו שמצינו שה' המית את חנוך כי היה קל להרשיע כמבואר ברש"י (בראשית ה כב) 'ויתהלך חנוך. צדיק היה, וקל בדעתו לשוב להרשיע, לפיכך מיהר הקב"ה וסילקו והמיתו קודם זמנו'.

מעשה באלמנה שהעדיפה שבנה ימות זכאי ואל ימות חייב

וכמו המעשה שהובא בספר אור דניאל (עמ' רמו) שלטון הצאר הרוסי אכזרי ומר היה. ככל נתיניו התעלל שליט רשע זה ואת עוצמת שנאתו תיעל אל קהילות היהודים אותן הניח למשיסה ולבוזזים. ילדים קטנים נחטפו מבתי הוריהם לאור יום כדי לשמש כחיילים בצבא הצאר,

ידיהם. והנה, מולם חלף ילד יהודי בעל עיניים טהורות, תמים וקדוש, אשר לא ידע מאומה על הסובב אותו. להכא.

אביו הלך זה מכבר לעולמו, עוד בטרם נולד אברמ'ל, וזמנה של אמו האלמנה לא היה בידה מעולם. את כל עיתותיה הקדישה לעבודה מפרכת שהיה בה כדי לפרנס בצמצום את נפשה ונפש עוללה היקר לה מכל.

תוך רגעים מספר הושלך אברמ'ל המבועת לעגלת החיילים, ויהודים מבוהלים שהציצו מבין חלונותיהם המוגפים, הביטו בחרדה בזוועה הנוראה. הם כלל לא יכלו לתאר לעצמם כיצד ניתן ליידע את האם האומללה על האסון המחריד שפקד אותה.

איש לא יצא את ביתו. רבים רצו לסייע לילד החטוף, אך הכל ידעו כי אין מה לעשות. גזירה היא מלפני.

בעיניים קרועות ובוכיות התבוננו היהודים כיצד משתעשעים הגויים בילד הרך שבידיהם. יללותיו המחרידות הגבירו את שחוקם ההולל של הפורעים שהגבירו

בסוף נטלה קבוצת יהודים על עצמה את המשימה הקשה מנשוא. בראש מושפל ובכתפיים שחוחות התייצבו חברי קבוצה כבית מעבידתה של אמו של אברמ'ל.

בקול נמוך החל המבוגר שבחבורה לספר להם את תחילתו של המאורע.

כשמדי פעם בפעם הוא השחיל פרטים קשים יותר ויותר כדי להקהות במעט את עוצמת הבשורה הקשה.

'מאמא! תפילתך נתקבלה! הקב"ה אסף את אברמ'ל לחיקו הוא מת כיהודי קדוש !!!'

כאשר שמעה האם שבנה נחטף על ידי חיילי הצאר, ובטרם הספיקו לספר לה את סופו האומלל, כבר ראתה בעיני רוחה את אכרמ"ל היקר הופך לחייל קשוח, מחוספס, מתרחק מן היהדות ונטמע בקרב הגויים אשר איתם הוא עתיד לשרת שנים ארוכות.

כעבור מספר שעות השחירה העיירה הקטנה מהמון אדם. אמונתה הטמירה ועוצמת רוחה של האלמנה השכולה עשו להם כנפיים ככל הסביבה ולא נותר איש בביתו. הכל הלכו ללוות את אברמ'ל בדרכו לאביו שבשמים...

במהלך מסע ההלוויה אל בית העלמיו שבקצה העיירה, הלכה האם ליד המיטה הקטנה עטופת הטלית, ובעודה מתעטפת ביגונה לא פסקה להודות ולהלל לבורא עולם, שחילץ את בנה מציפורני השמד!

ועוד יש לומר היות וחם היה שרצו להנהיג את הדור כי רצו עוד מעלות ורצו להיות לתועלת עמ"י (רק שהתביעה היתה עליהם אשר לא כדת)

אם יהיו בגלות הם לא יוכלו לזכות את הרבים ועדיף למות זכאי ואל ימות חייב.

בו ברגע פכרה האלמנה האומללה את אצבעותיה ונשאה את עיניה לאביה שבשמים: 'טעטע זיסר! אני מבקשת ממך, בני זה, מחמד עיני, מעולם היה משוש ליבי וחדוות נשמתי. עתה, כאשר נחטף הוא ע"י ערלים בני עוולה, אנא, אבינו שבשמים, קחהו אליך! טול את נשמתו הצחורה והכניסה תחת כסא כבודך טרם יפלו בה כתמים על ידי רשעים אלו שידיחוהו מדרך היהדות. איני רוצה שאברמ'ל יהיה כידיהם של טמאים אלו מוטב ימות יהודי משיחיה גוי!'

בקול לא קול אמר לה היהודי:

[א"ה צ"ב שהעיר ידוע עד כמה הפליגו חז"ל בשבחו של אהרן ששתק ואילו כאן מבואר ששאל.

עפ"י דברים אלו נראה לבאר את דברי המדרש (ויק"ר טו, ח): "אמר רבי לוי בשם רב חמא ברבי חנינא צער גדול היה לו למשה בדבר הזה – כך הוא כבודו של אהרן אחי להיות רואה את הנגעים? אמר לו הקב"ה ולא נהנה ממנו כ"ד מתנות כהונה, במתלא אמרי דאכיל בהדי קולא ילקי בהדי קילא (פירוש: מי שאוכל רך הדקל הנקרא 'קורא' ילקה בעץ או צרור הנקרא 'קילא'. מת"כ)".

ולכאורה דברי המדרש נראים תמוהים: וכי עיסוק במצוה הוא פחיתות כבוד? הרי מצינו בדוד שביזה עצמו כשרקד לפני הארון לכבוד השי"ת. ועוד מצינו בדוד שהזלזול בכבוד עצמו לצורך מצוה הוא חסידות, שהרי אמר, "רבש"ע, לא חסיד אני שכל מלכי מזרח ומערב יושבים אגודות אגודות בכבודם ואני ידי מלוכלכות בדם ובשפיר ובשליא כדי לטהר אשה לבעלה" (ברכות ד.). א"כ, מדוע אצל אהרן, שעליו אמרו חז"ל (שמו"ר ה, י)

ובשלמא אם היה כתוב שקיבל עליו דין שמים מובן שיכול להקשות וכו' ומ"מ כיון שבסופו של דבר קיבל עליו דין שמים אלא נראה שהיה וקיבל על עצמו נקרא ששתק וכמו מיש קיבל על צמו לשמוע בקול המוכיחים

הנהגת דרך ארץ של הקב"ה "דברו אל בני ישראל ואמרתם אליהם איש איש כי יהיה זב מבשרו זובו טמא הוא" (טו, ב) מרן הגרמ"צ ברגמן שליט"א: "בעל הטורים" כתב: "ובפרשת נגעים (לעיל יג, א-ב) לא אמר דברו, לפי שע"י העגל שעשה אהרן באו נגעים על ישראל".

בדברי "בעל הטורים" מתבארת הנהגת **דרך ארץ של הקב"ה**, שנמנע מלצוות על אהרן לדבר אל בני ישראל בענין הנגעים,

"חסד' זה אהרן, שנאמר 'וללוי אמר תומך צער מכך, 'דאכיל בהדי קולא ילקי בהדי ואוריך לאיש חסידך' (דברים לג, ח)", קילא'.
נחשב העיסוק במצוה לפגיעה בכבודו?

חטא הלשון לא נגרם בדווקא מתוך כוונות רעות

כותב הרב דוד כהן שליט"א זאת תהיה המצורע בים טהרתו והובא אל הכהן" (יב, ד) בספר חפץ חיים עה"ת כתב לבאר הענין שגם טומאת המצורע וגם טהרתו נתנה ביד הכהן, דכיון שהנגעים באים על לשון הרע שהוא עבירה התלויה בפה, לכן טהרתו של החוטא היא בפיו של הכהן, דאצל הכהן נאמר כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיהו, ולכן טהרתו תלויה בפיו של הכהן אם יאמר טהור נטהר ואם יאמר טמא יטמא.

אך לפי דברי בעל הטורים העניין מובן: אין הכוונה לפגיעה בכבודו מחמת עצם העיסוק בנגעים, אלא הפגיעה היא מחמת שהנגעים הם תוצאה מחטא העגל, חטא שהאחריות עליו מוטלת על אהרן, כיון שאף שכוונתו הייתה לטובה, אך סוף סוף על ידו הם באו על ישראל. צערו של משה היה על כך שהתעסקותו של אהרן בראיית הנגעים מהווה לו 'מזכרת עוון' על כך שהוא גרם אותם לישראל, ולכן כאב לו הדבר, שהרי לכאורה אין זו מידת דרך ארץ להטיל עליו את התפקיד לעסוק בנגעים.

ונראה להוסיף דברים בזה, דהנה במשנה בפאה מבואר דתלמוד תורה כנגד כולם, ובתוספתא בפאה שם מבואר דיש ג' עבירות חמורות ולשון הרע כנגד כולם, וביאר הגריא"ח ענין זה דבמעלת המצוות המעלה היותר גדולה היא בתורה וחומר העבירה היותר גדול הוא בלשון הרע, כיון

אך על זה מגיעה התשובה מאת הקב"ה, שהרי הכהנים נהנים משולחן גבוה ומקבלים מישראל כ"ד מתנות כהונה, ואם הם נהנים מישראל הנאה זו, יחד עם זאת מוטלת עליהם **מכח הכרת הטוב גם החובה לעסוק בנגעים, אע"פ שיש לו**

(פי"ד פסוק ח') "שמפטפט דברים בלא חכמה ושכל", ולכאורה צ"ע למה באה הגדרתו של מספר לה"ר בגדר של מעשה פטפוטי דברים, והרי יש כאן יותר מזה שהוא מדבר דברים רעים ומזיקין על חבריו, ולכאורה מבואר בדברי רש"י אלו דהרבה פעמים בא הלה"ר לא רק מחמת שבא בזדון להרע לחבירו אלא מחמת פטפוטי דברים, שמדבר דברים שאין בהם ממש בלא חכמה ושכל ובזה בא לדבר בגנותו של חבריו כמי שדיבורו בדעת ובמחשבה לא יבוא להכשל בדיבור של לשון הרע על חבריו. ולפי"ז מבואר מאד שהצד שכנגד מספר לשון הרע הוא הכהן שאליו נמסר הטומאה והטהרה של הצרעת, כיון ששפתי כהן שומרים דעת, והיינו שהכהן שומר את פיו ולשונו לדבר בדעת, ודעת היינו דברים של חכמה ושכל שהם היפך פטפוטי דברים שנאמרים בלא דעת ושכל והם השורש לסיפור לשון הרע, ומה"ט תורה יבקשו מפיו, שרק מי ששומר פיו ולשונו לדבר בדעת הוא הראוי ללמד את התורה שהיא מעלת כח הדיבור, והיא הצד שכנגד הקלקול של לשון הרע בכח

שענינם של שניהם הוא בכח הדיבור ועיקר מהותו של האדם ושורש מעלתו על כל הנבראים הוא בכח הדיבור שהאדם הוא מדבר, ובזה הוא נבדל מכל הנבאים, ולכן כשהוא מרומם את מעלת הדיבור הוא מרומם את מעלת האדם, וכשהוא פוגם במעלת הדיבור הוא משפיל את מעלת האדם ולכן תלמוד תורה כנגד כולם שהתלמוד תורה הוא פועל את מעלת האדם בכח המדבר שבו, וכנגד זה לשון הרע כנגד כולם שבזה הוא פוגם בכח הדיבור שהוא עיקר מהותו של האדם המדבר, ובזה הוא פוגם בכל מעלת האדם, ולכן הוא כנגד כולם שהוא פועל קלקול בכח הדיבור שהוא עיקר האדם.

והנה כתב רש"י בתחילת פרשת מצורע "לפי שהנגעים באים על לשון הרע שהוא מעשה פטפוטי דברים לפיכך הוזקקו לטהרתו צפורים שמפטפטין תמיד בצפצוף קול", וענינו של פטפוט כתב המהר"ל בגור אריה (שמות ו' ל"ד) "פטפוטי דברים הם דברים שאין בהם ממש", ועיין לשון המלבי"ם שמואל ב'

מזכירים לו עם שכזאת אשה רעה. והנה לפתע הסתובבה הרבנית ההיא אל שתי הבנות, ואמרה להן: "ל אני מודה כן על הדברים ששמעתי מכן זה עתה." הבנות הופתעו, ולא ידעו אל מה רומזים דבריה. אך הרבנית המשיכה וסיפרה להן: "חתן שהתארס עם אותה הבחורה עליה דברתם כעת, אחר הוא לא מאשר בני, ולכ הדיווח אני צריכה להודות לשתיכן על המדויק שמסרתן לי. כעת אני הולכת לביתי. אספר לבני כלי את הדברים שיצאו מפיכן, ואשכנע אותו לעזוב את השידוך במהירות האפשרית." מיותר לציין שהשתיים נבהלו מאוד לאחר הנזק שהבינו לפתע את גודל, שגרמו לבחורה בדבריהן ובשלהן עלולים כעת להתפרק קשרי האירוסין והחתן יחפוץ לעזוב את השידוך. כשעיני ההשפעה הן ראו ולא זר את המיידית שהיתה ללשון הרע, ששוחחו הן הבינו שהגזימו בדבריהן, ופנו אל הרבנית ואמרו לה: "אל תקחי את דיבורנו כל כך רצינות. ממש רוב הדברים היו גוזמאות, ובאמת הכלה הי מאוד אבחורה טובה מאוד." אולם

הדיבור, דכה התורה הוא בדיבור וכמבואר בגמ' בסנהדרין צ"ט שאדם לעמל נברא - לעמל פה, ועמל פה הוא עמל התורה, שהתורה היא עיקר מעלת האדם המדבר בכח הדיבור, ולכן הכהן ששפתיו שומרות דעת ותורה מבקשים מפיו, שהוא השומר על פיו להעמיד את מעלתו של האדם בכח הדיבור, בידו נמסר כח הטהרה של המצורע שפגם בכח הדיבור בלשון הרע. השורש לסיפור לשון הרע עכ"ד.

ונוסיף מעשה שימחיש לנו עד כמה מסתם פטפוטים נגרם נזק

סיפר הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א רבה של רמת אלחנן, בספרו 'חשוקי חמד': ברב מעשה שהיה נית צדקנית שנסע שתי ה באוטובוס, ומאחוריה ישבו. בנות סמינר השתיים דיברו לשון הרע על אחת מחברותיהן שהתארסה בליל אמש, וכל אחת סיפרה ל חברתה סיפורי גנאי על הכלה כמה היא וטיפוסית קשה. מסקנת דבריהן היתה שצריך לרחעם עימה לחתן האומלל שהתארס, שאינו ידע אלו חיים קשים

הירושלמי ר' שלום מרדכי הכהן שבדרון זצוק"ל באחד מדרשותיו מה יכול להיגרר אחר לשה"ר, וסיפר שפעם הח"ח יצא למסע לדבר מצוה למשך ג' ימים בעיירות פולין. בדרכם עצרו בפונדק הידוע ברמת כשרותו המהודרת, בעלת המסעדה שזיהתה את הבאים הושיבה אותם בשולחן מיוחד, ודאגה למשרתים שיבאו לכבד את הרבנים ולשרתם, וגם שיגישו להם מהמטעמים הטובים, וכשסיימו לאכול שאלה אותם בעלת הבית איך האוכל שלנו?

אמר הח"ח היה טוב מאוד וטעים שאי אפשר לתאר, פנתה לשני ושאלתו האיך היה האוכל האם נהנת מספיק מהאוכל ענה ואמר שהיה האוכל די טוב אבל יכול להיות יותר טוב אם היה בו קצת יותר מלח והלכה לה כאשר שמע זאת הח"ח אמר למתלווה אליו לאחר שהלכה בעלת הבית ואמר לו כל ימי נמנעתי מלדבר ולשמוע לשוה"ר ואיך עשה ה' וגרם לי לבא איתך ואצטרך לסבול ולשמוע אותך דובר לשוה"ר מצטער אני שבאתי והצטרפתי

הרבנית עמדה על דעתה שדווקא השיחה הקודמת, שדברו כמס יחות לפי תומן, מההתנצלו נשמעת אמיתית וכנה יותר הנוכחית ת ,

ולכן היא עדיין סבורה שבכדי להציל את בנה עליה לשכנע אותו לעזוב את השידוך. הבנות פרצו בבכי, ולא ידעו את נפשן מרוב צער וחרדה. אז עמדה הרבנית ואמרה להן: "דעו לכן בנות יקרות! אומר לכם את האמת, אני לא אמו של החתן ואפילו מיהו לא יודעת, רק רציתי שתלמדו ותפנימו מה לשון הרע מסוגל לגרום!"... כאשר תהיה לאדם הכרה ברורה, כי" מוות וחיים ביד הלשון "כפשוטו , וכפי שכתב ה'חפץ חיים 'בתחילת ספרו) הלאו חלק ין) המספר כי לשון הרע" הרי זה מחריב את עולם, "וכל דיבור עלול להביא נזק מיידי אל-חזור ולעמוד לו בעוכרו, הרי הוא ישת בלשונו

מעשה עד כמה חמורה היא מילה שנאמרה באגב
יש עוד דוגמא עד כמה מילה שנאמרה באגב יכולה להזיק אמר פעם הרב המגיד

חשבת על התוצאות שיהיה לך מזה כמה עבירות והחל מונה לו

א. דברת לשוה"ר.

ב. גרמת לי ולבעלת הבית להקשיב ולשמוע לשוה"ר בפני המבשלת.

ג. גרמת לבעלת הבית לדבר לשוה"ר בפני המבשלת הרי לך רכילות.

ד. גרמת לטבחית לשקר.

ה. בגללך גרמה בעה"ב כאב וצער לאלמנה ועברת על לא תענון כל אלמנה.

ו. גרמת לריב ולהפרת התורה.

חייך הרב ואמר בשקט לח"ח שהרב מרחיק לכת ואיך יגרום דבר קטן שאמרתי לאלו הדברים.

אמר לו אם זה מה שאתה חושב שלא תפטר אותה הבה נלך למטבח ונשמע, הגיעו למטבח ובפותחם את הדלת באופן פתאומי ואכן ראו שבעלת הבית נזפה קשות כטבחית והטבחית מוחה הדמעות מע"ג עיניה וכאילו מחכה שתאמר לה הבעל הבית שתפסיק לעבוד, כשראה

עמך לכאן ואיני משוכנע שיצליח מסענו כעת לדבר מצווה שא"כ לא הייתי נכשל בכזו עברה ולא היה קורה לי זאת לשמוע ממך לשון הרע הרב המתלווה אליו כשראה זאת נפחד מאוד ואמר מה אמרתי כ"כ נורא ומה עשיתי הח"ח אמר לו אינך יודע מהן כוחן של מילים שעושים רע לזולת דע כי הבעלת הבית אינה מבשלת אלא יש לה טבחית שהיא עושה את העבודה ויתכן שהיא אלמנה עניה וזקוקה בעבודתה כדי לפרנס בני משפחתה ובגלל אמירתך תלך בעלת הבית ותתלונן בפני הטבחית שהיה חסר מלח ולמה לא טעמה מהאוכל לפני שמגישה לאורחים והטבחית תכחיש ותאמר לא נכון ואני כן שמתו מלח מספיק וטעמתי שיש מלח באוכל ותאשימה בעלת הבית שהיא שקרנית כי לא יתכן ח"ו שהרבנים אלו משקרים ותענה לה ויגרום ויכוח ביניהם ויגרום למילים חוצפניות ובעלת הבית תכעס עליה ותפטר מהעבודה והילדים לא יהיה להם מה לאכול בבית וזה מה שנגרם על דרך על מילים פשוטות שאמרת ולא

דבר זה ביתר תוקף, עם דברים שכתב המשגיח הגה"צ ר' ירוחם בדעת תורה. הוא עומד על ההשוואה שבין צפצוף הצפרים לדיבורי המצורע, ואומר שכמו שצפצוף הצפרים הוא צפצוף בעלמא ללא משמעות וללא חשיבות, כך יש גם בני אדם שממהרים לדבר ללא מחשבה וללא תשומת לב מספיקה, ולכן מדברים לשון הרע. דיבור זה, הוא אומר, מאבד את השם דיבור, ומכונה צפצוף. מכיוון שאדם נקרא מדבר, והנפש החיה שלו היא רוח ממלא, הרי שמי שהדיבור שלו הופקע משם דיבור, הרי שהוא הופקע משם אדם! מי שהוא אדם, מייקר ומחשיב את הדיבור, שעל ידו נקרא אדם, וחושב על כל מילה שעומד להוציא מהפה, ומי שאינו עושה זאת, אינו נחשב אדם, ומזלזל בצלם אלוקים, ולכן התביעה על כך גדולה מאד. בזה אפשר להבין קצת מדוע מי שמדבר לשון הרע מפסיד את המצוות שלו, ואכמ"ל.

ראיתי שהגה"צ ר' משה שפירא זצ"ל כתב שהמלך שולט על ידי הדיבור, וכמ"ש

זאת הרב המתלווה החוויר ואמר לטבחית לא היה נורא וביקש סליחה על שאמר כך שחסר קצת מלח ואח"כ התחנן בפני בעלת הבית שלא תפטר אותה ותשכח את המקרה וכמו כן שוב חזר וביקש מהטבחית סליחתה, ואפילו הציע לבעלת הבית תשלום שישלח לה כל חודש למען לא תפסיקה הטבחית מעבודתה, ברם בעלת הבית שהיתה טובת לב אמרה לא חשבתי לפטר אותה רק רציתי שתתרשם שצריך להיות יותר זהירים כי היא עובדת שנים ע"ג שנים אצלנו והנה אנו רואים מקרה קטן של לשה"ר מזעזע כמה מילה אחת יכולה לעשות (ע"פ והאיש משה עמ' רמה)

וברש"י – לפי שהנגעים באים על לשון הרע שהוא מעשה פטפוטי דברים, לפיכך הוזקקו לטהרתו צפרים שמפטפטים תמיד בצפצוף קול.

כבר דברו וכתבו הרבה על ההקבלה שבין הבידוד שנגזר עלינו, ליציאה בדד של המצורע, והעירו להתחזק בענייני הלשון, וזה ודאי נכון. ולא באתי אלא לחזק

"באשר דבר מלך שלטון", וגם הנהגה נקראת דיבור וכמ"ש "ידבר עמים תחתינו", "דבר אחד לדור". הדיבור מסמל את כח ההנהגה של המלך. כאשר אנו פוגמים בדיבור אנו פוגמים בכתר של הצלם אלוקים, ומקבלים קורונה, רח"ל. ובפרט אם המדברים הם ת"ח, ומאן מלכי רבנן, אם הם פוגמים בכח הדיבור, הפגם הוא עצום. ועל דבר זה ידו כל הדווים .

עמל.

החולה שעשה הליכה מאה קילומטר ע"י רכב

אלא אפשר לבאר עפ"י משל נפלא שראיתי שכתב הרה"ג אפרים בכור שלמה שליט"א בספרו עדותיך אתבונן (עמוד צז) משל לחולה שניגש לרופא ולאחר בדיקה יסודית אמר לו הרופא אין תרופתך אלא הליכה יומית מביתך ועד למקום פלוני חמישה קילומטר ליום ואם כך את עושה בעוד חודש ימים אני מבטיח לך שתהיה לאדם חדש לגמרי, כעבור חודש ימים חוזר מיודעינו שוב אל הרופא ומצבו החמיר, פנה החולה בטרוניה לרופאו,

כמה צריך להזהר, שלא לדבר על חוגים אחרים, ומה גם שמדברים על תלמידי חכמים, וצריך כל אחד להזהר, וללמד את בני ביתו לא לדבר על אחרים גם אם הם לא כמונו, ובודאי לא לזלזל באף אחד ובשום חוג, ובזה יסור חרון אף ה' מעלינו אכ"ר.

אבל קריאת התענוג והמנוחה אין קיום לה ולא תועלת בה

כתוב בפירוש המשניות לרמב"ם (אבות פרק ה משנה כג): ואמר בן הא הא

שמים לא תתווסף בדרך לא מקובלת זו. ואעידה בזאת שנוכחתי לראות בחורים שיכלו לצמוח לשם ולתפארת, וכיון שגמאו גמרות זו אחר זו וסיימי מסכתות שלהם היו כל שני וחמישי מאחר והתעקשו ללמוד מאותן גמרות דזמנינו הנ"ל, לא התעלו בסולם מדרגות הבן תורה, ונתרו עם אותן מידות העייר פרא, ובבוא היום וכאשר נתקלו בניסיון של קנאה, תאוה, כבוד וכד', עזבו להיכל התורה והלכו ותעו בשדות זרים. והסיבה לכי היא כדברי החזו"א הנ"ל היינו שנתרו הם עדיין מאחור כלל לא התקדמו אמנם לומדים הם, ברם לימודם הוא כמות אך לא איכות, נשארם הם חולים בתחלואי הנפש והרוח. כי תורה ללא עמל אינה ברת ריפוי לעייר פרא של האדם.

אב שהחליט לישר את המסלול אימונים לבנו

מסופר על אב מסור שבנו התגייס לצבא ליחידה קרבית נבחרת. יום אחד החליט האב ללכת לבקר את בנו היקר במחנה האימונים, לעמוד מקרוב על

למרות שפעלתי כהוראתך לא רק שלא הוטב לי אלא הוחמר מצבי. שאלו הרופא עשית כפי שהורתיך ענהו ודאי, כל יום לא רק חמשה ק"מ נסעתי במכוניתי אלא חמשים ק"מ נסעתי וגמעתי מרחקים יותר מאיזור פלוני שציין לי הרופא. מששמע זאת הרופא גער בו, טיפש לא ביקשתיך שתיסע בקלילות במכוניתי על מנת ותגיע מכאן לשם. אלא תרופתי הבלעדית היא התאמצות הגוף הבאה לידי ביטוי ע"י הליכה לפחות חמשה ק"מ ליום. כן הדבר אף בלימודה של התורה, דהיינו כל סגולות התורה מחמודיה כפתוריה ופרחיה אינן ברי קנין אלא אי ורק בדרי של נתנאל בן צוער דהיינו להזיע כדי להבין, לעמול עד כלות הכוחות כדי להבין. להתפלל ולהוריד דמעות כדי להבין, ופעמים אף ליתן צדקה כדי להבין וכן על זה הדרי. אולם בהשגת התורה ע"י קיצורי דרך, וקפיצת הדרך, וכד' לא בזה חפץ השי"ת והגם אמנם את הסוגיה כעת הינו יודע אך כיון שלא יגעת מה שבא בקלות הולך בקלות, ולא זו בלבד אף שאר סגולות התורה טהרת הנשמה, תיקון המידות, קדושה, ויראת

התנאים במקום. בהגיעו אל המחנה, נדהם ונחרד למראה עיניו: המחנה היה ממוקם בשטח הררי וסלעי, כולו מלא סלעים, קוצים ושיחי בר. החיילים בעת האימונים היו צריכים להתייגע עד מאוד בריצה מאומצת על גבי ההר, כשעל גבם משאות כבדים, תוך קפיצות ודילוגים מעל המכשולים הרבים. מתוך דאגה כנה לרווחת החיילים, ניגש האב הדואג אל מפקד החטיבה, ושטח בפניו את הצעתו: "מוכן אני לעזור לכם בכל האמצעים העומדים לרשותי! בשלב ראשון, אביא לכאן פועלים שיוציאו את כל הסלעים, ויעקרו את הקוצים והשיחים. שלב שני - כיסוי כל שטח המחנה באספלט. שלב שלישי - בניית מדרגות נוחות במורדות ההרים..." האב עוד התכוון להמשיך בהצעת התוכנית לקידום ושיפור תנאי המחנה, אלא שבשלב זה לא הצליח המפקד לבלום את צחוקו. הוא פנה אל האב הנבוך ואמר לו: "האמן לי, כי לא חסר לצבא שטחים ומגרשים בתנאים נוחים. אולם עבור היחידה הנבחרת הזו, נבחר בקפידה דווקא המקום הזה. המקום הזה

עוד יצמיח לנו חיילים אמיצים וגיבורים לתפארת!"

לכן חשוב העמל והיגיעה בתורה שזה בה להכשירנו לנסייונות העוה"ז.

יש להוסיף על זה דברים שזה הויכוח בין טורנוסרופוס הרשע לרבי עקיבא, כמו שאמרו חז"ל במדרש תנחומא (תזריע ה) על מצות המילה: מעשה ששאל טורנוסרופוס הרשע את רבי עקיבא, איזו מעשים נאים, של הקדוש ברוך הוא או של בשר ודם? אמר לו: של בשר ודם נאים... אמר לו טורנוסרופוס למה אתם מוליין? אמר לו רבי עקיבא אני הייתי יודע שעל דבר זה אתה שואלני, ולכך הקדמתי ואמרתי לך שמעשה בני אדם נאים משל הקדוש ברוך הוא! הביא לו רבי עקיבא שבלים וגלוסקאות [מיני מאפה]... אמר לו אין אלו נאים יותר מן השבלים?! אמר לו טורנוסרופוס אם הוא חפץ במילה למה אינו יוצא הולד מהול ממעי אמו, אמר לו רבי עקיבא לפי שלא נתן הקדוש ברוך הוא את המצות לישראל אלא לצרף אותם

בהם, ולכך אמר דוד (תהלים יח) 'כל הוא האשים?! את עצמו!!! רש"י מביא אמרת ה' צרופה'.

וז"ל: "כיוון שראה אהרון שקרבו כל הקרבנות ולא ירדה שכינה לישראל היה מצטער ואומר יודע אני שכעס הקב"ה עלי, ובשבילי לא ירדה שכינה" וכו'. אעפ"י שוודאי עיקר האשמה על חטא העגל לא הייתה על אהרון, מ"מ הוא לקח את כל האחריות עליו.

מדוע באמת לקח את כל האחריות על עצמו, למרות שזה לא הגיוני? ככל שאדם גדול יותר, ככל שמבין יותר בגדולת ה', כך התביעה עליו יותר גדולה. אהרון סבר שדווקא בגלל שהוא גדול יותר כך התביעה עליו יותר גדולה, וכמ"ש שהקב"ה מדקדק עם צדיקים כחוט השערה.

יש להוסיף על זה מה שיונה הנביא אומר בשלי הסער הגדול הזה מלמעשה על אלול

עלינו להבין את הויכוח בין טורנוסרופוס הרשע לרבי עקיבא בענין בריאת העולם ומצוות התורה.

אלא טורנוסרופוס הרשע סבר שהעיקר זה התוצאה ואילו ר"ע ענה לו שהעיקר זה העמל, ומעיקרא, הבריאה נוצרה על דעת הכי, ולכן גם בעיני העולם, התוצאה מבורכת יותר אחרי העבודה של האדם.

לקיחת אחריות

כאשר קורים מקרים לא נעימים, הנטייה הראשונית היא להאשים אחרים. זה בגלל החילונים, או הרשעים האחרים. אין כן מנהג אבותינו ורבותינו. מי שיודע בוודאות, שיגיד, אבל בדרך כלל לא יודעים, אלא משערים, ואז הדרך הנכונה זה לא להאשים אחרים, אלא את עצמו. נראה דוגמא מפרשת השבוע האחרון. אהרון הכהן, הקריב את קורבנות היום

ניסו להטיל את כליהם וחפציהם לים כדי להקל את משא האוניה, אך גם זה ללא הועיל. ויונה לא ידע מכל אשר נעשה, כי היה בירכתי הספינה ישן. כשראו המלחים שהסערה הולכת ומתגברת, והשתדלויותיהם אינן מועילות, החליטו להפיל גורל כדי לדעת בשל מי באה עליהם הסערה - "ויפל הגורל על יונה". פנו אליו ושאלוהו: "הגידה נא לנו באשר למי הרעה הזאת לנו, מה מלאכתך ומאין תבוא...?" מספר להם יונה את כל קורותיו, ואחר כך אומר: "שאוני והטילני אל הים, וישתק הים מעליכם, כי יודע אני כי בשלי הסער הגדול הזה עליכם!" ואכן כך היה, וההמשך ידוע, כמסופר בספר יונה.

אומר הרב מבריסק זצ"ל: מתשובתו של יונה אנו למדים דבר גדול. הרי בספינה היו כולם עובדי עבודה זרה, מלבד יונה, ולא היו חסרות סיבות לתלות בהן את הסערה. אבל יונה הנביא שידע כי יש עליו טענה - לא חיפש הצטדקויות, ולא חיפש על מי להטיל את האשמה. תכף ומיד הודה

יונה הנביא אומר בשלי הסער הגדול הזה!

בספר יונה, שבו אנו קוראים ביום הכיפורים, מסופר על יונה הנביא שביקש ממנו ה' ללכת ולהזהיר את אנשי נינוה על חטאיהם, ולהתרות בהם שאם לא ישובו בתשובה, הרי בעוד ארבעים יום יהפוך ה' את כל נינוה.

יונה חשש מאוד מפני שליחות זו, מפני שידע שאנשי נינוה ישמעו לדבריו ויחזרו בתשובה, ובזה יגרם חלילה קטרוג על עם ישראל, שאף הם שומעים נבואות ותוכחות, ואין כולם שמים על לב. לכן העדיף יונה להתחמק משליחות זו, "ולברוח" מפני ה' - ללכת לתרשיש, מקום מחוץ לגבולות ארץ ישראל, ואין הנבואה יכולה לחול עליו שם, שאין הנבואה שורה בחוץ לארץ.

אך בורא עולם, מלוא כל הארץ כבודו, מי יכול להסתתר ולברוח מפניו?! "וה' הטיל רוח גדולה אל הים, ויהי סער גדול ביים, והאניה חשבה להשבר". יראו המלחים זעקו לאלוהיהם, אלוהי עץ ואבן, ולא נענו.

ואמר: "כי בשלי הסער הגדול הזה משל על זה לציפור עליכם!".

אומר הגאון רבי אליהו לופיאן: משל לאדם שנכנסה צפור לתוך כף ידו, וסגר עליה בכפו. אמר: הרי אומרים בני אדם שהצפור הזאת יש בכוחה לעוף למעלה, ואילו אני רואה שאיננה יכולה לזוז... אמרו לו: שוטה שבעולם! פתח את ידך, שחרר את הצפור, ותראה איך היא עפה מעלה מעלה...

והנמשל הוא, כשהאדם אומר: אינני יכול לעשות תשובה, אינני יכול להתקדם ברוחניות, אומרים לו: שוטה שבעולם! טמטמת את עצמך! סגרת את נפשך בתאוות ובהרגלים, לכן אינך יכול להתגבר. פתח את המסגר, השלך את שלשלאות התאוה וההרגלים הרעים מעל נפשך, ואז תראה איך אתה יכול להגיע לתשובה שלימה ולהגביה עוף עד השמים! כי "אין הדבר תלוי אלא בי"!!!

למה המצורע לא יכול להתפלל על עצמו
 "טמא טמא יקרא" (יג, מה) בגמרא (שבת סח) 'וטמא טמא יקרא' צריך להודיע לרבים צערו, פי' רש"י הוא בעצמו. למה

בימים אלו, בהם נדרש כל אחד מאתנו לפשפש במעשיו ולתקנם, עלולים אנו ליפול בעצת היצר ולומר: יש אנשים שבאמת צריכים להתחזק ולחזור בתשובה, המצב הרוחני היום ממש לא פשוט, יש אנשים שאפילו בכיפור אינם צמים. והפריצות ברחוב - ממש נורא ואיום, ובכלל - הממשלה הזאת הורסת את הדת במדינה, חנויות של בשר חזיר מפוזרות בכל הארץ, השבת נרמסת בראש כל חוצות. יש לעם ישראל הרבה מה להתחזק לפני שדווקא אני - אדם טוב וחרף מפשע - אתקן את עצמי.

אולם עלינו לדעת - כי טענות אלו, הם טענות היצר הרע, שרוצה למנוע אותנו מלתקן את מעשינו על ידי טענות שוא. על כל אחד ואחד לומר לעצמו: "**בשלי הסער הגדול הזה!**" כי אכן מכל אחד ואחד ה' דורש התחזקות לפי דרגתו ומצבו, ומי שנמצא בדרגה רוחנית גבוהה יותר, ה' דורש ממנו התחזקות בדרגות שלו.

איתו הקול שהוצאת בפ"ך ואמרת לשון הרע על חברך. "וחבל את מעשה ידך", מעט תורה שיש בידך, אתה מאבדה. ופשוט דכונת המדרש הוא כמו שכתבו הספרים הקדושים, שמי שמדבר לשון הרע על חברו, הוא גורם שנוטלין ממנו זכויותיו שעשה עד עתה ונותנין לחברו.

וגם אין מקבלין תפלתו למעלה עבור זה, כמו שכתוב בזהר הקדוש פרשת מצרע: מאן דאית בה לישנא בישא, צלותא לא עלת קמה דקדשא בריך הוא, דהא אתער עלה רוח מסאבא, כיון דאהדר בתשובה וקביל עלה תשובה, מה כתיב {ויקרא י"ד ב'}: "ביום טהרתו והובא אל הכהן" וגו' מי שיש בו לשון הרע, אין תפלתו נכנסת לפני הקדוש ברוך הוא, שהרי נתעורר עליה רוח טמא, כיון שחוזר בתשובה ומקבל עליו תשובה, מה כתוב. ? "ביום טהרתו והובא אל הכהן". (תרגום)

(ובזה יובן מה דכתבה התורה "וטמא טמא יקרא", ופרשו רז"ל, שצריך להודיע צערו לרבים, ורבים יבקשו עליו רחמים, והוא מחמת שתפלתו אינו מקבל למעלה,

צריך בכאן להודיע צערו לרבים יותר משאר חולאים ?

אלא ביאר בספר מדרש יונתן בהקדים מה דאיתא בפירוש רש"י פרשת וירא אצל ישמעאל 'וישמע אלקים את קול הנער' פי' רש"י מכאן שתפילת חולים יפה מתפילת אחרים עליו, ואיתא בזה"ק מפני מה נקרא מצורע מוסגר מפני שמוסגר תפלתו בשמים, כעת מובן מדוע צריך להודיע צערו לרבים, כדי שיבקשו עליו רחמים, בשאר חולאים מוטב שיתפלל הוא בעצמו, כי תפילתו יפה משל אחרים, אבל גבי מצורע שנסגר תפלתו בפניו צריך להודיע צערו, לאחרים שיתפללו הם עליו. עכ"ד.

ויש להרחיב בטעם הדבר דאין תפילתו מתקבלת ונביא מה שביאר החפץ חיים בשמירת הלשון (שער הזכירה פרק ז') וז"ל 'בא וראה עוד כמה גדול ענש העון המר הזה, שבדברי לשון הרע ורכילות שהוא מדבר הוא מאבד את מעט תורה שיש בידו. שזה לשון המדרש שוחר טוב במזמור מ"ב {קהלת ה' ה'}: "אל תתן את פיך לחטיא את בשרך", מדבר בלשון הרע וכו', "למה יקצף האלהים על קולך", על

לכן גלתה לנו התורה עצה זו במצטער זה להטמא מטמאין אותו, בדבור שלמטה מתעורר דבור אחר. (תרגום) (דוקא).

וגם נשמתו הקדושה מסתלקת ממנו עבור זה כמו שכתוב למעלה בפרק ג' בשם הזהר הקדוש.

גם בזה העון הזה חמור משאר עונות, שבשאר עונות באותו האיבר, שהוא עושה בו העון, הוא ממשיך עליו רוח הטמאה, לא כן בעון לשון הרע הוא ממשיך על כל איבריו רוח הטמאה ומטמא אותם, כמו שכתוב בזהר הקדוש פרשת מצרע:

ר' חיא אמר: כל מאן דאפיק לישנא בישא, אסתאבו לה כל שייפא ויתחזי לסגרא (פרוש: ראוי להיות מסגר) בגין דהיא מלה בישא סלקא ואתער רוחא מסאבא עלה ואסתאבא, אתי לאסתאבא מסאבין לה (והוא כעין מה שאמרו חז"ל ביומא ל"ט.ט): אדם מטמא עצמו מלמטה, מטמאין אותו מלמעלה), במלה דלתתא אתער מלה אחרא.

גם בזה שטמא את פיו הוא פוגם את דברי הקדשה שמוציא אחר כך כמו שכתוב בזהר הקדוש פרשת פקודי וזה לשונו:

ומהאי רוחא בישא תלין כמה גרדינין אחרנין, דאנון ממנין לאחדא מלה בישא או עליו ונטמא, הבא

לאב"י: דידי ודידך מאי? אמר לו: אינו דומה הבל פיו שיש בו חטא, להבל פיו שאין בו חטא. אף שהתמדתם וקדשת תורתם היתה נעלה ונשגבה עד מאד, עם כל זה, מפני שלפעמים התערב לפי דעתם דבור מה שלא כהגן בתוך דבורם, נפל כח הדבור ממדרגתו הראויה לו, ואינו דומה להבל פיהם של תינוקות של בית רבן, כן השיבו אב"י.

הג"ה. [נראה אחי דבר פלא בענין הבל פיהם של תינוקות של בית רבן, אף דאין להם שום קדשת מחשבה ודבקות לה' בעת דבורם, עם כל זה העולם קים על הבל פיהם זה. ולמה זה דומה? לעני אחד שמצא אבן טובה ויקרה, אשר סגלתה רבה מאד לכמה ענינים ואינה נמצאת רק בכתרי המלכים, ונודע דבר זה למלך והעשירו בעשר גדול. והנה העני ההוא שמצאה, אף שהוא אינו יכול להשיג בחכמתו את גדל הסגלה של האבן, עם כל זה גדל טובתה של האבן בעצמותה וגדל אורה הסבה לו את כל הטוב ההוא, שנעשה שר וחשוב בעיני המלך. כן הדבר ממש בעניני תורת אלקים חיים, שאין צריך

מלה טנופא, דאפיק בר גש מפומה ולבתר אפיק מלין קדישין. וי לון, וי לחייהון וכו'. וי לון בעלמא דין, וי לון בעלמא דאתי, בגין דאלין רוחי מסאבין נטלין ההוא מלה מסאבא, וכד אפיק בר נש לבתר מילין קדישא, אקדימי אלין רוחי מסאבי מלי ההוא מסאבא ומסאבי לההוא מלה קדישא, ולא זכי לה בר נש, וכביכול תששא חילא קדישא.

ומאותה רוח רעה תלויים כמה מעוררי דין אחרים, שהם ממנים לאחז בדבור רע או דבור טנוף, שהוציא אדם מפיו, ואחר כך מוציא מלים קדושות, או להם, או לחייהם, או להם בעולם הזה, או להם בעולם הבא. מפני שאותן רוחות הטמאה נוטלות אותה מלה טמאה, וכאשר מוציא האדם אחר כך מלים קדושות, מקדימות אותן רוחות הטמאה ולוקחות לאותו דבור טמאה ומטמאים לאותו דבר קדשה, ולא זוכה לה האדם, וכביכול נחלש כח הקדשה. (תרגום)

וכעין זה איתא גם כן בשבת {ק"י"ט}: אין העולם מתקים אלא בשביל הבל פיהם של תינוקות של בית רבן. אמר לה רב פפא

פועל בקדשה כראוי. אם כן מה נעשה אנן, אזובי הקיר, אשר קביעותנו בתורה הוא בלאו הכי גם כן במדרגה קטנה ושפלה, בעונותינו הרבים, אם עוד נטמא פינו, חס ושלום, בדברי לשון הרע ורכילות וליצנות ומחלקת וכדומה, מה קדשה יכולה לחול על הלמוד ההוא שלומד אחר כך בזה הפה?

ומזה נוכל להבין גדל רפיונו בתורה ובמצות, בעונותינו הרבים, דהלא אנו רואין בחוש, שכל אחד ואחד קובע את רעיונותיו תמיד בעיני עסקו ומסחרו להרבות ולהגדילו וגם להסיר ממנו שום סבה שיגרם להפסידו, ולא יעלה על לב שום בר דעת, שיקלקל בעצמו את עסקו ומסחרו אשר הוא מתפרנס ממנו. ואלו בעיני התכלית הנרצה, הכל הוא להפוך. שלא די שגבר יצרנו עלינו בכל יום ויום להוסיף חטא ופשע, אף נשים סבות ועינים, אשר על ידם יקלקל, חס ושלום, גם יתר הפלטה הנשארת לנו, והם המעט תורה ותפלה שיש בידנו.

וה' יעביר עינינו מראות שוא ויזכנו להכיר את גדל ערך קדשת התורה, ועל ידי זה

האדם שרוצה להתקדש על ידה הכנה רבה שתתקדש על ידו, כי היא בעצמותה קדושה ונוראה עד מאד. וכשהאדם מדבר בה הוא מתדבק בקדשתה כמו שכתוב {ירמיה ל"א י"ט}: "כי מדי דברי בו זכר אזכרנו עוד" וגו' והוא קאי על העת שלומד התורה (כמו שכתוב בנפש החיים). ורק צריך האדם לזהר שלא יעשה בהפכו, דהינו שלא יחשיך אורה, על ידי זה שיטמא את הדבור שלו. וזהו שאמר לה רב פפא לאביי: דידי ודידך מאי? פרוש: התורה שלנו מצד עצמה היא יותר קדושה מתורת התינוקות, כי היא במחשבה קדושה, והשיבו: אינו דומה הבל פיו וכו' פרוש: כי הפגם הוא יותר מהמעלה, והטעם הוא כנ"ל.]

ועתה נחזי אנן, אם בארזי הלבנון הראשונים, אשר מחשבותם היו תמיד דבוקות בהקדוש ברוך הוא ביראת ה' ובמצותיו, ודבורם היה תמיד בקדשה ובטהרה גדולה, ואם במקרה נתערב אצלם דבור אחד שלא כהגן, בודאי עשו תכף תשובה הגונה, עם כל זה הזיק דבר זה לכל קדשת הדבור בכללו, שלא היה

ירפאו נפשתינו, וימתק דבריה בפינו מדבש, ככתוב {תהילים י"ט י"א}: "הנחמדים מזהב ומפז רב ומתוקים מדבש" וגו'.

"אוי ואבוי", חושב האיש, "להוציא הכל מהבית זו עבודה קשה! אבל טוב, אם הכהן אמר- אני מקבל".

מגיע הכהן, בודק את הנגע, ומודיע כי יש להסגיר את הבית, כלומר, בימים הקרובים אסור להתגורר בו! בלית ברירה, עוזב מיודענו וכל משפחתו את הבית, והולך לגור אצל קרובים או בבית מלון.

בסופו של דבר מתברר שאכן נגע צרעת הוא ויש להרוס את כל הבית עד היסוד, הורסים את הבית ואז מתגלה המטמון שהטמינו בו האמוריים.

שואל ה'נאות דשא': אם הקב"ה רוצה לתת לאדם מטמון, וכי אין בידו דרך יותר טובה לעשות זאת? מדוע לשם כך צריכים לשבור את הבית ולעבור את כל העינוי והסבל הכרוך בגלות מחוץ לבית?

התשובה היא: הקב"ה רוצה לתת לו את המטמון, רק הוא קודם מנסה אותו לראות אם אכן הוא ראוי לזכות בו. אם כשמתעורר הקושי האדם מתלונן ואומר:

למה מגלין את המטמון רק לאחר ששבר את הבית

פירש רש"י הקדוש: "בשורה היא להם שהנגעים באים עליהם, לפי שהטמינו אמוריים מטמוניות של זהב בקירות בתיהם כל ארבעים שנה שהיו ישראל במדבר, ועל ידי הנגע נותץ הבית ומוצאן". אומר הרב ראובן קרלנשטיין זצ"ל לכל אדם נגזרה מנת היסוריים שעליו לעבור בימי חייו, אין אחד שנמלט מהם. יש לפעמים תקופות בחיים שאדם אינו סובל, אבל אין מציאות כזו שאדם יחיה את כל חייו בשלוה, ללא יסורים.

השאלה היא: כיצד מקבל האדם את היסורים הבאים עליו? מה תגובתו?

כאן, בפרשת נגעי בתים, חז"ל מגלים לנו שלפעמים הקב"ה רוצה שאדם יזכה במטמון, ולכן מביא בקירות ביתו נגע צרעת. אותו אדם מזעיק את הכהן, והכהן שולח להודיע לו: "לפני שאגיע לביתך,

"נמאס כבר, למה דוקא אני..." אומר הקב"ה: "אין בעיה, הצרות יפסקו- אך את המטמון לא תקבל. אינך ראוי לו!". כשנראה לאדם נגע בביתו, בעצם הקב"ה מנסה אותו בניסיון אחר ניסיון. בתחילה לשהות מחוץ לביתו שבוע שלם. לאחר מכן עליו לשבור כמה אבנים מקירות הבית, עד שנאלץ להרוס את הבית עד היסוד. אם באמצע התהליך האדם מתלונן ובא בטרניה על רוע מזלו. די, נמאס לו! אומר הקב"ה: "אין בעיה, הכהן יטהר את הנגע ולא תגלה את המטמון". לעומת זאת, אם האדם עומד בכל הניסיונות, מביט על הדברים במבט הנכון ומקבל דין שמיים באהבה ובהכנעה- בסופו של דבר יזכה במטמון כשכר על צדקותו. עכ"ד.

ולפי"ז מובן למה פרס על צדקותו שהיה יכול היה להסתיר את הנגע ולא עשה כן רק בגלל רצונו של מקום לכן הוא מקבל (שכר)

[שואל ה"ערוך השולחן", אם הקב"ה רוצה להעניק לאדם אוצר, למה זה צריך להגיע דרך הנגעים? ושאלה נוספת, אם

אם באמצע התהליך האדם מתלונן ובא בטרניה על רוע מזלו. די, נמאס לו! אומר הקב"ה: "אין בעיה, הכהן יטהר את הנגע ולא תגלה את המטמון". לעומת זאת, אם האדם עומד בכל הניסיונות, מביט על הדברים במבט הנכון ומקבל דין שמיים באהבה ובהכנעה- בסופו של דבר יזכה במטמון כשכר על צדקותו. עכ"ד.

(ועוד יש לומר בהקדים מה שאומר רבי משה מרדכי אפשטיין, מדיני המצורע הוא שיהיה סגור ומסוגר מחוץ למחנה, גזירה קשה מאוד שיהיה מובדל ממשפחתו וקרוביו, מכריו ומיודעיו, חוץ מייסורי הנגע וספיחיו. והנה, יש עצה למצורע לצאת

ולפי"ז מובן למה פרס על צדקותו שהיה יכול היה להסתיר את הנגע ולא עשה כן רק בגלל רצונו של מקום לכן הוא מקבל (שכר)

[שואל ה"ערוך השולחן", אם הקב"ה רוצה להעניק לאדם אוצר, למה זה צריך להגיע דרך הנגעים? ושאלה נוספת, אם

אלא יש לבאר עפ"י הסיפור שהובא בממשנתה של תורה (פסח תשעח)

סיפר הרב אליעזר יוטקובסקי שליט"א לפני שנים מספר גרתי ברחוב רבי עקיבא בבני ברק, והיינו זקוקים לזפת את גג הבנין, והזמנתי זפת.

כשהזפת הגיע, שאלתי אותו הנחת היום תפילין, וכשאמר שעדיין לא הניח, אמרתי לו, אתה עובד אצלי לפי שעות, מה איכפת לך, הנה כאן יש בית כנסת איצקוביץ, קח את התפילין שלי, ותניח שם תפילין, תקרא קריאת שמע, ותחזור לעבוד.

הוא הסכים, הוא לקח את התפילין, והלך לבית הכנסת, ולפי הסיכום היה אמור לחזור לאחר כעשר דקות.

חצי שעה עוברת, והזפת איננו, חשבתיו אולי הוא התלהב מהתפילה, והוא החליט להתפלל תפילת שחרית מלאה.

אבל כשעבר שעה, שעה וחצי והוא לא חוזר, התחלתי לחשוש מה קרה, ולאחר שעתיים, כבר הייתי כמעט בטוח שאני צריך להזמין תפילין חדשות, ככל הנראה החליט להעלים יחד עם התפילין שלי.

נגעים באים על לשון הרע וגאוה, איך יתכן שהוא עוד מקבל פרס?

ומתרץ, שכך היא דרכו של הקב"ה, כאשר הוא רוצה להחזיר אדם למוטב הוא מעניש אותו, אבל גם מלטף אותו, לכן גם הצרות והרעות עצמן סופן שיתהפכו לטובה. כך אירע במכירת יוסף שממנה הגיע יוסף למלכות. וכן בכל צרה שעברנו, בסופו של דבר מעז יצא מתוק. ולכן, אם לא היו חוטאים, היו מוצאים בלי צער, ועכשיו שחטאו, יוצאו בצער, אבל מכל מקום הסוף יהיה לטובה.

רבי משה פיינשטיין מתרץ, אם הוא צדיק, מן הדין שיזכה במטמון בלי הפסד בכלל, וא"כ, עצם הדבר שעכשיו בשביל להיות עשיר היה צריך להרוס את ביתו, זה מחייב אותו לחזור בתשובה, כי אחרי הכל הוא קיבל גם עונש חמור].

למה מי שחוזר בתשובה בהתחלה נראה לו ניסים ואח"כ באים הנסיונות

למה מי שחוזר בתשובה בהתחלה נראה לו ניסים (כעין מה שראינו אצלינו שאחר שחזר בתשובה מגלה מטמוניות) ואח"כ באים הנסיונות.

התפילין כשכולו קורן מאושר. לאחר שעתיים וחציי!!! הוא חזר עם חזר, או שהוא רק רוצה זיפות גגות.

אמרתיו לו מה קרה, סיפר לי, שהוא הניח תפילין, קרא עמם קריאת שמע, קיפל את התפילין, והתחיל לצאת מבית הכנסת, ביציאה פוגש אותו אדם, ואומר לו, לפי הבגדים שלך, אתה נראה זפת, השיב לו נכון, זה המקצוע שלי, וזה הפרנסה שלי, אמר לו אני גר כאן בסמוך, אולי תבא לתת לי הצעת מחיר.

הוא לקח אותי לבנין סמוך, גג של 700 מטר, וביקש הצעת מחיר, נתתי לו הצעת מחיר, ובמקום סגר איתי על זיפות הגג.

כשאני יורד משם, פוגש אותי אדם נוסף, והוא גם מבקש הצעת מחיר על זיפות גג, בקיצור הסתובבתי כמעט שעתיים בגגות של בני ברק, וסגרתי כעת שלש עסקאות שיכניסו לי רווח נאה, והכל בזכות הנחת תפילין אחת, אני בעזרת השם מתחיל להניח תפילין כל יום.

סיים רבי אליעזר אמרתי לו דע לך שזה לא כל יום כך, כשילד חוזר לאביו, לאחר שנות ניתוק, אביו מקבל אותו בחיוך גדול, אבל ביום השני מתחיל הנסיון, הקב"ה

ועוד למה התחילו דווקא בזה את פרשתינו שקשורה לעניני דיבור לשון הרע, ולא בפרשיות הקשורות למתן תורה ושמירת התורה.

אלא הכל תלוי בהסתכלות שאדם שיש לו עין טובה רואה הכל טוב. וי"ק"ר יד ג דבר אחר, אדם כי יהיה בעור בשרו, הדא הוא דכתיב (איוב לח, כה): מי פלג לשטף תעלה, אמר רבי ברכיה אית אתרין דצוחין לשערא שיטפא, מעשה באדם אחד שהיה יושב ודורש ואמר אין לך כל נימא ונימא שלא ברא לה הקדוש ברוך הוא גומא בפני עצמה כדי שלא תהא אחת מהן נהנית מחברתה, אמרה לו אשתו ועכשיו אתה מבקש לצאת לתור פרנסתך, תיב ובריך קאים לך. שמע לה ויתיב ליה וקם ליה בריה. (איוב לח, כה): ודרך לחזיז קלות, אפלו קול שיוצא מן הרקיע עשה לו הקדוש ברוך הוא שביל בפני עצמו, וכל כך למה שלא תצא ותחריב את העולם.

ולכן מידה כנגד מידה גם בשמים דנים אותנו לכף זכות, ומסתכלים עליו שנברא לפני בגלל הנשמה.

אבל אם יש לו עין רעה גם בשמים מסתכלים עליו לרעה, ומסתכלים על מה שנברא אחור למעשה בראשית.

וי"ק"ר יד ח תנא צורת הולד כיצד, תחלת בריתו דומה לרשון, שתי עיניו, כשתי טפין של זבוב. ושתי חטמיו, כשתי טפין של זבוב. ושתי אזניו, כשתי טפין של זבוב. ושתי זרועותיו, כשתי חוטין של זהורית.

פיו, דומה לשעורה. גויתו, כעדשה. ושאר אבריו מצמצמים בו כגלם, ועליו הוא אומר (תהלים קלט, טז): גלמי ראו עיניך. ואם היתה נקבה, סדוקה כשעורה לארכה, נתוח ידיים ורגלים אין בה. כיצד הולד שרוי במעי אמו, מקפל ומנח כפנקס, ראשו מנח לו בין ברכיו, שתי ידיו על שני צדעיו, שני עקביו על שני עגבותיו, פיו סתום, טבורו פתוח, ואוכל ממה שאמו אוכלת, ושותה

וי"ק"ר יד ח תנא צורת הולד כיצד, תחלת בריתו דומה לרשון, שתי עיניו, כשתי טפין של זבוב. ושתי חטמיו, כשתי טפין של זבוב. ושתי אזניו, כשתי טפין של זבוב. ושתי זרועותיו, כשתי חוטין של זהורית. פיו, דומה לשעורה. גויתו, כעדשה. ושאר אבריו מצמצמים בו כגלם, ועליו הוא אומר (תהלים קלט, טז): גלמי ראו עיניך. ואם היתה נקבה, סדוקה כשעורה לארכה, נתוח ידיים ורגלים אין בה. כיצד הולד שרוי במעי אמו, מקפל ומנח כפנקס, ראשו מנח לו בין ברכיו, שתי ידיו על שני צדעיו, שני עקביו על שני עגבותיו, פיו סתום, טבורו פתוח, ואוכל ממה שאמו אוכלת, ושותה

ויצ"ב מעיקרא מאי קסבר אלא מעיקרא הוא לא התבונן, ולבסוף הוא התבונן

להחזיר את ההוצאות של החשמל הכשר, האם צריך לקנות חשמל כשר לשבת? [וסברתי שמרן שליט"א יענה עפ"י המשנ"ב בסימן רמ"ב שאין להוציא הוצאות שבת רק מה שבדרך הטבע] ומרן שליט"א יענה מילה אחת 'צריך'.

ברוך ה' קניתי את החשמל הכשר, [עם הרבה פרפורים בבטן, בכל זאת אני בן אדם בשר ודם] ומעיד אנוכי שראיתי השגחה למעלה מן הטבע ממש ממש, וכל ההוצאות חזרו בס"ד.

איך חזרו ההוצאות?

בס"ד הוצאתי את ספרי "זמירות שבת - עלי באר" בחודש חשון תש"פ, [תחילת שנת 2020 למניינם] ברוך ה' הספר היה רב מכר, ואף מנהלי תתי"ם ואיגודי הישיבות רכשו ממנו כמויות ע"מ לחלקם לתלמידיהם.

דא עקא, שארגון מסודר צריך קבלות מסודרות, ומהיכן יהיה לי 'קבלות', ניסיתי בכה ובכה, ולבסוף לא הייתה ברירה ושכרתי רו"ח שתרשום את "עסק" מכירות

מדוע התיקון של המצורה לעשות דברים היפך הבריאות שלו

וצ"ב, מה התועלת יש בזה שבגדיו יהיו פרומים וטמא טמא יקרא, ומדוע תהא תועלת דווקא באופן כזה של בזיון לרפואת המצורה. שהרי לכאול בדרך הטבע זה מסוגל להחלותו ביותר והרי אין ה' מעונין לשנות ממנהגו של עולם ומעדיף שלא לעשות ניסים גלויים

חשמל כשר ומימונו

בדידי הוה עובדא, הרבה זמן רציתי מאד לעשות חשמל כשר לשבת קודש, [מצברים] אך ידעתי שבדרך הטבע אין באפשרותי לשלם על הוצאה כספית כה גדולה, (31,850 ש"ח) ולכן דחיתי את העניין הרבה זמן, בטענות סרק שונות ומשונות שבהם היצר הרע עזר לי לעבוד על עצמי, ובעצם מאחורי הדברים היה חסר באמונה בקב"ה שהוא כל יכול ואפילו כזאת הוצאה גדולה הוא יכול להחזיר...

עד ש... עזר הקב"ה ונכנסתי לקודש פנימה למרן שר התורה הגר"ח קניבסקי שליט"א. שאלתי את מרן שליט"א; האם למרות שאין לי שום אפשרות בדרך הטבע

הספרים בצורה מסודרת במס הכנסה. והמדינה החליטה שעסק חדש שנפתח ואז אפשר להוציא קבלות מסודרות.

הקדמה קטנה: בשלהי חורף תש"פ פרצה מגיפת הקורונה והמדינה נכנסה לסגר, ועוד סגר וכו', וכדי לפצות את בעלי העסקים, החליטה המדינה שהם ישלמו לכל עסק את ההכנסות שהפסיד.

בנוסף קיבלו כל האזרחים מענקי קורונה [בשתי פעימות נפרדות] (תלוי לפי הילדים) וקבלתי 4,500 ₪

ובנוסף משרד הפנים [בראשות הרב אריה דרעי שליט"א, שיזכר לטוב] חילק כרטיסי מזון לקניה ומשם קיבלתי 3,350 ₪ סה"כ: 31,850 .

מדהים! אצבע אלוקים היא - - -

מעשה נוסף ששמעתי מכילי ראשון: לפני כעשר שנים התפללי בשבת בבוקר במנין 'ותיקין' ביחד עם ר' יענקל צוקל זצ"ל שהיה מאד מקורב למרן הגר"ח קניבסקי זצוק"ל והיה 'בדיחא דמלכא'.

באותו השבת התפלל עמנו בנו של ר' יענקל שהיה גר ב'מאנסי'. וסיפר אחרי התפילה את הסיפור המבהיל הבא שהיה עימו מכילי ראשון.

איך ניתן לדעת כמה העסק הרוויח? בודקים בדיווח של מס הכנסה מהשנה הקודמת וככה יודעים כמה הרוויח העסק. איך ניתן לדעת כמה היה אמור להרוויח עסק שנפתח בתחילת שנת 2020 ועדיין לא דיווח למס הכנסה? לא ניתן לדעת בדיוק, אלא לשער לפי מה שהרוויח בתחילת 2020 .

כאמור לעיל הספר יצא בדיוק בתחילת 2020, ובאותם חודשים (2-1 למנינם) הספר רשם מכירות נאות ביותר, אך בעצם הוא מיצה את שוק המכירות, וכל הקונים הפוטנציאליים רכשו ממנו.

אבל אם הקב"ה רוצה לשלוח כסף לבן אדם, 'הקצרה יד ה'?

הבן של הרב צוקר מתקשר לחבירו ואומר לו את דברי מרן הגר"ח, וחבירו מתחיל לבכות בכי תמרורים...

מה קרה? התברר ששבוע קודם לכן גילו את חבירו את המחלה הנוראה, והוא לא סיפר לאף אחד חוץ מרעייתו את הדבר.

יושב לו מרן שר התורה ברח' רשב"ם בבני ברק, וצופה מסוף העולם ועד סופו... סיפור נוסף ששמעתי מר' יוסף המאירי.

שלא ידע על הנהגת קודשו של מרן הגר" שאינו קורא כתבי נשים. והביא למרן הגר"ח פתק שאימו כתבה. הוא מושיט לר' חיים את הפתק שהיה מקופל בתוך כיסו. ועוד לפני שהוא הגיש לר' חיים את הפתק (!!!) ר' לחיים אומר לו "איני קורא כתב נשים"!!! אהה... ועתה בעוונותינו חסרנו כל זאת. "לא ארון, ולא ספר תורה, לא כפורת ולא בדים וכו' וכו'.... (מי באר הובא ע"י הרב פנחס זרביב מכון למעשה לתגובות ולחומר נוסף

p0583271323@gmail.com

וכך סיפר: השבוע הגעתי מ'אמריקה' ונכנסתי לקודש הקודשים בית מרן הגר"ח קניבסקי זיע"א, לפני שנכנסתי לרבינו ביקש ממני חבר מאמריקה שאני יכניס את שמו לפני רבינו [ולא צירף בקשה מיוחדת, רק לברכה בעלמא].

נכנס בנו של ר' יענקל לקודש פנימה לרח' רשב"ם 23, והכניס פתק לרבינו עם שמו של חבירו. [לדוגמא "ראובן בן לאה"]

אומר לו ר' חיים: אין כזה בן אדם!!!

הבן של הרב צוקר מנסה להתווכח, הרי הוא מאמריקה והוא מכיר אותו אישית, איך ר' חיים אומר שאין כזה דבר?!

אך ר' חיים לא אבא לברך...

הוא מתקשר לחבירו באמריקה ומספר לו את מה שר' חיים אמר, וחבירו אומר לו "ר' חיים צודק" קוראים לאמי לאה רחל, ולא רק לאה, אני שכחתי את השם השני של אימי.

הוא נכנס בשנית לר' חיים, ר' חיים מסתכל בפתק, ואומר "רפואה שלימה".

האמת, ואני חושבת שכמו שאני הזדעזעתי אולי גם לאחרים זה יגרום להם לראות את עומק הדין, ויתגדל ויתגדל שמיה רבא על ידי זה. ויהיו הדברים לעילוי נשמת אמי מורתי מינה דבורה בת ישראל יצחק.

ומעשה שהיה כך היה. לפני למעלה מעשרים שנה הוצאתי לאור את סדרת הספרים, 'אוצר קטנטן'. למי שאינו מכיר, חשוב לי מאד לפרט את ההשקעה העצומה שלנו באותם ספרים כדי שיבינו את עומק הדברים שקרו כאן. מדובר בסדרה בת שנים עשר ספרים המיועדת לפעוטות. מי שמסתכל באופן שטחי רואה לפניו ספרים חמודים, אך מי שמעמיק יראה את ההשקעה העצומה בזמן ובמשאבים שעומדים מאחורי ספרים אלו.

מאחורי כל מילה וכל איור עומדות שעות רבות של מחשבה, ניתוח ובדיקה, שהושקעו כדי להעביר לפעוטות את המסר בצורה פשוטה וברורה, שכתובה יותר בין השורות מאשר בהן עצמן. היה זה פרויקט קשה מאוד, הרבה יותר קשה

מי שמצער את השני ועונשו לאחר שנים הסיפור הזה הוא אישי מאוד, אך למרות זאת אני מפרסמת אותו. אני מספרת אותו כי הוא ממחיש בצורה מבהילה מהו דין שמים, וכיצד אצל הקדוש ברוך הכל בא בחשבון, ולא נשכח כל פרט קטן. לא פעם אנחנו שוכחים ממעשה שעשינו, שוכחים מהענין, אבל בדין שמים שום דבר לא נשכח, גם לא דברים שקרו עשרות שנים קודם לכן. אצל הרבוננו של עולם, שום דבר אינו הולך לאיבוד, והוא מחליט מתי הגיע הזמן להיפרע מן החוטא. 'שבעים שנה אקוט בדור' לפעמים לוקח לדין שמים עשרות שנים עד שהוא נעשה.

לפעמים כאשר אנו מנסים לעשות חשבון נפש, אנחנו חושבים שנוכל להגיע לחקר דין שמים, אבל הרבה פעמים לא מצליחים להבין דברים, וזאת משום שאנו עם קוצר שכלנו, לא זוכרים כל דבר וכל פרט מימי חיינו, ובשמים הכל נרשם ומפורט עד לפרטים הקטנים ביותר, 'אין שכחה לפני כסא כבודך'. לא לעיתים תכופות יצא לי לראות כך את דין שמים המפחיד כל כך שיש בו בבואה קטנה למה שקורה בעולם

מאשר לכתוב לילדים או למבוגרים. זו אומנות לא פשוטה בכלל להצליח לכתוב ספר שיתאים לרמתו של הפעוט, ועם זאת להשחיל בו מושגים שהם אקטואליים לכל הגילאים.

לדוגמה, אם אדם חייב לחברו עשרה שקלים והוא מחזיר לו את החוב, הוא לא מוותר לו, הוא מקיים את החובה שלו. אם אחד מסב נזק לשני והוא משלם על הנזק, אין כאן ויתור!

הוויתור ייתכן רק מצד אדם שצודק, ובכל זאת הוא מחליט שלא לקבל את מה שמגיע לו, ומאפשר לשני ליהנות מדבר שבעצם אין לו זכות הנאה בו.

כשבאים להמחיש לפעוטות קטנטנים את המושג על אחת כמה וכמה שהדבר אינו פשוט. לא רק מושג זה, אלא עוד מושגים חשובים, איך לגרום לילד לא לקנא בתינוק ועוד נושאים אקטואליים. וכך ישבתי במשך שלוש שנים כדי ליצור את אותו 'אוצר'. ישבתי עשרות שעות, אם לא מעבר, עם הציירת אלישבע געש כדי לתכנן את האיורים, כדי להתעמק ולחדור לכל סיטואציה ולחשוב איך נמחיש אותה בצורה הנכונה שתדבר מעבר למה

כדי לטעת בפעוטות ערכים בדרך שאף הם יבינו, צריכים להבין את הסוגיה על בוריה ולדעת להבהיר את מהותו האמתית של הערך הנלמד. רק כדי להבהיר מעט את כוונתי, אתן דוגמה. אם רוצים ללמד ילד לוותר, כיצד נעשה זאת? הרי אם נראה תמונה שילד נותן לשני דבר מה, הציור יכול להתפרש אולי כמתנה? אולי כצדקה? אולי כהחזרת חוב? אולי כרצון להשתתף במשחק?

ובכלל מה זה ויתור? כיצד אפשר להבהיר נושא כה מורכב, שאפילו מבוגרים לא תמיד מבינים אותו. לא פעם תשמע משפט: 'מדוע שאוותר? הרי אני צודק!' ואין משפט והיפוכו גדול יותר מאשר משפט זה, שהרי מי יכול לוותר? רק מי שצודק! שהרי מי שלא צודק, אינו

כמה מילים על אותו ארון פח חום. בארון זה נשמרו כל הדברים החשובים ביותר להוצאה לאור - תמונות מקוריות של ספרים, (הציורים אצלי כולם ידניים ולא נעשים במחשב) רעיונות לספרים חדשים, וכל מיני אוצרות שהייתי צריכה עבור כתיבת הספרים. אף לא אחד ניגש לארון הזה מלבדי, אף לא אחד אחר העז לפתוח את הדלתות של אותו ארון שתכולתו הייתה שווה לאין ערוך.

אני מתארת עובדות אלו בפרוטרוט כי היו להן השלכות על מה שאירע.

באותם ימים, בביתי, בקומת הכניסה, היו שני חדרים ששימשו לי כמשרדים לכתיבה ולהוצאה לאור, וכן היה שם פרזדור שהוביל לחדר ענק, ששימש כמחסן של כל הספרים שלנו. החדר - מחסן הספרים היה עמוס, כולו, עד התקרה, מלא ערמות ספרים אחת ליד השניה, כאשר בין ערמה לערמה בקושי יש מעבר לאדם רזה, ורק בעלי היה נכנס לשם כדי להוציא את הספרים הנחוצים. בסופו של המחסן-חדר, ישנה דלת

שכתוב, ותעניק לפעוט הצצה לעולם מלא ועשיר שאנו טומנים שם עבורו בין המילים והשורות.

הדבר צריך גם להיעשות בדרך, שכל פעוט יוכל להחכים בשיטה פרוגרסיבית, שכל אחד יכול להפיק את התועלת על פי היכולות שלו, מהבנת הפשט הפשוט ועד ליכולות עמוקות ביותר.

הסדרה 'אוצר קטנטן' הייתה חשובה מאוד בעיני, ולא חסיתי כל מאמץ כדי להגיש אותה בצורה המושלמת ביותר שרק יכולתי.

סוף סוף, לאחר שלוש שנים, הסתיימה העבודה. הציירת סיימה את כל הציורים, היושבעה ציורים לכל ספר, סך הכול שמונים וארבעה ציורים. את כולם היא הכניסה לתוך שקית נילון יחסית קטנה, ושמה אותה בתוך מעטפה חומה גדולה, ואני בדחילו ורחימו לקחתי אותה אתי ובבית הכנסתי אותה לארון הפח שניצב במשרד שלי.

אני פותחת את ארון הפח, שעמד מאחורי גבי, אני יודעת שהמעטפה נמצאת שם על המדף השני בדיוק בהישג ידי. אני הנחתי אותה שם, ואני יודעת היכן הונחה המעטפה בדיוק של סנטימטר. אני מסתכלת במדף ולא רואה את המעטפה. אני מרימה תיקיות אחרות שהיו שם על המדף, אבל את המעטפה אינני מוצאת!

אני אומרת לאלישבע שאני פשוט לא רואה את המעטפה, אערוך חיפוש קצר ואחזור אליה בעוד כמה דקות.

"זה לא מפחיד אותך?" אלישבע שואלת מודאגת.

אני צוחקת, מה פתאום שיפחיד אותי? המעטפה כאן, אך כנראה הנחתי אותה במדף אחר. אני סוגרת את הטלפון, סוקרת את כל המדפים, אבל לא רואה את המעטפה. משכך, אני מחליטה לערוך חיפוש מדוקדק יותר, אולי בטעות השתרבבה המעטפה לאחת התיקיות החומות הענקיות שיש לי שם המכילות תמונות של ספרים אחרים, אולי עם דינה-

המובילה לעוד מסדרון צר ביותר, ובסופו של אותו מסדרון מר היה חדר נוסף קטנטן שגודלו שני מטר מרובע. מסדרון זה היה חשוך לגמרי, ואפילו לא הותקנה בו תאורה וגם לא במחסנון הקטן בסופו כי הם כמעט ולא באו לידי שימוש, מי יכול היה בכלל להשתחל לשם?

במחסנון פנימי זה היינו שמים ספרים פגומים, או דברים נפסדים שידענו שלא נצטרך להשתמש בהם בעתיד הקרוב. אף אחד לא נכנס לשם באופן קבוע, ולעיתים עשויה היתה אפילו לעבור שנה שלמה מבלי שאף אחד יפקוד את המקום.

יום אחד באמצע תקופת 'בין הזמנים', היה זה ביום שני בשבוע, אני מדברת עם אלישבע הציירת בטלפון. היה זה לאחר שלושה ימים שהבאתי מביתה את התמונות המושלמות לסדרה 'אוצר קטנטן'. אנחנו דנות בתכנונים האחרונים לעיצוב העטיפות של הספרים, ותוך כדי דיבור היא מבקשת ממני בטלפון שאסתכל בתמונות כדי שנוכל להחליט סופית היכן בדיוק למקם את הכותרת.

כעת מחליט בעלי שצריכים להזעיק את כל הילדים כולם בדחיפות. הוא קורא להם, ומסביר שמעטפה מאוד חשובה נעלמה. ראשית הוא שואל אם מישהו אולי ראה אותה? התשובה היא שלילית לחלוטין ואז מבקש בעלי מכל אחד למנות את עצמו על חדר בבית, ולחפש כמו בבדיקת חמץ. שלא יהיה מקום אחד שלא מחפשים בו...

הרצים יצאו דחופים... כל המזרנים בכל הביתמוזזים, כל מדף בכל ארון מתרוקן, ובודקים היטב בין הסדקים ובכל המגירות. בודקים את הארונות התחתונים וגם את העליונים. למרות כל זאת, המעטפה לא נמצאת.

בעלי לוקח פיקוד, ועכשיו הוא מורה לילדים, שיחליפו ביניהם מקומות חיפוש - וכל אחד יבדוק בחדר שקודם לכן מישהו אחר בדק. בכל אותו זמן, אני מרוקנת את כל המגירות בכל הקומה של המשרד. בעלי נכנס אפילו למחסן הספרים ומחפש שם ביסודיות, עובר מצויד בפנס בין חבילות הספרים, מניח את ידו על ראשי

די או מיכאל, על אף שזה לא הגיוני כי אני זוכרת בבהירות ששמתי את המעטפה במדף השני מעל כל התיקיות, אבל היא לא שם...

אני מוציאה את כל תכולת המדף, מניחה הכול על השולחן הענק שבחדר, ובסבלנות פותחת תיקיה אחר תיקיה ומחפשת. לא, במדף זה המעטפה אינה נמצאת. אני ממשיכה כך לחפש את המעטפה במדפים האחרים, אבל לא מוצאת אותה בכל הארון כולו...

בשלב זה, אני מחליטה שאני צריכה לערב את בעלי. אני מספרת לו שהמעטפה לא נמצאת, אבל הוא אינו מודאג, הוא אומר את מה שכולם תמיד אומרים: "את לא טובה בחיפושים, תני לי לחפש." שעה ארוכה מחפש בעלי בארון, הוא לא רק פותח כל תיקיה, הוא גם מוציא בזהירות את התכולה של כל תיקיה ותיקיה, אין מסמך אחד בכל הארון שהוא לא ממש, אבל המעטפה איננה!

הערימות, מאיר עם הפנס בין החבילות, - צריכים לעשות חשבון נפש, אולי אנחנו לאט לאט, ערימה אחר ערימה הוא בודק, חייבים למישהו כסף... מה עשוי היה אבל לא רואה את המעטפה. במשך שעות רבות כל הבית עסוק רק בדבר אחד - למצוא את המעטפה.

בעלי מחליט שהוא לא סומך על החיפוש של הילדים, והוא בעצמו עובר חדר-חדר, מדף-מדף, מגירה-מגירה, אבל האבדה איננה... דומה למקרה החטא, וכאשר מגיע העונש האדם יכול להתחקות אחר חטאו בזה שימצא איזה חטא עשה שדומה לעונשו. במקרה זה מדובר בהרבה יותר מאשר כסף, זוהי תמצית הנשמה שלי שהכנסתי בספרים, איזה עוול מקביל אני יכולה למצוא?

כל שעה מתקשרת אלישבע, לשמוע האם נמצאה האבדה, ואני בקול כבוי מודיעה לה, שאין, התמונות לא נמצאות... אבל בטח הן תמצאנה, אין אפשרות אחרת, המעטפה לא יצאה מהבית, היא כאן, חייבת להיות כאן. אני יכולה להעיד שמאז שנכנסה המעטפה אלי הביתה, היא לא יצאה מהמשרד שלי! החזקתי את התמונות בחרדת קודש, הן חייבות להיות שם. ככל שחולף הזמן, הייאוש מתחיל לאפוף אותי, איפה המעטפה!?

הערב ירד, כולם רעבים, אוכלים ארוחת ערב, ובעלי ואני מנסים לחשוב בכיוון אחר

אני מודה לה מאוד על העידוד הרב שהיא נתנת לי (בלשון סגי נהור) ובמשפחה שוב אנו מנסים בעזרת בעלי והילדים לערוך חיפוש נואש בבית. ברור לכולנו שהחיפוש הזה הוא חסר תועלת, שהרי אין פינה, ארון, מדף או מגירה שלא חיפשנו בהם או מעליהם או מתחתיהם - הכול עבר חיפוש יסודי, וכל חיפוש נוסף הוא רק כדי להעסיק אותנו, ולתת לנו אשליה שאנו עושים משהו.

"אני את הסדרה הזו - לא עושה שוב!" אני מרימה ידיים ומודיעה לבעלי. "אין לי את כוחות הנפש שהשקעתי בה, אין דרך שאני מצליחה לעבור את המסלול שוב. גמרנו, אני חושבת שאני מתחילה למכור פלאפל", אני משמיעה את האיום הנצחי שלי, נראה לי שהמכה הזו היא פשוט מכה גדולה ואנושה כל כך, שאני לא יודעת איך אצליח להתגבר עליה ולהמשיך בכתיבה. האבידה הזו פשוט רסקה בי כל יכולת להביע משהו בכתב.

חולף יום ועוד יום, אנחנו רק מסתכלים זה על זה, אבל אפילו לא מדברים על זה,

הידועים לנו, אין משהו מיוחד שמזדקר לנגד עינינו.

בעלי ואני יושבים וחושבים, בודקים אצל כל הספקים, בכל החנויות, אצל כל העובדים שלנו, איפה אפשר לשים את האצבע על עוול שגרמנו למאן דהו, מהי סיבת הצרה הזו? אנחנו לא מוצאים את הדבר שאפשר להצביע עליו שהוא המקור לעניין. בכל אופן איננו נמנעים להתקשר לאנשים, לוודאחשבונות, לראות שלא נפלה טעות, שאנו לא חייבים כסף, לבדוק אם מישהו נפגע, לשלם כספים שהם בספק, להתנצל על כל פגיעה אבל בלבנו אנחנו מרגישים שעדיין לא עלינו על העניין...

למחרת בבוקר מתקשרת אלי אלישבע. היא חלמה בלילה שמצאתי את התמונות, אבל לפני שאני מתרגשת מהחלום הטוב היא מספרת לי שבחלומה, מצאתי אותן הרוסות לגמרי, דרכו עליהן עד שהן אבדו כל שווי שלהם, באופן שלא ניתן לעשות בהן שימוש כלשהו, וזרקתי אותן ישר לפח.

במכונת והתפללתי להשם, וחזרתי לשם בשעה היעודה, כן, רבי חיים חזר.

הרבנית נכנסת אליו לחדר, ואני בעקבותיה. רבי חיים מעולם לא קיבל נשים בחדרו מלבד אשתו ובנותיו, כך שכל מה שיכולתי לעשות היה להיכנס אחריה לחדר ולהתחבא קרוב לארון הספרים כדי שאוכל לשמוע בדיוק את דבריו

הרבנית מתחילה להרצות את הבעיה: "נמצאת כאן רוטשטיין" (משום מה היא הציגה אותי בשם נעורי, דבר יוצא דופן, שכן הייתי נשואה כבר שנים רבות), "היא עמלה קשה מאוד על סדרת ספרים, והציורים נעלמו לה באורח מסתורי, והיא רוצה לדעת למה זה קרה לה?"

"נו... מה הפלא..." אומר רבי חיים, "זה הגיע לה." "למה?"

למה אתה אומר כך?" שואלת הרבנית בתדהמה.

ואז רבי חיים מעלה פרשייה, שאירעה קרוב לשלושים שנה קודם לכן, והוא הכיר אותה מקרוב – שכחתי ממנה מזמן. הייתי

כואב מדי, וגם כל כך לא ברור, איך יכולה הייתה המעטפה כך להיעלם? זו מעטפה חומה גדולה ובעלת נוכחות, ולא איזה יהלום קטן שיכול להתחבא... אז איפה היא? היכן היא נעלמה?

ביום חמישי בבוקר אני משכימה מוקדם מאוד, שלא כהרגלי, ואומרת לבעלי: "אני נוסעת לבני ברק, אני רוצה לדעת על מה באה לנו הצרה הזו! אני חייבת לדעת את הסיבה, אני נוסעת לרב' חיים שיגיד לי על מה ולמה נענשתי כך.

" אני נוסעת לבני ברק, בשעה שמונה אני כבר עולה במדרגות ברחוב רשב"ם, הרבנית מקבלת אותי בחום, מכירה אותי היטב. אני מספרת לה את מה שקרה, אבל היא מאכזבת אותי ומספרת, שרבי חיים בדיוק נמצא בירושלים, הוא נסע להיות סנדק שם...

"אין בעיה, אני אמתין לך", אני אומרת, "אשאר כאן בבני ברק עד שהוא יחזור." היא העריכה שבסביבות השעה עשר וחצי הוא כבר יחזור. עזבתי את ביתה, ישבתי

בחורה צעירה, ומתוך טיפשות וחוסר ידע, גרמתי בשוגג למישהו נזק בדפים שעליהם הוא כתב דברי תורה שעמל עליהם רבות. רוב הנזק תוקן, אך ייתכן שחלק מהדפים היו בבחינת 'מעוות לא יוכל לתקון'.

הסיפור ההוא מלפני שנים התאים בדיוק אחד על אחד למה שאירע לי. גם אז מדובר היה בארון פח בדיוק מאותו סוג, שבו הונחו אותם דפים כשהם מוכנים להוצאה לאור, לאחר שהושקעו בהם הרבה עמל ויזע... רבי חיים, היה מודע לאותו מאורע ולא רק כצופה מן הצד.

אחרי שהלכו לאיבוד אותם מספר דפים, היה ר' חיים מאד מעורב בעריכה של אותו הספר, במשך תקופה ארוכה עמל עליו, ועתה הוא הזכיר לי נשכחות. הייתה כאן מידה כנגד מידה בצורה מופלאה! הריבונות של עולם המתין למעלה משלושים שנה כדי לבוא אתי חשבון. קודם לכן כשניסינו בעלי ואני לערוך חשבון נפש, חשבנו על שבוע אחורה, חודש, מקסימום שנה, מי בכלל חשב ללכת אחורה הרבה כל כך ולעשות חשבון נפש של עשרות שנים קודם לכן על שנים שהייתי נערה צעירה כל כך?! ואני נרעדת למחשבה מה יהיה כשנגיע לעולם העליון, מה יתגלה לנו שם?

"היא איבדה דפים שהיו שייכים לאותו תלמיד חכם, אז מגיע לה שיאבדו לה הדפים שלה!" הרגשתי שראשי מסתחרר.

אני שומעת את הרבנית אומרת: "מה אתה רוצה ממנה? עזוב אותה, היא הייתה ילדה קטנה, היא בכלל לא הבינה מה שהיא עשתה, תן לה ברכה שהיא תמצא את מה שהיא איבדה! רחמנות עליה, תרחם עליה ותברך אותה."

הרבנית ממשיכה לנסות לשכנע את הרב שלא יזכיר לי נשכחות, שיברך, שירחם עלי, שיראה כמה קשה לי. אבל רבי חיים בשלו והוא חוזר שוב: "לא, זה מגיע לה, והיא לא תמצא את הספרים שלה, זה מגיע לה על מה שהיא עשתה."

"אני מחלתי לך מיד, כבר לפני שנים, אין צורך בשום פיצוי נוסף", עונה לי אותו תלמיד חכם.

"לא, כנראה המחילה שלך לא הייתה שלמה", אני מתעקשת. "אתה רואה שרבי חיים אמר שאני נענשת על זה עכשיו, אז תגיד בפה מלא 'מחול לך, מחול לך, מחול לך', כדי שלא תהיינה כל ספקות."

הוא מזמין אותנו להיכנס, מושיב אותנו ליד השולחן, מגיש משקה קל ואומר לאט-לאט, "מחול לך, מחול לך, מחול לך."

הודינו לו, נפרדנו ממנו, ושמנו מיד את פעמינו חזרה לבני ברק, להודיע לרבי חיים על המחילה שקיבלנו. רבי חיים היה בביתו, ובעלי נכנס אליו, כשאני בעקבותיו, שוב מתחבאת מאחורי הארון. הוא הציג את עצמו בתור בעלי, וסיפר שעכשיו היינו אצל אותו תלמיד חכם, והוא אמר בפה מלא, 'מחול לך'.

רבי חיים שומע, ואמר מיידית, "טוב, אם הוא מחל, אז עכשיו היא תמצא את האבדה שלה והכל יהיה בסדר!"

מפחיד! כל מיני מעשים שלגמרי פרחו מזכרונו, מעשים שאנו לא זוכרים יצוצו להם פתאום, אין שכחה מלפניך, אתה זוכר את הכל, דברים שאצלנו הם בתהום הנשיה, אצלו הם רשומים וחתומים ואנחנו עתידיים לתת את הדין עליהם, ושום דבר לא הולך לאיבוד. ראיתי כאן בחוש את דין שמיים, את עומק הדין, וחלחלה אחזה בי.

התקשרתי לבעלי מדוכאת, אבלה וחפוית ראש. אמרתי לו שאנחנו חייבים לאתר את אותו תלמיד חכם, ונקווה שהוא נמצא בארץ. חזרתי לירושלים, התחלנו לברר עליו, וגילינו שהוא אכן בארץ, מיהרנו אליו, דפקנו בדלת ביתו, הוא היה מופתע לראות אותנו, ומיד בכניסה אמרתי לו: "אני צריכה את המחילה שלך על מה שקרה לפני שנים רבות, אני רוצה שתסלח לי, ואני מוכנה לפצות אותך בכל מה שתרצה, בין בכסף, בין בהשקעת עבודה, רק תגיד לי איך אני יכולה לפצות אותך ואני אעשה הכל בעולם כדי לפצות אותך על הנזק."

חזרנו הביתה מחכים לראות איך ייפול דבר. השבת חלפה איך שהוא, לא דיברנו על כל מה שאירע, היינו אחרי טלטלה עצומה. במוצאי שבת, בעלי נכנס למחסן הספרים כדי להכין הזמנת ספרים. משום מה הוא החליט להיכנס למחסנון הקטן לחפש שם דבר מה, כאמור אין שם תאורה, והוא נעזר בפנס פצפון.

אין לנו מושג כיצד המעטפה הגיעה לשם, מי לקח אותה, מי נכנס אתה למקום הצדדי הזה שכמעט אין נכנסים אליו, ואין ספק, שאילו הייתה המעטפה ממשיכה לשכב שם, כל התמונות היו הולכות לאיבוד. כל מה שקרה כאן היה פלאי לחלוטין, אבל הלקח של עומק דין שמים נשאר אתי לכל החיים.

הוא פתח את הדלת ופסע כמה פסיעות פנימה, לתוך המסדרון החשוך כולו, לפתע הוא הרגיש שהוא דורך על משהו (אני אפילו לא הייתי שמה לב לכך!). בעלי התכופף, הרים את החפץ כשהוא אינו משער מה הוא אוחז בידו... הוא עוזב את המקום, נכנס למשרד שלי וקורא לי: "תגידי לי, זאת המעטפה?" היא כבר הייתה קרועה לגמרי, כי בעלי דרך עליה, אך התמונות לא נפגעו – בינתיים שקית הניילון לא נפגמה. (נזכרתי בחלום של אלישבע), אני לוקחת את המעטפה ואינני מאמינה למראה עיני - כל התמונות שם

שלמות ומושלמות!

ר' חיים עשה כפי שנתבקש ושלח את כל הכתבים באוניה, ואז... האוניה טבעה! כל העמל שהכניס ר' חיים בעריכת הספר הלך לאיבוד, צלל לתהומות מבלי להשאיר כל זכר לעמלו הרב, כלום. לר' חיים לא היה העתק של העבודה שעשה וכל מה שהשקיע בו עמל במשך שנה שלמה אבד.

אמנם למחבר היה העתק של החומר של עצמו, אך עמלו הרב של ר' חיים טבע במצולות ים ולמחבר הספר נגרם נזק כפול, גם עריכתו של ר' חיים הלכה לאיבוד וגם הוא שלם לר' חיים סכום גדול מאד עבור אותה עריכה שטבעה.

עלון דיגיטלי מאת מנוחה בקרמן
 b5863790@gmail.com מופיע גם
 באתר בכתובת מנוחהבקרמן.קום) (

כוחה של הודאה
 סיפר הרב יעקב שיש שליט"א (צו
 תשפ"ב)

כאשר שמעתי על מה שארע, הזדעזעתי. ראיתי שיש מהלכים מחוץ לגדר הטבע שאיני מבינה כלל את פשרם. לא שמעתי על אוניה אזרחית ישראלית שטבעה בים בעשרות השנים האחרונות, וכנראה שאף אוניה זו לא הייתה בדרכה לחו"ל אלא רק מחוץ תל אביב לחוף בחיפה אל האוניה שהייתה אמורה להפליג לחוץ לארץ. כל האופף את אותו הספר הזה נראה לי שהנסתר בו רב יותר מהנגלה, אני לא יכולה להבין את כל המאורעות, לא בשלב זה של החיים בכל אופן. אבל דבר אחד היה ברור לחלוטין – דין שמים! הכל נלקח בחשבון, הכל נמצא שם, אין נפילה של הדיסק קשיח, נבא למעלה ונראה את החותמת שלנו לילה לילה, על כל מה שעשינו. (הופיע ב'גם וגם

בחור יתום מתל אביב שחזר בתשובה
 חיפשנו לו הרבה זמן שידוך.
 ובס"ד מצאנו לו שידוך.
 אבל מה שקרה שאבא שלה לא רצה את
 הבחור כי הוא חרדי.
 עד כדי כך הוא אפילו לא התקשר אלי
 להתעניין מי הבחור שבתו לוקחת.
 אל מי הוא כן התקשר לברר עליו?
 למשטרת רמת גן הוא התקשר, לבדוק
 איזה תיקים יש לו, והאם יש לו צו איסור
 יציאה מהארץ.
 בקיצור על כסף לעזור לחתן אין על מה
 לדבר עימו.

תמיד הרי הוא פותח שביל ושער לקרב את ישועתו השלימה, וז"ל. ... כי מלבד שזה מדרך השכל שמי שהוא מקבל טובה מזולתו אף אם המטיב הוא מאיש ההמוני שראוי לומר לו 'תשואת חן חן' וביותר אם קבלת הטוב מאיש שר וגדול, וזה גור השכל לכל איש ישר הולך, אודיעכם שנוסף על זה שזה עצמו לטובתינו, ככתוב "זובח תודה יכבדני ושם דרך אראנו בישע אלקים", והמכוון, כי מי שמקבל טובה מזולתו ואינו מכיר את הטובה ואינו נותן לו הודיה על כך אין לי לצפות שיחזור המטיב להיטיב עמו פעם אחר פעם - אחרי שרואה שאין מחשיב טובתו לכלום אבל אם מראה שמכיר טובתו ונותן לו שבח והודיה זהו גורם לחזור ולהטיב עמו כמה פעמים, וכך אמרו חז"ל (ברכות ריש פ"ו) כל דנהנה מעה"ז בלא ברכה באלו גחל מכנסת ישראל, כי חז"ל קבעו ברכה לכל מין ומין קודם שיאכלנו, ללחם ברוך המוציא לחם, לפירות האדמה בורא פרי האדמה, לפירית האילן בפה"ע, וכן לכולם. כי הקב"ה נותן מטר בעתו להוציא לחם ומזון לנו לחיותינו, ולזה ראוי להכיר

דיברנו עם הכלה בכבודה ובעצמה כמה היא יכולה להביא לחתונה. הסוכם שהיא יכלה להביא זה חמשת אלפים ₪.

זה הכל חמשת אלפים ₪.

ואמא של החתן התחיבה 25,000 ₪

חודש החתונה אמא של החתן מתקשרת שהיא חשבה שהיא תקבל הלואאה מהבנק שיאשרו לה. בפועל הבנק לא אישר לה את ההלואאה, אני אומר לעצמי ריבוננו של עולם אני מבין רמזים ועוד רמזים עבים שאתה רוצה שגם אתה שאנחנו נחתן אותו.

וניגש אלי החתן עצוב ואמר אין לי דבר לחתונה מה אני יעשה.

אמרתי לחתן תקבל על עצמך לקקים את מה שאמר הגאון רבי עקיבא איגר זצ"ל (תשובות חדשות לרעק"א בסופו) לבאר את לשון הפסוק (תהילים נ כג) "זובח תודה יכבדני ושם דרך אראנו בישע אלוקים", שהזובח תודה ר"ל שרגיל בפרקי הודאה הרי הוא שם דרך - מבין את הדרך לאראנו בישע אלוקים, שעל ידי שמודה

למעשה פרשת תזריע

הטובה ולברך את ה' מקודם שנהנה מהן, ועי"ז גורם שיוסיף ד' ליתן השפעה בכל המינים לטובתינו... ולזה אמר השם, 'זובח תודה' - כי קרבן תודה בא על הנס שניצול מאיזה צרה מקריב תודה שזה שבח והודי להשי"ת, ואמר זובח תודה יכבדנני, ובזה שם דרך ל'אראנו בישע אלקים', שעי"ז אחזור ואראנו גם לעתיד בישע אלקים, עכ"ל.

ואמרתי לו שילך למשגיח של הישיבה הרב כץ שיתן לו 1000 ₪ חסר לו 5000 ש"ח המשך הסיפור הוא לא יאומן לא יאומן הוא בא לי שבוע לפני החתונה כולו בוכה, וסיפר לי שיש פה ליד הבית מדרש בכפר גנים מתקן של יד יד שניה שזורקים שם בגדים ישנים והלכתי בלילה בכל אופן לי אני צריך דברים ואין לי כלום ראיתי שם אני רוצה לקנות חגורה ישנה שחורה לקחתי אותה אמרתי מתחת החליפה מי יראה אותה.

וכך אמרתי לו שעל כל דבר תודה ואח"כ תבקש מה' וכך לא יחסר לך כלום.

אני מגיע לחדר אני רואה שזה חגורה ישנה זה לא מי יודע מה אני רואה שזה כבר לכולם זה קשה אבל זה לא בדיוק אי אפשר ללכת לזה

יום אחד הוא בא אלי עצוב ואומר שחסר לו שטרימל.

אמרתי לו שילך לברר כמה עולה שטרימל?

אבל אז מגיעה ההפתעה הגדולה

הוא חזר ואמר שבדק ויש לשלוש סוגים יש ב4000 ₪ ויש ב8000 ₪ ויש ב14000 ₪

מה אני רואה הפתעת החיים

לא ראיתי דבר כזה מאודי

הוא רוצה את האמצעים של 8000 ₪ נתתי לו 2000 אמרתי לו קח מקדמה.

אני רואה שיש בפנים ריץ רץ שאפשר לפתוח אותו וביררנו ואמרו לנו שזה

וחזר ואמר למרן זצוק"ל, אני רוצה לזכות לקיים גם לפי בית שמאי. ומרן זצוק"ל אמר לו להתפלל. ושאל למרן, באיזה קטע להתפלל, ענה לו מרן זצוק"ל ביקום פורקן. והחבר סיפר אח"כ על עצמו שאכן הוא לא הקפיד לומר בשבתות יקום פורקן, שכמעט לא היה אומר זאת. וקיבל על עצמו להתחזק באמירת יקום פורקן, ולפני כמה חודשים נולדו לו תאומות.

חוגרה של תיירים שלא רוצים שיקחו להם את הארנק, לכן הם מכניסים את הכסף לתוך החריצים הפנימים שאין גישה לריצ רץ הפנימי.

אנחנו פותחים את הרצועה של היום ה- 100 יורו 100 יורו 100 יורו 100 יורו ה- 100 יורו 100 יורו 100 יורו. בסה"כ 700 יורו. שזה כ-5000 ₪. התקשרנו לרב לשאול אותו מה לעשות עם הכסף. והוא פסק שהרי אלו שלו.

ב. ראינו בחוש שמי שמודה לה' ה' נותן לו הכל. (הובא ע"י הרב פנחס זרביב מכוון למעשה לתגובות ולחומר נוסף

p0583271323@gmail.com)

סיפורים על מרן הגר"ח קנייבסקי

א.

אחד הקוראים את הגליונות שלח לי, לפני כחמש שנים, יהודי אחד מאלעד שיחי' שלומד אצלנו בכולל יום שישי, וסבל מאבן גדולה בכליות במקום מאוד רגיש! שהרופאים אמרו שרק ניתוח יעזור! וכשפנה אלי בעצה מה לעשות, אמרתי לו שישלח פקס למרן זצ"ל, והוא יתן לו רפואה בצורה אחרת! שלא יזדקק לניתוח מסוכן זה. והוא שלח פקס, ובני ביתו של מרן אמרו לו שמרן זצ"ל אמר שילמד 'אבן

סיפר לי אברך בכולל על אחד החברים שהיו לו שני ילדים, ואח"כ עברו כמה שנים ולא היו לו ילדים. והגיע לבית מרן זצוק"ל לבקש ממנו לזכות לעוד ילדים, אמר לו מרן זצוק"ל, כבר קיימת מצות פרו ורבו.

היה ר"מ בישיבה לבעלי תשובה (שערי תשובה וחיים, ברמת אלחנן), ויום אחד בקשו ממנו לשאול שאלה דחופה מאוד את מרן זצ"ל, אכן השעה היתה כבר אחר 10:30 בלילה! (שכפי הידוע אז מרן הולך לנוח קצת, לקראת השכמתו מבעוד לילה לסדרי לימודו בנגלה ובנסתר לפני התפילה בנץ). אבל מכיון שזה היה מאוד דחוף! הוא החליט לבוא ולנסות. וכשהגיע לקרבת הבית, הוא רואה שהבית מואר. אז הוא נגש לבית והרבנית ע"ה פתחה לו, והיא אומרת לו, אם אתה רוצה לדבר על מרן, תנסה! אבל אני גם לא יכולה כעת לדבר עימו! ואז הוא נכנס לחדרו, והוא רואה את מרן זצ"ל כשהוא כולו רוקד בהתלהבות ובשמחה! ואז הוא פנה לרבנית, והיא אמרה לו, שלפני כ-15 דקות התחדש לו פשט ברשב"א שהיה קשה לו מלפני כ-5 שנים! ומכיון שהצליח ליישב הדברים הוא רוקד כבר כרבע שעה ואני לא יכולה להפסיק אותו.

ד.

העזר, ואכן הוא ישב בביתו ללמוד שו"ע אבן העזר, ואחר לימוד של כחצי שעה, פתאום חש ביסורי תופת! ורץ לבית הכסא, ואכן האבן הגדולה יצאה לו בשירותים, ללא ניתוח! ובאמת בבדיקות שעשו לו הרופאים לאחר כשבוע, הופתעו מאוד! ואמרו לו שהוא נקי לגמרי! וזכה עי"ז לקדש שם שמים כראוי!

עד כאן בקצרה ממה שספרתי אז, אכן יש לזה המשך!

לפני כחצי שנה, הוא סבל עוד פעם מאבן בכליות, ואז החליט אין צורך שיטריד עוד פעם את מרן זצ"ל, אלא באמונת חכמים יעשה כפי שאמר לו אז ללמוד שו"ע אבן העזר, וזה הועיל עוד הפעם! והוא בריא בס"ד.

ג.

סיפור נוסף על אהבת התורה של מרן זצוק"ל, ששמעתיו מכלי ראשון! דודי הרה"ג רבי משה חבשוש שליט"א שכיום הינו ראש כולל בקרית אונו, לפני כ-20 שנה

אני הקטן יהושע שכותב בדמע זכיתי שהגאון וצדיק רבי חיים זצ"ל קירב אותי בימין צדקו בהיותי בחור צעיר שבא מארץ נכר (ארצות הברית) ולמדתי בישיבת תפרח. בבין הזמנים ישנתי בישיבת גאון יעקב אבל לא היה לי מקום מסודר לאכול. אכלתי לפעמים אצל הצדיק בלתי נשכח ר' יצחק דוד בן הגאון רבי אברהם זלזניק זצ"ל שהיה מעין גבאי שני בביה"כ לדרמן, ושם בביה"כ למדתי כל ימי הבין הזמנים. רבי חיים זצ"ל אמר לי שאני יכול לבוא לאכול מתי שאני רוצה, דבר שגרם לי שמחה ועונג לקבל הזמנה כזו מאדם גדול כזה. למעשה בטפשותי לא ניצלתי ההזמנה ואכלתי בביה"כ. אבל ההרגשה שהרגשתי כנ"ל נתן לי עוז ותעצומה לעבור את הבין הזמנים בלי בית.

אחרי שכיבד אותי לברך על הכוס אמר עם חיוך גדול "השלמת את *המזומן*" ואז הכל היה מובן. ההרגשה שהוא מתבדח איתי כידיד קרוב מאד השפיע על מצב רוחי לטובה במימדים גדולים.

מתי שחזרתי לתחילת הזמן לתפרח ונפרדתי מרבי חיים זצ"ל אמר לי שאני יכול לבוא לשבת ק' מתי שארצה אבל רק שאודיע קודם. והזמנה זו אכן ידעתי לנצל. והייתי מודיע באמצע השבוע על ידי שליח שאני מתכוון להגיע לשבת. ואלה השבתות שאכלתי אצלו - ובהסתכלתי על הדרת פניו בזמן הסעודה דמיתי לעצמי שאני אוכל עם הגר"א מווילנא ועוד גדולים - מאד גרמו לי חשק גדול להתעלות בתורה.

בשבת אחת אחרי שהוא אירס את בתו [אחרי שכבר הגעתי לבני ברק] הוא שאל

אבל בשבת אכן אכלתי אצלו. הפעם הראשונה שסעדתי אצלו בשבת הסתכל עלי בעיניו הגדולות והטהרות ואמר לי "אתה תשלם בשביל האוכל במזומן" בהיות שעדיין לא הכרתי דרכי היטב אני מאד נבהלתי להבין פשר אמירה זו.

התנהג כרגיל בלי שום שינוי. אחרי קידוש נכנס מאן דהוא עם שאלה דחופה שאשה נקרע איזה דבר בבגדיה והיא רוצה לדעת אם היא יכולה להמשיך משום טלטול. הכל ענה ברוגע. אחרי נטילת ידים התעורר איזה ספק על כשרות המים של הנטילה ואמר ליטול שנית. באמצע הסעודה באו לקרוא לו ושמתי לב שלפני שקם ליטול מים אחרונים תלש חתיכה קטנה מהעוף ובלע אותו, שכנראה חשש שלא יחזור לגמור הסעודה ורצה לקיים מצות אכילת בשר בשבת. אני הלכתי אחריו לבית אביו ברשב"ם 10 ושלחו אותי להודיע להרב שך זצ"ל שהמצב מאד חמור ומתי שחזרתי לרשב"ם 10 כבר נודע לי שהסטייפלער זצ"ל איננו.

בהיות שרבי חיים זצ"ל היה בתוך השנה לא היה יכול להשתתף בחתונה שלי. אמרתי לו שיש פתרון שהוא יהיה המסדר קידושין וענה שאינו לוקח סידור קידושין "משום שאינו בקי בטיב גיטין וקדושין" [!!]. העזתי פני ואמרתי שעד החתונה יכול להספיק ללמוד, וחיך חיך גדול. אבל

אותי בכזה ענווה היות שמנהג העולם שבשבת הראשונה אחרי האירוסין החתן מגיע לשווער הוא רצה לדעת אם יש לי מקום חליפי לאכול שהוא דואג שהחתן הטרי (הלא ניהו הגאון רבי דוד אפשטיין שליט"א ר"מ בישיבת תורה בתפארתה) "יתבייש ממני". כמה הוא דאג שכולם ירגישו בנוח בלי שום אי נעימות.

מתי שחזרתי לחו"ל לפני שהתחתנתי הלכתי להפרד ממנו ולווח אותי עד הדלת של ביתו. בהיותי אצלו השתמשתי לרגע בעט שלו ומחמת ההרגל הכנסתי לכיסי ויצאתי. והלכתי לרחוב נחמיה. ואז תפסתי שהעט של הגדול "גנוב" בכיסי ומהר הסתובבתי לחזור לביתו להשיב את הגניבה. ומה אני רואה? שרבי חיים זצ"ל בא לקראתי, ושם ידו על כתפי ואמר עם חיוך "אני מחלתי לך" אז השאלה נשאלת אם הוא מחל לי למה טרח לרדוף אחרי? וברור לי שפחד שאני אתפוס לאחר זמן שלקחתי העט שלו וארגיש לא נעים.

בשבת שאביו הגאון בעל הקהלת יעקב זצוק"ל נפטר גם סעדתי אצלו. הכל

למעשה לא היה יכול לבוא אבל שלח כל בניו וחתניו שליט"א להשתתף .
 יעניין אותך ש ו ם ד ב ר חוץ מתורה".
 הדברים נכנסו לחדרי לבבי .

נוסף על הנ"ל מכיון שעשה באותו שבועה חתונה לבתו (עם הרב אפשטיין הנ"ל) והוא עשה להם שבע ברכות בקש שגם אנחנו נבוא. איזה הרגשה זה שגדול כמו רבי חיים עושה לך שבע ברכות!! ועוד שבחול המועד פסח אחרי החתונה בא במיוחד עם הרבנית ע"ה לבקר אצלי בביתי. וכמדומני שהלך ברגל מרחוב רשב"ם ועד רח' בעל שם טוב ששם גרתי .

הרה"ג משה שמעון גרליץ שליט"א,
 הנקיות בכספים שראיתי בעיני היה לא יאומן כי יסופר.

תמיד היה אומר לי שאת הכסף מממכרת הארחות יושר לשים בנפרד כי הוא רוצה שיהיה לו זכות לעה"ב, ותרם הכל לצדקה, ופעם אחרת אמר שגם האבא, את כל ההכנסות מספר חיי עולם תרם לצדקה. והכסף מס' שונה הלכות ג"כ לשים בנפרד, כי נתן חצי לר' אלעזר צדוק זצ"ל שלמד עמו חברותא, ואמר, אעפ"י שכל הוצאות ההדפסה הן עליי, בכ"ז .... ואחר פטירתו של רא"צ הנחתי את הכסף משונה הלכות יחד עם הכסף משאר הספרים, אמר לי, מפני שנפטר לא צריך לתת? מה עם

איזה כבוד זה היה עבורי ולא אשכחנו לעולם.

במשך קירבתי לרבי חיים זצ"ל הוא גם דאג לחנך אותי. אמר לי מה ללמוד ואיך ללמוד, ופעם ראה אותי נוגע בעיתון היתד וגער בי "מה אתה מסתכל בשטיות!" באותו מעמד שם ידו הקדושה והרכה על כתפי ואמר בכזה ענווה: "אני יכול להגיד לך מה שהוא?" ומשעניתי בחיוב אמר לי "אתה רוצה להיות תלמיד חכם? שלא

ש"ס ואחרי החתונה להתיישב ללמוד ש"ס בעיון), באותו יום הגיע אליו נשיא המדינה, היה סביב הבית כל התקשורת מכל העולם, כשבאתי בערב אמרתי בהתפעלות, וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך!, איזה קידוש ה'! אמר לי, מה קרה? אמרתי, הנשיא היה אצלך היום! אמר לי איך וייס גאר נישט איך געדענק גאר ניט, דיין אינקל האט גימאכט א סיום [אינני יודע כלום, אינני זוכר כלום אולי כוונתך לנכד שלך שעשה פה סיום היום]...

התפרסם מה שכ' בטעמא דקרא בפר' כי תצא, שהגר"א כותב על גט דלכך נקרא גם משום שאותיות ג"ט לא מצינו סמוכים זה לזה בכל הפסוקים ולכן הוא סימן להרחקה, והקשה רבינו דגם אותיות ג"ק ז"ט ז"ץ ז"ס ס"ץ לא מצא סמוכים בפסוקים (אבל השאר נמצאים או ישר או הפוך). ותירץ רבינו די"ל דגט הוא הראשון שאינו סמוך (והוסיף שלפי מה שהעתיק דברי הגר"א בס' דברי אליהו מס' גיטין [דקאי על דברי התוס' דמש"ה עושים הגט

האלמנה, וכי כך עושים לבני לוויה? צריך לתת לה.

כמה נזהר לא להכניס לראש שום דבר לראש. שמעתי שבשנים קודמות היה הולך בשבת מרחק רב לסנדקאות, ואמר שכך ראה אצל החזו"א והחזו"א למד זאת מרע"א שכך מסופר עליו שהיה מתאמץ מאוד בשביל סנדקאות, והלך לשם כך בשבת אפילו כמה פרסאות. פ"א הגיעו לרחוב עם שם מענין (רח' המבצר), אמר לו המלווה, ישמע נא הרב איזה שם מענין יש לרחוב. אמר לו, אינני רוצה לדעת, אינני רוצה להכניס לראש דבר שהוא לא תורה, שלא יתפוס מקום של תורה. זה היה מעשים שבכל יום, כבר לא היה מפליא, כל דבר שאכל שאל מה זה? כשסיים לאכול, תמיד שאל מה לברך? כמה פעמים שבאתי היה מדבר ד"ת מתוך שינה גמרות ומדרשים. לפני מס' שנים הייתי אצלו בלילה, באותו יום נכדי עשה אצלו סיום מסכתא (הוא מאוד עווד בחורים וילדים לסיים מסכתות, אמר שהחזו"א אמר – עד החתונה צריך לגמור

י"ב שורות משום דגט גימטריא י"ב] א"ש
 שלא ראה לא יכול להבין זאת, הכל היה
 ע"ש). כתוב נגד עיניו, כל מה ששאלו.

ושאלתי אותו איך עשה זאת שגילה שיש
 עוד חמשה זוגות אותיות כאלו. הוא
 הסתכל עלי בתמיהא ואמר, מה הבעיה,
 חישבתי אא אב אג וכו' וחיפשתי אם יש
 כזה בכל התורה, כך עד תת. ראו איזו
 חביבות לתורה! והיו שאמרו לו, אולי נתרץ
 שגט אין אפילו במלים סמוכות, והשיב
 להם, אין זה נכון, כי כתיב לא תטה משפט
 גר.

(הובא ע"י הרב פנחס זרביב מכון
 למעשה לתגובות ולחומר נוסף
p0583271323@gmail.com)

ואפילו בהסתרה שבתוך ההסתרה בוודאי גם
 שם נמצא ה' יתברך".

בשבוע האחרון לצערנו התרחשו מספר
 פיגועים רצחניים - ה' ישמרינו. ובפרט שהדבר
 אירע בבני ברק עיר התורה והחסידות,
 ואנשים מפחדים.

וכתב מרן הגר"ח קניבסקי זיע"א ('ארחות
 יושר' - ערך: פחד ודאגה) וזל"ק: "וכל זה בא
 ממיעוט אמונה שאם ה' מאמין באמונה
 שלמה שהכל בא מהקב"ה ואין אדם נוקף
 אצבעו מלמטה א"כ מכריזין עליו מלמעלה
 א"כ מה לו לפחד".

ואפילו בהסתרה: מעדויות והסרטות ממקום
 הפיגוע הרצחני, רואים בבירור שיש השגחה
 פרטית על כל אחד ואחד, כמה אנשים

ידוע ששאלו את רבינו הגר"ח וממולוז'ין
 כשהיה מספר מגדולת אחיו ר' זלמל"ה
 בידיעת כה"ת כולה, א"כ מה ההבדל בין
 אחיך לבין הגר"א? והשיב, אחי זלמל"ה
 ידע את כל התורה ישר, הגאון ידע כל
 התורה ישר והפוך. והקשו לבריסקר רב,
 מה הרבותא לדעת את התורה הפוך?
 והשיב הבריסקר רב, שלמה המלך אומר,
 כתבם על לוח לבך, כשזה כתוב על לוח
 הלב הרי הדברים כמו כתובים ממש
 כנגדו, ואז אפשר להגיד גם הפוך, וזו
 דרגא אחרת לגמרי של ידיעת התורה. מי

משלוח מנות, אבל יש כאן את הענין של המצוה, להרבות אהבה ורעות.

היה שנה אחת שהרב דיבר איתנו באמצע השנה בכולל חזון איש על איזה ענין, ואמר לו תוך כדי הדברים שיש ספר איזה ספר שחסר לו ולא מצליח להשיגו. הלה הלך חיפש את הספר המבוקש ומצאו וניגש לרב להביא לו. אמר לו הרב: אני לא מקבל מתנות 'שונא מתנות יחיה', בפורים אני מוכן לקבל, אבל כל השנה אני לא מוכן לקבל. אמר לו הלה: בסדר, שיהיה בתורת פקדון עד פורים. רבינו קיבל את הדברים.

הגיע פורים. הלה הביא לו עוד ספר בתורת 'משלוח מנות'. אמר לו רבינו: הלא כבר הבאת לי. נענה הלה ואמר לרבינו: כתוב במגילה "ונשלוח ספרים"...

בכל אופן, באותה שנה היתה שריפה בבית של הרב. אחרי זה רבנו זצ"ל אמר לו: כשהתחילה השריפה והבית התחיל לעלות בלהבות, אתה יודע מה חשבת? חשבת, מה עם הספר שלך, איזה דין יש לי עליו? מצד אחד אני שומר, כי זה נמצא אצלי בתורת פיקדון, מצד שני, הרי זה הולך להגיע אלי, הלא בפורים זה יהיה שלי, אז בעצם אם זה נשרף, אתה לא מפסיד כלום, שהרי בין כך כבר הקנית לי את זה היום בשביל פורים. המשיך רבינו ואמר: התחלתי לדון, איזה דין יש לי, אם אני שומר, אני חייב להוציא את הספר הזה ראשון לפני כל הספרים, לפני כל החידושים שלי, זה השעבוד שלי, להוציא את הספר, אם לא, אני כושל בשמירה...

יש כאן מוסר השכל עצום! כשהבית עולה בלהבות, מה שמטריד אותו זה איזשהו ספר

שהמרצח כיוון את הרובה לעברם ופתאום - בהשגחה פרטית הרובה לא עבד. הם (- הכופרים) קוראים לזה 'מעצור בנשק - ואנחנו קוראים לזה שלמעלה' לא הכריזו עליו שימות, ולכן הנשק נעצר.

מלבד זאת, מתוך 5 ההרוגים בפיגוע 3 אינם יהודים, זה מעל ומעבר לסיכוי ולהסתברות, פיגוע בלב בני ברק, אמור להיות 5 חרדים הרוגים, ואם יהיה 'מזל טוב' אז יהיה אחד לא יהודי, אבל 3 לא יהודים (!!!) זה נס ופלא. מלבד העובדא התמוהה שבחר לעשות את מסע הרצח ברחוב צדדי, הלא במרחק 2 דקות נסיעה יש את רח' רבי עקיבא ההומה אנשים, ה"י ישמרינו ויצילנו. בקיצור: אין מה לפחד כלל, צריך רק להתפלל ולהתחזק בכדי להמתיק את הדברים משרשם, אבל לפחד?! ח"ו!!! (מי באר הובא ע"י הרב פנחס זרביב מכון למעשה לתגובות ולחומר נוסף p0583271323@gmail.com)

מה תפס את ראשו של רבינו זצ"ל בעת שבינתו עלה בלהבות!?

היה יהודי תלמיד חכם בכולל חזון איש, שבכל שנה היה מביא לרבינו ספר חדש שיצא השנה למשלוח מנות כל שנה. משלוח מנות הרי נועד להרבות אהבה ורעות, לשמח את הבריות, ואיך אפשר לשמח את הרב? להביא לו ספר חדש. לא שמקיימים בכך את המצוה של

בשנת תשע"ז בערב פסח ליל בדיקת חמץ שנתיים אחרי שעברתי ניתוח על חסימת מעיים ר"ל כאמור לעיל, הותקפתי שוב בכאבים נוראים, כמוהם כמעט לא היו לי מעולם... הרגשתי חסימה ר"ל. נסיתי לא להתייחס, הן הרי ערב פסח מחר, ופחדתי שלא יאשפזו אותי לפסח, ח"ו, וגם בבית צריכים להכין עוד את החג ואת ליל הסדר, והייתי מלא תקווה לד' שזה יעבור לבד, אבל הכאבים התגברו מאד, ובחצות הלילה הלכו בני שיחיו למו"ר שליט"א להזכיר אותי, ותשובתו היתה: "אמרו תחילה 2 פרקי תהלים, ואח"כ גשו מיד לבית הרפואה".

הגענו למיון ב"מעייני הישועה", והרופא נתן לי הרגעות חזקות, ועשו לי בדיקות. אחר כשעה בא הרופא ושאלני איך אני מרגיש. אמרתי לו שאחרי ההרגעות נרגעו הכאבים, אבל אני מרגיש שעדיין הבטן לא השתחררה. הוא אמר לי שאינו רואה כלום, וישאלני אם אני רוצה ללכת הביתה. שמחתי על האפשרות ועניתי בחיוב: בוודאי! הן ערב יו"ט היום!... הגעתי הביתה ב5.00 בבוקר. השפעת התרופות פגה והכאבים חזרו שוב ביתר עוז ה".

בשעה 7, רצתי לבד למו"ר שליט"א והוא כבר היה עטור בתפילין לפני התפלה, ובראותו אותי שאל אותי בלשון הקודש "נו, מה נשמע?", אמרתי שבבית הרפואה קיבלתי אמצעי הרגעה, ונרגע קצת, אבל עתה הרבה יותר גרוע, וערב יו"ט היום, וצריכים להיות בבית בליל הסדר.

ענה בפ"ק "מיכלא דאסוותא, מיכלא דאסוותא" והוסיף את שמי ושם אמי. ותו לא אמר כלום, הלכתי הביתה ברגשות מעורבים, בדרך הליכה לביתי כבר נעלמו ב"ה כל

ששווה חמישים שקלים, זה מה שעולה לו בראש באותו זמן. (וכמובן שלא היה לו ביטוח בבית). כל אחד אחר יחשוב על הפסד ממונו, על הבית שעולה בלהבות עם הספרים, הבגדים, הרהיטים, הכספים, הפסדים אדירים!

כמה יראת שמים מונח במעשה הזה. כמה יראת חטא, כמה עול של מצוות. כמה עול שאני חייל של הקב"ה בכל מצב. (הגאון רבי אליעזר שטינמן שליט"א הובא בגליון חדוותא פסח תשפ"ב) הובא ע"י הרב פנחס זרביב מכון למעשה לתגובות ולחומר נוסף (p0583271323@gmail.com)

סיפור מיוחד שהגיע למערכת "אור לישרים" מאת בעל המעשה:

בשנת תשע"ה יום שב"ק אחרון של פסח (בחול) הותקפתי ל"ע ה"י בכאבים עזים בבטני באופן נורא מאד ממש מרגע לרגע הוחמר, והבהילו אותי בעצם יום השב"ק לבית הרפואה מעייני הישועה, והרופאים קבעו מיד לניתוח דחוף כי הי' לי חסימת מעיים מסוכנת ביותר ה", והובהלתי לחדר ניתוח ובחסידי השי"ת ברוב רחמיו וחסדיו יצאתי ב"ה מזה ונבראתי. וזה הי' אחרי שהיו לי כבר כמה פעמים חסימות עם כאבים ופעם גם הבהילו אותי לבית הרפואה ובחסידי השי"ת הרופאים טיפלו בי והצליחו ב"ה להביא לשיחרור החסימה מבלי צורך לניתוח ח"ו, ורוב הפעמים אחרי כמה שעות של יסורים ובתפילות צדיקים וברכותיהם השתחרר לבד בהיותי בבית. אבל אז כאמור המצב הי' חמור מאד, וב"ה נבראתי כאמור.

***

יעזרנו השי"ת שנזכה אני וב"ב וכל יו"ח שיקויים בנו גם הנמשל של הזוה"ק בהמשך, יעו"ש.

(נשלח ע"י בעל המעשה למערכת אור לישרים תשוח"ח לו) אור לישרים הובא ע"י הרב פנחס זרביב מכון למעשה לתגובות ולחומר

p0583271323@gmail.com

ליל הסדר המנופץ שבנה את שברי חייו

לפני כשבוע שמעתי סיפור מדהים מהמשפיע הרה"צ רבי צבי מאיר זילברברג שליט"א:

מעשה בבחור מבית חרדי, שעבר את השואה האיומה, עזב את הדת רח"ל, ועלה לארץ ישראל. לביל הסדר הוזמן לבית של משפחה בירושלים שהכירה את הוריו, ורק מפני הנימוס הסכים להגיע לליל הסדר, כשהוא מתכנן להמשיך בחייו החילוניים.

באותן שנים שררה עניות רבה בארץ הקודש, ובעל הבית חסך מפרוטותיו במשך כל השנה כדי לערוך ליל סדר יפה. אך בעיצומו של הלילה, אחד הילדים משך במפה, והופס! כל המפה נפלה ארצה עם כל הכלים והמצות והיין, בוקה ומבולקה... אך בעל הבית לא כעס. לאחר ההלם הראשוני הוא אמר ברגיעה: 'הבה נאסוף את מה שנשאר, ונמשיך את ליל הסדר'.

הכאבים ממש כלא הי'. ישנתי כשעתיים והתעוררתי. המעיים השתחררו מיד, ב"ה, והלכתי לתפלה וב"ה הכנתי את כל החג ואת שולחן הסדר. ונכנסנו ב"ה לחג הק' בשמחה ובבריאות, ולאור כל הדברים האלה, (כאבים נוראים והייתי ער כל הלילה) חשתי חולשה בכניסת החג, לביל הקדוש באמירת ההגדה הייתי בחולשה והרגשתי חוסר יכולת להמשיך, אמר לי בני נ"י אל תאמר בקול, אלא בשקט ובנחת, אבל לא יכולתי, ידעתי שאנו עומדים לפני ה"מיכלא דאסוותא", וזה הכניס בי תקוה ובטחון. אחר "רחצה", קיימנו ב"ה את כל המצוות עם ה"מיכלא דאסוותא", את כל ה'כזית'ים בלי שום הגבלה, ומיד הרגשתי כבריה חדשה, ב"ה, וקיבלתי כוחות שמיימים עם הרגשה שאמנם הרפואה הזאת ה"מיכלא דאסוותא" פעל מצויין, והמשכנו את עבודת הלילה הקדוש עד השעה 3 לפנות בוקר, מבלי להרגיש כל חולשה ועייפות, ב"ה.

וכן הי' כל ימי החג ב"ה, שאכלנו כל הימים מצות וסעודות החג כרגיל. בערב שביעי של פסח, שאלני מו"ר שליט"א, איך עבר עליך החג? ועניתי "ב"ה! הכל היה בסדר מבלי שום בעיות"... והפטיר "נו, מיכלא דאסוותא". מני אז ב"ה נעלמו כל ההתקפות וכל העינים ב"ה הסתדרו, כמובא בזוה"ק: "פִּינּוּ דְאָכַל הוּא אַסְוֹתָא, אֲמַר מְאָן וְהִלְאָה יִכּוּל כָּל מָה דְאִיהוּ תְאִיב, וְלֹא יִכִּיל לְנַקָּא לִיהּ....".

הנני חש חובה לפרסם את הנסים שעשה עמי הקב"ה ולגלות ברבים ש"מיכלא דאסוותא" הוּוּ דבר מוחשי ומציאותי, וממילא גם "מיכלא דמהימנותא", שהמצה היא רפואה וסגולה גדולה לאמונה להתחזק באמונה בבורא עולם במלא מובן המלה, כמובא בזוה"ק בהמשך שם כדלהלן.

השנה, גם שנה ושנתיים עברו כשהוא מנותק לגמרי מבני ביתו וצאצאיו, ועדיין לא נראתה כל ישועה באופק... משעברו שנתיים ומחצה, אמר העסקן לר' ראובן: "הנה אין כל תכלית בישיבתך כאן בבארו פארק, נראה כי ההשתדלות הרצויה עתה שתסע לסן פרנסיסקו אשר בקליפורניה שם יש בית החולים המיוחד לעניני השתלות אולי משם תבוא ישועתך"... א"ל ר' ראובן: "הנה אין לי כל שיג ושיח בשפת האנגלית ובקושי שכאן הנני מסתדר הודות לישיבת רבים מאחינו בני ישראל המסייעים בעדי, אבל כיצד אמצא את ידי ורגלי באותו מקום מרוחק בין אלפי גויים ונכרים- להכנס לבית החולים, להירשם מחדש בתור המיועד לממתינים על כליה, להיבדק שוב ושוב מבלי יכולת לדבר עמהם אפילו דיבור אחד". נכמרו רחמי העסקן ואמר לו: "אף אני אעזוב את ביתי לתקופה זו, ואצטרף אליך בנסיעתך ויהי ה' בעזרנו".

העסקן נמלך באשתו, והיא הסכימה, אלא שהעלתה חשש שמא דווקא באותם השעות שתסעו מהכא להתם (6 שעות במטוס) ימות גוי שבגופו כליה המתאימה לר' ראובן, על כן היא מסכמת לנסיעה ב'תנאי' שמיד בבואם לסאן פרנסיסקו יתור אחר 'טלפון' ויתקשר אליה לברר את המצב... למעשה הגיעו השניים לסאן פרנסיסקו בשעה 3 לפנות בוקר, ומיד פנו לנוח מעמל הדרך באחד המלונות בעיר, כשהעסקן אינו מתקשר הביתה- מכיוון שטלפון לא היה תחת ידו, חשב לעצמו עתה בשלוש לפנות בוקר אהפוך את המלון בשביל הטלפון? הרי זה לו שנתיים ומחצה שהוא יושב וממתין ואין קול ואין עונה, וכי דווקא בשעות אלו מת כבר גוי בשעטומ"צ? ... עודו

האורח לא ידע את נפשו מרוב תדהמה. איזו שליטה עצמית! איזה ישוב הדעת! ובמקום הוא קיבל את ההחלטה: "אם כך נראים חיי תורה ומצוות, אני חוזר בתשובה שלמה". וברוך ה' הקים משפחה חרדית לתפארת. והייתי אומר את שמו, אך איני יכול כמובן.

והוסיף המשפיע: הבה נתבונן איך הכל לטובה, שהרי אם השולחן לא היה מתהפך, יתכן שהלה היה נשאר חילוני עד סוף ימיו... הרב יחיאל פילסקין הובא ע"י הרב פנחס זרביב מכון למעשה לתגובות ולחומר נוסף p0583271323@gmail.com

מעשה שהיה לפני כשלושים שנה, המגיד מישרים הגאון רבי ראובן קרלנשטיין זצ"ל (נלב"ע לפני כמה שנים) חלה בכליותיו והוכרחו להשתיל בגופו כליה חדשה, בלית ברירה נטל ר' ראובן את מקל הנדודים נסע בגפו לארה"ב ונתיישב בבארו פארק כשהוא רחוק מבני ביתו ושבעת צאצאיו (כי באותם הימים שיחת טלפון מארה"ב לארה"ק לא היה דבר של מה בכך) כשהוא ממתין שיבוא תורו לקבל הכליה בבית החולים דשם, עברו כמה שבועות ו'חדשות' אין, אין כליה ולא זכר לכליה (כי סוג דמו של ר' ראובן היה סוג נדיר, ואי אפשר להשתיל כליה אלא מאדם שדמו כדמו של גוף הנשתל בו).

אחד העסקנים הנודעים המכירים בעניינים אלו נכנס בעובי הקורה והחל להשתדל בין בתי החולים למהר ישועתו של רבי ראובן, ולא עלתה בידו, עבר עוד חודש, חודשיים, מחצית

ראובן: "הבה נפתח בריקודים להודות ולהלל לבורא יתב"ש". העסקן חשב שמא נשתבשה דעתו של ר' ראובן לעבור מפח נפש כזה, אך הוא בשלו, והחל מסביר לעסקן: "הבט וראה, שנתיים ומחצה מרוחק אנוכי מבית אבי וממשפחתי, אויה לי ואוי לנפשי אילו הייתי מקבל אותה כליה, שהרי ראית כי אותה כליה איננה שלי וראיה לכך שלא הגיעה לידי, מה עשה הקב"ה? העבירנו למדינה אחרת למשך כמה שעות הללו... עתה, הגע בעצמך, אילו היית מתקשר מיד לביתך והיינו חוזרים לני. היו משתילים בגופי כליה שאיננה שלי ה' ירחם... הרי זה היום 'יום ההצלה' שלי, כי המחשב אומר שכליה זו מתאימה לי ולסוג דמי אבל הקב"ה אומר, לא, לא, כליה זו איננה טובה עבורך...". גם מיהר ר' ראובן להתקשר לבני ביתו שבארה"ק לספר על הנס שאירע עמו- תחילה חשבו שהנס הוא שנמצאה כליה, עד שהסביר להם כי ניצול שלא להפסיד כל המתנת שנתיים ומחצה להבל ולריק...

כעבור ג' חודשים נמצאה כליה מתאימה לו, ונשתלה בגופו, ובס"ד חי עוד כשלושים שנה בבריאות השלימה, ובכל שנה ושנה היה עורך סעודת הודאה גדולה על שניצל מהיזק ולא נשתלה בגופו כליה שאיננה שלו.

ובדרך אגב ייאמר, שהעסקן חקר אחר אותן שתי הכליות שהיה נראה כמי ש'הפסידו' אותם, ולמעשה נשתלה בשני גויים הבאים משני קצוות תבל- ושניהם מתו לאחר ששה שבועות, כי הכליה היתה יפה ושלימה מבחוץ,

שוכב על מיטתו, כשהשעון מורה על השעה 6 בבוקר, והנה דפיקות עזות נשמעות בדלת חדרם, ובפתח עומדים שוטרי המשטרה המקומית, ושאלתם בפייהם: "אתה מיסטר פלוני?", ויאמר "הן", אמרו לו השוטרים: "מה רקח טלפון והתקשר לביתך כי זה לנו ג' שעות שאנו מחפשים אותך בשליחות בני ביתך בכל המלונות שבעיר".

מיד כשענתה לו רעייתו נתנה לו מנה אחת אפיים, "מדוע לא התקשרת?", החל העסקן להסביר את עצמו שהייתה השעה מאוחרת, וחשב לעצמו כי שנתיים ומחצה לא נמצאה כליה, וכי דווקא באלו השעות הספורות המצא תמצא? אמרה לו רעייתו: "ואכן באותן השעות ששהיתם על המטוס מת גוי ונמצאו הכליות המיוחלות"... מיד התקשר העסקן לביה"ח בני. ויענו פה אחד ואמרו לו: "הנה מכללי בית החולים שאם החולה אינו עונה תשובה עד שלוש שעות, פונים אנו לחולה הממתין אחריו בתור, וזה כרבע שעה- חמש עשרה דק' ששני גויים הבאים אחריו ענו תשובתם כי רצונם בכליה זו".

לבו של העסקן נשבר בקרבו, אבל משחזר אל ר' ראובן התאמץ שלא להראות לו מאומה מסערת רוחו... מיד בבוקרו של יום פנו השניים לבית החולים, בכדי לרשום עצמם ברשימה הממתנת לכליות, תוך כדי המתנתם שם חקר ר' ראובן את העסקן מדוע אין פניו כתמול שלשום, בתחילה ניסה העסקן שלא לענות לו, אך משרבו הפצרותיו של ר' ראובן סיפר לו את כל פרשת הכליות, מיד נענה ר'

שלאחר שמלאכי השרת קצצו לנחש את ידי ורגליו היה קולו הולך מסוף העולם עד סופו, ואמר אאמוייר הכיימ כי אכן זה דרכו של נחש, אבל יהודי שחותך לו הקבייה את רגלו, שותק! והגאון רייד לנדו שליט"א הגיב על כך יימלאך שותקיי!

" רצתי אליו והתחננתי על נפשי 'הרב' "

סיפור ה': יום אחד בעלותי על קו ארבע מאות ושתיים, התיישבה לצדי אשה הנראית מכובדת, ונראה היה כי היא רוצה לשתף אותי בדבר מה. אנו עורכות היכרות קצרה, והיא מספרת לי סיפור חיים: 'אני חוזרת עכשיו מבית החולים 'מעייני הישועה', הבכורה שלי, שלהבת, ילדה את ילדה השמיני'. אני לוחצת את ידה בברכת מזל טוב, מאחלת לה נחת, ותמחה בלבי: מנין מגיע השם 'שלהבת' לאישה שנראית חרדית לכל דבר? וכן, כבר שמענו על נשים הזכות להביא שמונה ילדים לעולם, מה ההתרגשות הגדולה? אך המשך סיפורה ענה לי על התמיהות כולן.

בת שיחי, ג'ודי שמה, מספרת: 'גרנו בקיבוץ רחוק אי שם, בדרום הארץ. היינו זוג צעיר, הורים לשלושה ילדים, ולא חסר לנו מאומה. כסף היה, אפילו ברווח. ילדים מוצלחים, מקומות עבודה נחמדים, מעמד חברתי מוצק, וגם חיים שיש בהם טעימה קטנה מן המסורת היהודית. מתוך חיי מלאי הטוב, לכאורה, הרגשתי ריקנות. לא ידעתי להגדיר את הרגשתי, אך ידעתי שמהו באורח חיינו אינו תואם את רצון האלוקים מאתנו. יום אחד, נזכרתי בעובדת היותנו כהנים, 'אולי ככהנים עלינו להיות טובים יותר? להתנהג ולחיות אחרת מן החיים הנוכחיים שלנו?' המחשבה

ומבפנים הייתה מזוהמת לגמרי... ונראה לעין כי צדקה שמחתו של ר' ראובן.

והלימוד מכאן יבין כל חד וחד בדיליה, להאמין שהקב"ה מנהיג את העולם בטובו הגדול, וכאותו ר' ראובן שלא בכה 'בכיה של חינם' אויה לי- מחמת שנסעתי הפסדתי את הכליה, אלא אדרבה, כדי להצילני הגביה אותי הבורא על המטוס, הרחיק אותי ממקום הסכנה, וכך ניצלו חיי, גם יבין, כי מה שלא בא לידו איננו שלו...

(מתוך באר הפרשה דברים תשע"ז)

אך מצאתי בזה תוספת דברים בספר הליכות חיי והנהגותיו של ר' ראובן קרלנשטיין (עמ' כט)

עוד יש לציין את חסד ד' על העיכוב הממושך כמעט שנתיים ימים עד שנמצאה לו כליא, כי כשהושתל לו הכליא הגוף הטהור דחה אותו וממש בעת ההיא המציאו את התרופה הנקראת אוקיטי 3, ואכן הזריקה הזאת שהיתה עדיין בשלבי נסיון הצילה את הכליה].

לנו היה נראה שזה לרעתנו אבל הכל היה לטובתו (הובא ע"י הרב פנחס זרביב מכון למעשה לתגובות ולחומר נוסף

p0583271323@gmail.com)

לאחר שכרתו את רגלו הראשונה לא נשמע מפיו שום שמץ של טרוניא ואפ"י אנחת כאב לא נשמע ממנו, רק הכירו את יסוריו עיי שהיה סוגר את עיניו פעמים רבות, והיה מזכיר את דברי המדרש (בייר פייכ ס"י ה')

שהבדילבעלי על היין, התכנסתי בפינת הסלון ושפכתי דמעות כמים שהילדים שלי יישארו יהודים. מעברלכך לא בקשתי. יותר לא ידעתי לבקש אז. לא ידעתי מהם חיים טובים יותר וכיצד מקיימים אותם, אך לא יכולתי לסבול את המחשבה שילדיי יינשאו לגויים, כפי שקרה לרבות מידידותיי בארצות הברית. כך המשיכו חיי השגרה שלנו, מעט מסורת, וכל השאר חילוני למהדרין. קידוש, סעודה חגיגית ונסיעה לים, אלו היו השבתות שלנו. אך על תפילת מוצאי השבת לא ויתרתי בכל מצב וזמן.

בחופש הגדול הגיעה קבוצה של כמה מאות בנים תוצרת ארצות הברית, אשר התאחדו למחנה נופש תחת ארגון קירוב מחסידות גדולה מאמריקה. הם בחרו בקיבוץ שלנו, שהיה בו נוף מדהים ושלווה כפרית, כמקום נופש. מארגני המחנה הזמינו אף את ילדי המקום לבוא ולהשתתף. כיוון שהיינו חמימים כלפי המסורת היהודית, כמו רוב שכנינו בקיבוץ, צירפנו את שני בנינו יחד עם חבורה בת תריסר בנים מגידולי הקיבוץ. הם חוו יחד עשרה ימי נופש מקסימים ומלאים בתוכן, העשירו אותם בחידושים, ופתחו בפניהם אופקים רחבים אל עולם חדש שלא הכירו.

ילדי הקיבוץ התלהבו, אך לאט דעכה התלהבותם והם חזרו לשגרת היומיום, אך ילדיי היו שונים מכולם. הם ביקשו ותבעו להיכנס אל מוסדות חינוך - שימשיכו ללמד אותם, מן המקום שמדריכי המחנה הפסיקו. מכאן הם החלו לסחוף אותנו אחריהם אל תהליך מרתק, קובש ולא קל. התקדמותם היתה מהירה ונלהבת ושלנו איטית. כבר היינו 'עמוק' בפנים, בעלי הלך לשיעורי תורה ואנכי לבושה הייתי כנדרש מבת ישראל, רק בתנו, שלהבת, נותרה הרחק מאחור.

הזו נקרה בי על אש נמוכה ולא ידעתי מה לעשות עמה.

יום אחד ראיתי יהודי עם חליפה שחורה וזקן חולף ברחוב שלנו. רצתי אליו, מופתעת מעצמי, והתחננתי על נפשי: 'הרב!' הוא סובב את ראשו, מופתע. אולי הייתי הראשונה שקראה לו 'רב...!' אז, כל חובש כיפה ועטוי חליפה היה בעיניי רב. 'הרב!' המשכתי וזעקתי, 'אני רוצה שהילדים שלי יישארו יהודים!' המשפט יצא מפי, ופתאום הבנתי את פשר הדאגה המנקרת בלבי לאחרונה. אחוזי ההתבוללות עליהם אני שומעת מסמרים את שערי.

'הרב' המתין רגע, ליטף את זקנו, נבוך. 'ודאי הוא חוכך בדעתו איזו קבלה לבקש ממני', חשבתי בלבי, אך הוא לא ביקש ממני דבר מכל מה שציפיתי שיקש. 'את רוצה שילדייך יוותרו יהודים?' הוא שאל, 'תתפללי!' התביישתי לומר לו שאיני זוכרת מתי פתחתי סידור, אם בכלל. איני יודעת כיצד מתפללים! 'אה... איך אתפלל? מה אומר?', שאלתי ככלי מלא בושה. 'מדי מוצאי שבת, לאחר שבעלך מבדיל על היין, קבעי לך זמן קבוע בו תתפללי'. פשוט תבקשי מהשם שילדייך יישארו יהודים', ענה. 'הה... רבי!', נבוכותי, 'אני לא יודעת מה הנוסח לתפילה זו, והעברית שלי עוד מגומגמת. אנחנו רק שלוש שנים בארץ'. הרב ענה לי בבטחה: 'זה בסדר גמור, את יכולה להתפלל אפילו באנגלית.

העיקר שתבקשי מתוך הלב, ותתחנני שהילדים שלך יישארו יהודים.'

הודיתי לרב, הוא נעלם מנוף חיי, ואני קיימתי את עצתו באדיקות. מדי מוצאי שבת אחר

מוסיפה: 'שיהיו יהודים אמתיים, אוהבי השם ויראי אלוקים...! אני מתרגשת עמה ומאחלת לה את כל הנחת שבעולם, מאחלת לה עוד שנים ארוכות של אור ואינספור נרות יהודיים, שימשיכו לספר את סיפור תפילת אם יהודיה, תפילה אחת שלא שבה ריקם!

(הרב חנניה צ'ולק;
האמנתי ואדברה כולנו יודעי שמך פסח
תשפ"ב הובא ע"י הרב פנחס זרביב מכון
למעשה לתגובות ולחומר נוסף
p0583271323@gmail.com)

"זו חליפתי"

סיפור ר'ו': "עשרה קבין של עניות ודלות ירדו לעולם, תשעה נטלה ירושלים ואחד כל העולם כולו". אך למרות זאת, לא איבדו אנשי ירושלים את שמחת החיים ואת החדווה, הסתפקו במועט, ואיש לרעהו אמרו חזק.

אך כל זאת היה נכון לבתים כשורה, שונה וקשה היה הדבר בבתיים של יתומים ואלמנות, בתים אלו לא ראו קרן אור של תקווה, שם היתה העניות קשה כפליים, קופות חסד וצדקה ממוסדים כלל לא היו, ומצבם הקשה של אותם אומללים היה נורא.

כך היה גם בביתו של מוישלה, ילד יתום ובודד שגר עם אמו, שהיתה קשת יום, ושניהם יחד חלקו ביניהם את הבדידות והדלות. לא פעם מנעה אמו מעצמה את ארוחת הערב, כדי שיהיה מה לתת למוישלה בנה אוכל למחר בלכתו לחיידר.

טובים היו הימים בשעה שבעלה – אביו של מוישלה היה בחיים, אמנם הוא היה לומד כל

ככל שביתנו הפך לבית יהודי חם, כואב היה לי יותר על שלהבת. היא היתה קרה ומנוכרת, שידרה אנטי לכל דבר שבקדושה. בתפילת מוצאי השבת שלי הוספתי תפילה אישית ורותחת על שלהבת שלנו. אני המשכתי בשלי, והיא המשיכה בשלה. ילדי בגרו, שני הבנים כבר למדו גמרא והתנצחו עם בעלי בהוויות אבי ורבא, תינוק נוסף נולד למזל טוב וקראנו שמו יהודה, בהודיה עמוקה על שקרבנו השם אליו. היינו מאושרים. רק שלהבת העיבה על האושר, דבקה בדרכה בעקשנות חסרת פשר. היא סיימה את לימודיה בתיכון, וכדרך רבים מן הצעירים יצאה לטייל, לראות, לחוש, לגשש ולמשש מקומות מסביב לעולם. נפרדנו בצער ובדמעה, לא ידענו מתי ואיך נשוב לראותה. ואני המשכתי, מדי מוצאי שבת, להתפלל.

חודשים חלפו, עקרנו מן הקיבוץ וקנינו דירה נחמדה באחת מן הערים החרדיות. הילדים התקבלו למוסדות תורה מן העילית, ורק לבי בכה על שלהבת שלי, שנותרה לה אי שם מרחוק. ויום אחד מלאה סאת דמעותיי. הטלפון צלצל, ו'היא' היתה על הקו, נימת קולה אחרת. 'היכן את?' לאטתי בקול מפרפר, 'בקליפורניה, במדרשה לבנות מטעם ישיבת 'אור שמח'! קרעה שלהבת את סבך חששותיי. אור חדש ושמח הציף אותי באותם רגעים. ידעתי שתפילתי לא תשוב ריקם, ולבסוף תתעורר הבת מתרדמתה.

'זה הסיפור של בתי שלהבת', סיימה בת שיחי נרגשת, 'והיא ילדה זה עתה את ילדה השמיני. כמה סמלי, השלהבת שלי הדליקה את הנר השמיני, בעצם ימי החנוכה...! את מנהגה הקבוע אינה עוזבת ג'ודי. עד היום היא ממשיכה ומבקשת, מדי מוצאי שבת ולא רק, שכל צאצאיה יישארו יהודים. והפעם היא

רחוק ממנו, ושמחת החג לא ניכרה על פניו, הוא הביט אל חבריו הלבושים חליפות חדשות אל מול חליפתו המרופטת, והוא כאב את העניות הדלות והיתמות שהיו מנת חלקו. לפתע גמלה בליבו החלטה, עד כאן! שנה הבאה הוא יעמוד במקום הזה עם חליפהחדשה. מהיכן יקנה ומי יממן? על זה כלל לא חשב, אבל את ההחלטה אימץ אל ליבו בכל העוצמה, בהגיעו לביתו לא סיפר לאימו מאומה על החלטתו, ולעצמו חשב כי אחרי החג יתחיל לעבוד עלהענין.

בימים ההם חליפה חדשה, לא היתה דבר פשוט. בשום חנות לא מכרו חליפות מוכנות כפי שקונים היום. כדי להתחדש בחליפה היה צריך ללכת לפני הכל לחנות בדים, ולרכוש בד למידת חליפה, משם ללכת אל החייט שהיה מודד את האדם מלפנים ומאחור, ובמשך מספר שבועות היה מסיים את עבודתו, לא לפני שעל בעל החליפה היה להופיע מספר פעמים אצל החייט לבדוק אם אכן זה הולם את מידתו, והמידות שנלקחו הם הגיזרה הנכונה.

לחייטים בירושלים לא היתה הרבה עבודה, העניות היתה גדולה, ורבים מבני ירושלים היו מתפארים כי עם אותה חליפה בה נכנסו לחופה, הכניסו את בניהם לחופה, והיו שאף את הנכדים הכניסו לחופה עם אותה חליפה...

מוישלה היתום לא ידע לאיזה מערבולת הכניס את אימו, בשעה שהיה חוזר בפניה מידי יום ביומו על מבוקשו, "לשנה הבאה בפסח אני רוצה חליפה חדשה כמו כל החברים שלי..."

היום, והביא תמיכה מועטה, אך מאור פניו היו למקור תקווה וחיות, עתה שלדאבון לב נלקח לבית עולמו בקיצור ימים ושנים, נותרה היא לבדה עם ה"קדיש" שלה, ויחד איתם נותרה העניות שאכלה בהם והכתה בהם קשות.

מוישלה היה מטבעו ילד שקט בישן וטוב לב, ידע כמה קשה עובדת אימו כדי להביא טרף לבית, על ממתקים כבר מזמן ויתר, ואף הבגדים שלו היו טלאי על טלאי, ועם כל זאת היה מנסה תמיד לרצות את אימו, "אמא, אל תבכי, תראי שעוד יבואו ימים טובים מאלה" היה אומר לה, עם חיוך על פניו העדינות, וכשראה את ענני העצב מקיפים אותה, ניסה לפרוץ אותם, ולהרעיף עליה טללי נוחם כדי לשמחה ולעודדה.

בהגיע פסח היה מוישלה הולך לבית הכסת, כשבידו האחת לופת הוא את המחזור הישן של אביו, אימו הביטה אחריו בעיניים בוכיות, והתפללה כי בנה החביב ימלא את החלל שהותיר אחריו בעלה המנוח.

מוישלה פסע בצעדים נמרצים אל בית הכסת שבשכונת בתי אונגרין, רוב חבריו מהכיתה כבר יושבים היו על מדרגות הכניסה, וממתנים לתחילת התפילה, והנה בעוד הוא מגיע עם המחזור הישן בידו, היו חבריו לבושים במיטב מחלצותיהם, ובחלקם היו עם חליפות חדשות לחג.

הוא - - -

הוא בחליפה ישנה קטנה ממידתו, עם כמה סוגי כפתורים, ולא מעט תיקוני תפירה לאורך ולרוחב. תפילת החג כבר החלה, שירי הלל נישאים בחלל בית הכנסת, ושמחת החג ניכרת על פני כולם, רק ליבו של מוישלה היה

עתה עם הגיע החליפה לביתו, החל מוישלה לספור את הימים והשעות לקראת התקדש חג הפסח. כל מחשבותיו וחלומותיו היו סביב החליפה, אף שנתו לא היתה סדירה מהתרגשות לבוא החג. והנה הגיע הרגע המיוחל, מוישלה לבוש בחליפה החדשה, ליבו הולם בחוזקה, וסוף ההתרגשות שלו גבוה מהממוצע, הוא צועד לאט אך בטוח לעבר בית הכנסת, הוא בטוח שכל העולם שותף להתרגשותו – התרגשות של ילד יתום הזוכה לראשונה בחייו ללבוש חליפה חדשה!!!

נכנס מוישלה בשערי בית הכנסת, הביט אל חבריו שישבו על המדרגות ממתינים לתחילת התפילה. הוא פגש במתפללים הראשונים, בילדים האחרונים, בגבאים העוסקים במלאכת הקודש, אך איש מהם לא הבחין כי לילד היתום יש חליפה חדשה, כשם שכנראה לא הבחינו שנה שעברה שהוא לבוש בחליפה ישנה, מי בכלל בימים ההם חשב על זה. ..

נסתיימה התפילה, ומוישלה לא מאמין למה שקורה לו. אפילו "תתחדש" אחד לא קיבל, אולי אפילו קריאת התפעלות מאדם אחד היתה מספיקה לו, אך לצערו גם לזאת לא זכה. הוא הסתובב בכל פינות בית הכנסת וניסה לעניין מישהו בחליפה שלו, אך הוא נדמה היה כ... אויר! ושום ציוץ לא שמע בגין שמחתו התהומית, שעד מהרה התחלפה בעצב עמוק, הוא ניסה לנחם את עצמו שהכל עבדו קשה לחג, ועל כן עיפיים הם ולא הבחינו בחליפה המהודרת שלו, "אחכה לתפילת השחר" חשב לעצמו, "או אז ודאי יחמיאו לי כל המתפללים ואם לא כולם אז חלקם"... אך גם הבוקר לא הביא עימו בשורה טובה, וגם תפילה זו כתפילת ערב חג הסתיימה בקול דממה חרישית, ואף אחד לא זרק אפילו מילה

בקושי ידעה אימו מהיכן תביא את ככר הלחם, או את כוס החלב החם אשר זה לבד היה שווה בעיניה כמדליה של זהב, להשיג חליפה? מאן דכר שמיה...?" מוישלה לא ויתר, את כל מה שניסתה אימו לומר ולהסביר לא אבה לשמוע, "אבא אין לי, לפחות חליפה חדשה..." וכשהאמירה והבקשה חזרו על עצמם יום יום, חשה אמו כי איננה מסוגלת להתחמק מדרישתו הנחרצת, ועליה להתמודד עם המשימה הגדולה, בין שהיא יכולה ובין שהיא איננה יכולה, המטרה חייבת להתבצע ויהי מה!

חלפה כמעט שנה, ובין פסח הנוכחי לפסח הקרב של השנה, חלו שינויים משמעותיים. האחד, מוישלה הקטן והיתום גדל בשנה. והדבר השני היותר חשוב ומשמעותי, מוישלה יופיע לתפילת החג בחליפה חדשה. כן, חליפה חדשה שנתפרה אצל חייט בדיוק לפי מידותיו. וכסף מנלן? על כך לא יכל מוישלה להשיב. אך חשב בדעתו שמא מכרה אימו את טבעת הזהב שקיבלה בליל כלולותיה, ואולי עבדה בלילות במאפיה הגדולה הסמוכה לביתה בעבודות קשות ומפרכות, כך או כך העיקר שלחג הפסח הוא יהיה מכופתר בחליפה חדשה ומהודרת כמו כל חבריו בני כיתתו. האמת, כשמדד מוישלה את החליפה בעומדו על הכסא אצל החייט, היה בטוח שכל ירושלים עוצרת נשמתה, ומתבוננת במחזה ההירואי של מדידת החליפה למידת גופו, ובסיומה של התפירה כשלקח את החליפה לביתו, היה בטוח, שיום זה יירשם בתולדות העיר כאחד הימים החשובים ביותר שאירעו בירושלים במאה השנים האחרונות ...

התפלל מנחה עם כולם, וכלל לא ציפה מאף אחד שיאמר לו "תתחדש", או שיתפעל מיופיה של החליפה המהודרת שעליו.

מי בכלל יודע מי הוא? זו הפעם הראשונה בחייו שהוא דורך פה, אין כאן אדם שמכירו, ולמה בכלל שמישהו יתייחס אליו? על מה ולמה?

הסתיימה תפילת ערבית, והחסידיים נעמדו לעבור לפני הרבי ולהתברך ממנו ב"מועדים לשמחה". הם עברו במהירות אחד אחד, גם מוישלה החליט שיעבור לפני הרבי לזכות בברכתו, הסדר היה מופתי, ומאות החסידיים עברו במהירות כשהרבי סוקר אותם בחלקיקי שניות. והנה הגיע תורו של מוישלה, הוא חש כי עיני הרבי מביטות עליו, העיניים הקדושות של הרבי היו נתונות על הילד הקטן שנכנס לראשונה בחייו לבית מדרש זה, הילד עובר ומברך בשקט "מועדים לשמחה", והרבי שנשען על בימת החזן מביט ומסתכל בילד ולא מרפה, כשהכל נעשה בשברירי שניות, ולפתע נעמד הרבי ממקומו, מראה בשתי ידיו על הקפוטא שלו, מצביע אל מוישלה כאומר לו "או... הא... איזה יופי של חליפה תפרו לך, איזה יופי...!" מוישלה היה בטוח שהתקרה קורסת עליו, הרבי שכלללא מכירו, וגם את אביו לא ידע, מנין ידע שתפרו לו חליפה חדשה? הוא מצא עצמו מחוץ לבית המדרש כשהוא נסחף החוצה יחד עם כולם.

ושם בחשיכה זרחו עיניו הקטנות של הילד היתום בברק יקרות שלא מעלמא הדין, ושום דבר שבעולם לא היה מסוגל לכבות את העיניים שקרנו מאושר, והשמחה שהציפה את כל גופו, הקרינה לעבר ליבו הקטן, וגירשה משם את העצבות והכאב ששכנו שם. הוא

על החליפה שלו. מוישלה ילד קטן, יתום ומסכן, שבור ועצוב עד עומק נשמתו, עטוף בחליפה חדשה, ודמעות כואבות מבצבצות מעיניו...

לתפילת מנחה כבר לא הלך לבית הכנסת בו התפלל אביו המנוח, העלבון הצורב לא נתן לו לחזור לאותו מקום, "אם אני לא חשוב בעיניהם, ואפילו מילה טובה לא אמרו לי, מה לי לחפש שם?" חשב בליבו הקטן והעצוב. הוא פנה מבתי אונגריין והלך לעבר המרכז, בעיניו סקר יהודים רבים ההולכים מי לבתי מדרשות ומי לחצרות האדמורי"ם, מהם לבושים בגדי שיראין חסידיים ומהם לבושים בקפטנים ירושלמים, יש בני תלבושת ספרדית, ויש בני ישיבות, ובין כל אלה פוסע לו עם החליפה החדשה ההדורה למידותיו, עליה חלם כמעט שנה, ואין אף אחד שמתעניין לא בו ולא בחליפתו. הוא הלך לאן שתישאהו הרוח, הוא בעצם לא ידע לאן הוא הולך, הוא ניסה לא לבכות, היתמות חישלה אותו להיות גיבור, מאז הסתלק אביו התייבש שק הדמעות שלו, והכל התגמד בפניו. ועם כל זה פה ושם התגלגלה לה איזה דמעה על לחייו, ומשם קפצה על החליפה, כאילו מצביעה היא על מקור הכאב והעצב. לפתע מבחין מוישלה בקבוצת בחורים חסידיים ההולכים יחד לכיוון איזה בית מדרש, מבלי לחשוב למה, נדבק אליהם וצעד בעקבותיהם, עד שמצא עצמו בבית המדרש של האדמו"ר ה"בית ישראל" מגור זצוק"ל זיע"א, ששכן באותם ימים בישיבת "שפת אמת" שבמחנה יהודה.

את הרבי מגור לא ראה מעולם, אך שמע עליו רבות מחבריו בחיידר, עתה שהגיע הנה, שמח שיראה לראשונה את הרבי, ועצב החליפה נדחק מעט החוצה מליבו. הוא

בפיתויים, זו היתה תקופה קשה מאד, מי שלא היה באותם ימים לא יוכל להבין אילו רוחות נשבו אז בחוצות.

אף אני הייתי בסכנה, ואולי בסכנה כפולה, אם לאחרים בעזיבת הבית היו מפסידים בית חם, אני לא הייתי מפסיד מאומה, כי בית חם לא היה לי. הוא סיפר לאורחו את כל הסיפור של החליפה, והוסיף, שבמבט לאחור זה נראה טפשי וקטנוני, אך באותם הימים זה היה כל עולמי, כשהבחנתי שאינני מענין איש ואף אדם לא גורס אותי, שאלתי עצמי למה עלי לעמוד בכל הדרישות ההלכתיות...

ואז הגיע הרגע הגדול בחיי, המפנה ששינה מקצה לקצה את כל מהותי, ואלה היו העיניים הקדושות של ה"בית ישראל", זה מה שהחזיק אותי באותם הזמנים, כל הבית התורני שהקמתי בס"ד, ובניי שבנו בתים של תורה ויראת שמים, ונכדיי הפוקדים את ישיבות התורה ברחבי העולם, הכל בזכות המבט האבהי של הרבי, וההתייחסות הכה חזקה לחליפתי החדשה, הם שנתנו לי את הכח לשרוד, לא אומר שהקשיים נעלמו ברגע, הסחף של הרחוב לא עצר מולי, אך בכל פעם שנזכרתי ברבי איך שהשתתף בשמחת חליפתי, הרגשתי שאיכפת לו ממני, ובזכותו אני חי היום בדרך התורה והיראה, וזה היה עבורי מחסום שאין לעבור אותו.

הוא קם ממקומו, הכניס את אורחו לאחד החדרים בדירתו הענקית, פתח את הארון, הוציא משם שתי חליפות, אחת מרופטת עם טלאים ותפירות לרוב, והשניה יפה ומהודרת.

הסיפור של החליפה שוב הוצף, ודמעות שטפו את פניו. הוא לא היה מסוגל להמשיך,

הלך ואולי אף רץ מרוב שמחה, והנה רואה הוא את אימו ממתינה לו בדאגה, ל"קדיש'ל" שלה שאיחר הפעם משום מה להגיע בזמן, הוא התפרץ כהר געש: "אמא!" קרא בשמחה בקול לא לו, "את יודעת, הרבי מגור אמר לי שהחליפה שעלי מאד יפה"... ואם קודם רק זוג עיניים אחד האירו את חשכת הליל, עתה היה זה זוג כפול שהפכו את הליל לאור, ואמא האלמנה אימצה את מויש'לה שלה אל ליבה, והדמעות נגעו והתערבו אלו באלו ...

חמישים שנה חלפו.

ברחוב מעמיץ במרכז לוס אנג'לס, צעד לו אברך חסידי לכיוון בית הכנסת שבקצה הרחוב, שם מתקיימים מניינים למנחה אחד אחרי השני. לפתע נעצרת מכונית יוקרתית, בה נהג יהודי עם זקן לבן, ועם חיוך על פניו הוא שואל את האברך - לאן? לאחר שענה לו הזמינו לנסוע יחד עמו, פתחו בשיחה, ואז התברר לנהג כי אברך זה אינו מקומי, אלא חסיד גור שהגיע מירושלים לצרכי מסחר.

אם כך - פנה אליו הנהג והזמינו לארוחת ערב. נעתר לו החסיד ולא סירב.

בגמר הסעודה ביקש המארח לספר לאורחו סיפור קטן מימי חייו. אט אט החל לגלול ולספר לו על הזמן הקשה שהיה בירושלים לפני כחמישים שנה, כאשר רוחות רעות נשבו בכרם בית ישראל, הימים היו ימי קום המדינה, מצד אחד היתה עניות הגדולה בציבור החרדי, ומצד שני קם צבא חזק ואמיץ, דבר שהלהיב יצרים של בחורים צעירים, "כואב הלב", המשך המארח בסיפורו, "כי כמה וכמה מבני כיתתי לא נמצאים עימנו כיום, הם היו ילדים מבתים טובים, אך לא עמדו

"אני וכל רבני הישיבה", מספר רב הקהילה, "דענו כי מדובר בעלילת שקר אשר לא הייתה ולא נבראה, בעוד הבחור שומע את הדיבורים כנגדו ושותק. הוא המשיך ללמוד בשמחה עצומה, למרות שהמשיכו לבזות ולהשפילו". הנושא הלך וגעש, ולרבנים לא הייתה ברירה, והם קראו להורי הבחור ואמרו להם, כי הם נאלצים להוציא את הבחור מהישיבה לתקופה, עד שתדעך האש בישיבה. ההורים זעמו על ההחלטה, כיוון שידעו כי בנם מעולם לא פגע באיש.

ההנהלה קראה לבחור ושאלה אותו האם עשה את אותו המעשה. "אומר רק משפט אחד", אמר בהרכנת ראש, "מעולם לא עשיתי זאת, וכעת אשתוק ולא אדבר". "מדוע אתה שותק?", פנו אליו הוריו, "תאמר לרבנים שאלו המצאות וכך תישאר בישיבה". אך הבחור השיב בדמעות: "אבא, אמא, הרי אתם יודעים שזוהי המצאה אחת גדולה. אך אני מקבל על עצמי לשתוק ולא להוכיח את צדקתי, מפני שאם אעשה זאת, אני יודע שהדבר יגרום למחלוקת גדולה בישיבה, על כן, אני מקבל על עצמי לשתוק, ובטוח אני בה' שלא יעזוב אותי."

הבחור הוצא מהישיבה מתוך קבלת רצון ה' באהבה. הייתה זו שתיקה עצומה לבן אנוש. מעלילים על בחור צדיק ומתמיד שהינו בחור רע, אך הוא מחייך ושמח, כשמעניין אותו רק להמשיך ללמוד ולא משנה איפה. לאחר מספר שבועות הוא חזר לישיבה. הבחורים הביטו בו בצורה שלילית, אך הלה לא התייחס ורק ישב ללמוד במרץ ושמחה כפולה מכפי שהיה עד היום. והנה הגיעה תקופת השידוכין. הבחור

השתנק, הרים את ידו, הצביע ואמר: "זו חליפת!!!..." כולנו יודעי שמך פסח תשפ"ב הובא ע"י הרב פנחס זרביב מכון למעשה לתגובות ולחומר נוסף p0583271323@gmail.com

"יום אחד הגיע עשיר גדול לישיבה"

סיפור ז': סיפר הרב משה צורן בשם הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א, מעשה מדהים שהגיע לפתחו, אותו מספר רב קהילה: בקהילה שלנו בארה"ב, ישנה משפחה חשובה ומיוחדת אשר כולה תורה וחסד. אב המשפחה מכהן כר"מ באחת הישיבות, והאם מחנכת דגולה וידועה, כשבנוסף הם הקימו יחד גמ"ח ומעשי חסד רבים, אף מחוץ לארה"ב. גם הילדים במשפחה זכו כולם לצמוח כבני תורה, צדיקים ויראי ה', אשר כל רואיהם שיבחו כי הם זרע ברך ה'.

אחד הבנים הלומד בישיבה גדולה ומפורסמת בארה"ב, היה הבולט בהצלחתו. הוא ישב ולמד בהתמדה רבה ובהתלהבות עצומה, כשכל חבריו ורבניו שיבחוהו ללא הרף על מידותיו המיוחדות, על הארת פניו לכל אדם, ושמירת פיו ולשונו מכל משמר, והכל מתוך ענווה ובריחה מהכבוד. אך למרבה הצער, מספר בחורים מהשיעור שלו בישיבה קינאו בו מאוד, וכאב להם בראותם בחור טוב ומוצלח, על כן החליטו להוציא עליו שם רע, ולהראות לכולם שאינו טוב כמו שכולם חושבים. הם החלו לספר לכל בחור בישיבה על מעשה רע שעשה אותו בחור, וכי הינו מעמיד פנים כבחור טוב, אך הינו נוכל גדול.

החתונה, עשרות בחורים, ובכו בפניו שיסלח להם, כדי שלא יתקעו כל ימיהם רווקים.

החתן אמר להם בפה מלא כי הוא מוחל לכולם, ואז לחץ את ידיו של כל בחור, הכל פתחו בריקוד סוער ורווי דמעות בחדרו של הבחור, ולסיום ביקשו סליחה מהוריו של הבחור שסבלו אף הם רבות.

מאז תשרי ה'תשע"ז ועד ר"ח כסלו האחרון התארסו 11 בחורים, כשרבים נמצאים

לפני שלב סגירת אירוסין. "שמעו לי", חותם הרב, "יש דין ויש דיין".

ה' לא עוזב את הנרדף ומעניש את הרודף!"

כולנו יודעי שמך פסח תשפ"ב הובא ע"י הרב פנחס זרביב מכון למעשה לתגובות ולחומר
נוסף

p0583271323@gmail.com

[הסיפור: "המפקד החיילים והצוות הרפואי - של פסח", נ של ח ו על ידי המגיד שיעור החשוב

הרב יצחק ברבר שליט"א, חן חן לון]

"המפקד החיילים והצוות הרפואי - של פסח"

סיפור ח': יום לפני ליל הסדר קיבל אביו של אחד מהתלמידי חכמים אירוע מוחי קל ל"ע. הוא נלקח לבית החולים, ואושפז שם. בני המשפחה לא ידעו מה לעשות עם ליל הסדר, האם ישוהו בבית החולים עם האבא, ואיך יראה סדר כזה? לבסוף החליטו שכל המשפחה תעשה את ליל הסדר בבית החולים, יהיה איך שיהיה. בהתקרב החג

חיפש כלה בעלת מידות, אך למרבה הצער כל משפחה ששמעה על העלילה ירדה מהר מהצעה והמשיכה הלאה. כך עברו חודשים ואף שנים! כשהמצב תקוע.

הבחור לא התרגש כלל, אלא המשיך ללמוד בשמחה ולהאיר פנים. והנה, יום אחד נכנס ת"ח גדול, הידוע בארה"ב כעשיר גדול וביקש מראש הישיבה חתן השקוע בלימודו, ומעוטר במידות טובות לבתו הצדקנית והחכמה. ראש הישיבה לא חשב פעמיים והציע את הבחור המוצלח. הוא ידע שכל מה שאמרו עליו היה שקר גס. הת"ח התפעל מאוד מהבחור, אך מהר מאוד שמע אף על העלילה על הבחור. "אמור נא לי בכנות", פנה לבחור, "האם עשית את המעשה?". הבחור הביט בעיניו ואמר:

"הנני נקי מכל רע, אך יותר לא אפרט, כדי לא לגרום לאש בישיבה. בוטח אני בה' שכאשר יגיע הזיווג שלי, היא תאמין לי גם בלי שאפרט את המעשה". הת"ח התפעל מהבחור, ולאחר ימים בודדים הבחור התארס עם בתו המהוללה. החתונה נערכה בחודש תשרי ה'תשע"ז, כשהוא בן 23, שנים של עיכוב נגמרו, ובפרט שבאותה ישיבה נוהגים להתחתן בגיל מוקדם בהרבה מהגיל שהתחתן. אך זה לא נגמר ...

כל חברי השיעור שלו שהעלילו עליו את הסיפור הנורא, נותרו בישיבה, וכבר שנים שהם לא מצאו את זיווגם. לא מדובר במספר קטן של בחורים, אלא בעשרות בחורים תקועים בשידוכים - תופעה יוצאת דופן! רק ארבעה בחורים מהשיעור התחתנו לפני כמה שנים, אך הם לא השתתפו בהכפשה. כל חברי השיעור ידעו כי הם תקועים בגלל הצער הרב שגרמו לאותו בחור. הם עלו לביתו ביום

"להאמין שכך ה' רוצה וזה הטוב ביותר, להתבטל לרצון ה' ולא להתבלבל משום תקלה או ניסיון שעוברים, לקבל הכל בשמחה, ושנדע כי היינו רוצים לשבת בבית עם אבא בריא, ולערוך סדר מתוך שמחה והתעלות כמו בכל שנה ושנה, אבל הפעם בורא עולם רצה אחרת, וכשהולך לאדם לא כסדר שהוא רוצה – זה הסדר האמיתי) בבחינת תכלית הידיעה שלא נדע!".

כשסיים לומר את דבריו הרים עיניו למרום ואמר "תודה לך ה' שאין לנו מקום לערוך סדר, תודה לך ה' על הכל, ואתה ודאי יודע שהכל לטובה!".

הוא פנה לאשה ולילדים ונתן להם פקודות כמפקד. "אתם חיילים! ה"סדר" שלנו מתחיל בלעשות סדר בכל האולם, שלכל אחד יהיה מקום בנח, זה כרגע התפקיד שבורא עולם הכין לנו".

כולם קיבלו בשמחה את דבריו, שכחו מהכל, ובמרץ רב החלו להשליט סדר, דחפו עגלות, הזיזו שולחנות עד שהמקום קיבל צורה, לאחר מכן קיבלו פקודה לדאוג לחלק מכל מה שנשאר, יין לארבע כוסות, ומצות לכל החולים ולבני משפחותיהם, גם החיילים וגם המפקד עבדו במרץ, משך שעה ארוכה לא נחו לרגע, לאחד היה חסר מצה, לשני מנה עיקרית, לשלישי קומפוט, זה צריך הגדה וזה צריך... בסופו של דבר הרבה מהחולים עלו למחלקות, והאולם נשאר כמעט ריק. ואז ירדה פקודה "מתחילים סדר חדש עם מה שיש!". נכון: אין יין, אין מצות, לא מרור ולא כרפס, שלא לדבר על אוכל לסעודת יו"ט, אך הגדה יש. בואו נקרא את ההגדה ונספר על

הודיעו להם מהנהלת בית החולים, כי יש אירגון חסד שמארגן ליל סדר למשפחות החולים. נמסר למשפחה שאין צורך להביא שום דבר, יש אולם גדול מיוחד שהוכן עבור זה, ושם יהיה הכל בהכשרים הכי מהודרים.

בני המשפחה שמחו מאד, הענין הרגיע אותם והם סמכו על כך בלב רגוע. הם לא עשו שום הכנות מיוחדות, ולא הביאו איתם לא יין ולא מצות וכמובן לא שאר הדברים.

עם רדת החשכה שמו כל בני המשפחה פניהם אל בית החולים, שהיה מרחק של כחצי שעה הליכה, הם חשבו לתומם שיגיעו למקום מסודר עם שולחן ערוך, ויש הכל בשפע. אך כשהגיעו אל האולם ששם התקיים הסדר חשכו עיניהם, המקום היה קטן ועמוס בעגלות של חולים, הצפיפות היתה נוראית, ולא היה מקום לזוז, כולם חיפשו מקום לשבת והיו צעקות ודחיפות, כולם התנפלו על האוכל, המצות והיין, ולא רק שבני המשפחה לא מצאו מקום לשבת עם האב החולה, גם אוכלואף מצות ויין לא נשאר מספיק. אותו יהודי היה תלמיד חכם עובד ה' ובעל מידות נאצלות, עליהם עמל שנים רבות, היצר הרע שבקרבו לא נח לרגע, הוא ניסה לשבור את רוחו ולהפיל עליו עצבות, "תראה איזה סדר יהיה לך... הלילה הכי חשוב בשנה, הילדים בצער, האשה בלחץ, אין יין ואין מצות, מי יאמר "קדש ורחץ"... ומי ישאל "מה נשתנה"? איזו טעות היתה המחשבה לעשות פה סדר"....

אך הוא נאזר בגבורה, אסף את כל בני ביתו ואמר להם: "דעו, הרבה פעמים ליל הסדר לא מתחיל מ"קדש"... כמו שמופיע בהגדה, ההתחלה היא אחרת לגמרי ממה שכתוב בהגדה, הסדר האמיתי מתחיל מ"אמונה".

בכל מה שקורה לאדם, צריך הוא לבטל רצונו מפני רצון ה', לא להתבלבל משום תקלה, או ניסיון שעובר על האדם, זה מה שהקב"ה רוצה, שנעבוד אותו כרצונו ולפי התוכנית שלו, ולא לפי התוכנית שלנו.

היה בתל אביב יהודי חסיד גור, שעבר את השואה ואיבד שם את כל משפחתו, ונותר אוד מוצל מאש. כל פעם כששאלוהו מה נשמע? היה משיב עם חיוך קל על הפנים "הכל לפי התכנית!"

ולא רק בעניינים גשמיים, עלינו להודות ולומר תודה על כל מה שקורה, אלא גם בשיבושים רוחניים, כשאין חשק או התעוררות, גם אז חייבים לא לכעוס... אלא חייבים להתחזק ב"אמונה" ולומר: "כך רוצה ה'", שנודה לו גם על הנפילות, ומשם נצא מגלות לגאולה.

כולנו יודעי שמך פסח תשפ"ב הובא ע"י הרב פנחס זרביב מכון למעשה לתגובות ולחומר

p0583271323@gmail.com

כתב ה'ראשית חכמה' (שער האהבה פ"ח) שכל פרשת בשלח - קריעת ים סוף נכתבה לדורות כדי ללמד שעל מעשה מסירות נפש שהאדם עושה, גומלים לו בעולם הזה בישועה מעל דרך הטבע.

שמעתי סיפור 'טרי' מהרב אלול שליט"א מפארי יישובינו 'רכסים' - ב-ה' ניסן תשפ"ב התקיימה הגרלה על ספרים יקרי ערך, למתמידים שלמדו ונבחנו על הלכות פורים [באדיבות ראש וראשון לדברים שבקדושה הרב שלמה הומינר שליט"א - יו"ר המועצה

הניסים והמופתים, ונשיר את שירי ההגדה הנפלאים.

ה"חיילים" סידרו את השולחנות בצורה מכובדת ונוחה, ולפתע, רגע לפני שהתחילו בהשגחה פרטית גלויה ומופלאה, באופן לא טבעי ולא מובן, הגיע לאולם יהודי ובידיו שפע של אוכל, יין, מצות, וכל סימני הסדר. הוא אמר כי הינו מתגורר בקרבת מקום לבית החולים, ואורחים שהיו אמורים להגיע, ביטלו את בואם ברגע האחרון. הוא נשאר עם כל האוכל, וחשב כי אולי יחסר משהו למישהו בבית החולים, ועל כן הביא עימו את הכל.

איה הקולמוס שיוכל לתאר את אשר אירע שם, השמחה עלתה על גדותיה, הם ערכו סדר מתוך התעלות עצומה, שרו את כל השירים בדיצה וחדווה. במחלקות נשמעו השירים, וקבוצת רופאים ואחיות ביקשו להשתתף בסדר המיוחד, אותו ערכו עד לשעות הקטנות של הלילה, מבלי שאף אחד הבחין בשעון, שלא פסק מלכת ...

כעבור שנים סיפר אותו אברך שהשמחה וההתעלות שחשו הוא אשתו והילדים, אי אפשרלתאר. זו היתה חוויה חד פעמית, שנחרטה עמוק בלב כל בני המשפחה. כולם העידו שכזה "סדר" כמו שהיה בבית החולים לא היה להם מעולם. והאבא - "המפקד" הוסיף: "כשעומדים בניסיון ומתחילים את הסדר ב"אמונה, אז יש לסדר טעם שונה לחלוטין."

עיקרון זה יש לזכור כל השנה לא רק בליל הסדר, אלא בכל אירוע. סעודת שבת וחג, שמחות, נסיעות, וכו', הכל מתחיל ב"אמונה".

של פסח תשפ"ב) הובא ע"י הרב פנחס זרביב מכון למעשה לתגובות ולחומר נוסף

p0583271323@gmail.com

סיפר מגיד המישרים, הרב יצחק פנגר שליט"א: "לפני כחודש טסתי לסבב הרצאות בארצות הברית. באחד מהמסעות שלי נפגשתי בבחור מתוק וחמוד מהעדה הבורכית, שסיפר לי:

"כבוד הרב, הגעתי הנה לפני כ-61 שנה, כשאינני יודע אפילו מילה אחת באנגלית. התחלתי לעבוד כנהג מונית, כשאיני מסייע אנשי עסקים אל ה'וול-סטריט', מתחם הבורסה הגדול של ארצות הברית.

בכל בוקר הייתי מסייע איש עסקים חד ומפולפל שעסק במט"ח (סחר במטבע חוץ), מביתו אל מתחם הבורסה.

במשך חצי שנה, כל בוקר הייתי מסייע אותו לעבר המשרד שלו.

10 דקות של נסיעה כל יום עימו, כשהוא מנצל כל רגע לשיחות עסקים

בפלאפון עם סוחרים וחברים: במה

להשקיע, מה כדאי כעת להשקיע, מה עלה ומה ירד וכדומה. ואני, מסייע אותו ומקשיב לכל מילה.

תשמע כבוד הרב, למדתי ממנו את כל סודות המקצוע. ממש כמו שיעור פרטי כל יום במשך 10 דקות, והכל... בחינם!.

דתית, העושה רבות למען הרמת קרן התורה בעירנו, תשוח"ח לון].

הפרס הראשון היה על סט ספרים יקר שעולה למעלה מאלף ש"ח, וזכה בו אברך חשוב.

האברך החשוב שזכה בספר סיפר לרב אלול שליט"א - כי לא תכנן להשתתף במעמד המבחן וההגרלות כיוון שהיה מוזמן לחתונה, אולם בהגיעו לחתונה ראה כי גדרי הצניעות אינם נשמרים כהלכה, ונשא רגליו אל בית ה', מקום שבו התקיים טקס המבחן בראשות רבנים חשובים.

הזוכה הראשון שזכה בסט ספרים היוקרתי - היה האברך שיתר על השתתפותו בחתונה למען שמו יתברך, וקבל את התשלום מהקב"ה מיד במזומן (זוהי רק פירוטיהם בעולם הזה - אבל הקרן קיימת לעולם הבא).

היה אשה שלא זכתה לילדים ובאה למרן ר' שלמה זלמן אוירבך זצ"ל שיתפלל בעדה ויברך אותה, ור' שלמה זלמן אמר לה באופן יוצא מגדרו הרגיל "לא חייבים לך כלום - הקב"ה לא חייב לך כלום", האשה התחילה לבכות לר' שלמה זלמן שיחוס עליה ויפעל בעדה בשמי מרומים. אמר לה ר' שלמה זלמן תעשי משהו שאת לא חייבת - והקב"ה יעשה עבורך משהו שהוא לא חייב. ואכן היא עשתה מה שהיא לא חייבת והתנדבה בשערי צדק - במחלקת תינוקות וזכתה לילדים.

הציבור עדיין זוכר מקרה שקרה בשנים האחרונות, במשפחת חורי שלא היה לה ילדים 21 שנה (!) (ואספו כסף לבניית מקווה בעצת מרן ר' חיים קניבסקי זיע"א, וזכו להפקד ביום שנחנך המקווה. הם עשו מסירות נפש - וזכו לתשלום במזומן !!! (מי באר שביעי

מהחברה הקיימת שיצטרפו לסניף, כשהם יקבלו משכורות עתק.

היה זה דבר נדיר. אני רואה איך הוא מתחיל לאסוף עובדים מהחברה שלנו.

אני שומע כיצד הוא מציע להם סכומי כסף חלומיים ומחתיים אותם.

הייתי בטוח כי הראשון שהוא יקח איתו לעסק המתחרה, יהיה אני, הרי הוא מכיר את העבודה שלי ויודע כמה אני מוצלח.

אך הוא ממשיך לאסוף אנשים שונים – חוץ ממני. חשבתי שמא הוא משאיר אותי לסוף כדי שאהיה המנהל של כולם תחתיו. אך הוא סיים עם הרישום ולא לקח אותי.

"הרב פנגר", הוא אמר לי, "יום למחרת כשהם עזבו ונשארו בחברה הרגילה, נשברתי לרסיסים. לא היה לי ספק שהוא יקח אותי, ונכנסתי לדיכאון קשה חצי שנה. היו לי הרבה שאלות בליבי: "למה זה קורה לי? הרי אני גם חוזר בתשובה התורם הרבה צדקות ולמה זה מגיע לי?".

"כבוד הרב", פונה אל"י הבחור, "עברו שנים בודדות ואירע את אסון 'מגדלי התאומים' בניו יורק".

המטוס הראשון פגע בבנין הראשון בקומה 36 – אותה קומה שהחברה המתחרה ישבה בו. מיד בזמן ההתנגשות מתו כל העובדים של החברה, ללא יוצא דופן עד העובד האחרון. ואם היה מקבל אותי החבר לעבודה – אני הייתי שם במאה אחוז ומת. פתאום אני קולט כמה ה' סידר לטובתי שהוא לא יקבל אותי לעבודה. אני חשבתי שזה מרור וזה רע, אך

לאחר חצי שנה של נסיעות, פניתי אליו הסחר במט"ח, ואשמח שתבחן אותי.

ואם אוכל לבקש בקשה לא רגילה...

שאם תראה שאני מבין היטיב, אשמח אם תסדר לי עבודה ב'וויל-סטריט'."

איש העסקים היה המום מהדברים, לא בכל יום שומעים נהג מונית המתיימר לומר כי למד את כל סודות המקצוע בזכות נסיעה יום – יומית, ואף מבקש להפוך ביום אחד לאיש עסקים.

הוא החל לבחון אותי, ופשוט היה המום.

הפגנתי שליטה בחומר – אותו הוא בעצמו לימד אותי כחצי שנה.

"כבוד הרב", ממשיך הבחור, "הוא התפעל ממני והחליט לקבל אותי לעבודה במשרד האישי שלו.

מנהג מונית הפכתי להיות איש עסקים בבורסה האמריקאית. התחלתי לעבוד שם וב"ה' הצליח דרכי ובגדול.

עבדתי שם 10 שנים בהצלחה רבה.

ליידי בשולחן העבודה, ישב בחור אמריקאי גוי, גאון גדול בבורסה, שנכנס לעבודה שבוע לפניי. היינו ב"ה שווים בידע ובהישגים. עזרנו אחד לשני ונעשינו חברים טובים במשך 10 שנים.

יום אחד, מקבל אותו חבר שלי טלפון מחברה מתחרה בבורסה.

החברה רוצה לפתוח סניף חדש שהוא ינהל אותו, ובנוסף עליו לאסוף עובדים תותחים

ושוחררתי בסוף היום לאחר השתדלות עסקנית בערבות גבוהה.

הנחתי תפילין ומיד נסעתי לרבי מריבניץ זיע"א. הרבי לא נבהל ואמר לי שהוא ידבר עם השר של האש ויראה מה ניתן לעשות. עסקנים טובים שכנעו עורך דין ממולח ויקר להתגייס לעזרתי. הלה לא הסכים בתחילה לטפל במקרה שלי בטענה שיש עדויות רבות נגדי והסיכוי שאצליח הוא קלוש. עורך הדין דחף לעסקת טיעון שבה אודה באשמתי ואשב בבית הסוהר רק חמש שנים. הרבי מריבניץ זיע"א אסר עליי להודות בשום אופן. "הרי לא היית שם", אמר, והוסיף שוב כי ידבר על כך עם שר האש.

כומר מקומי רע לב הלהיט את השוכרים הגויים להעיד נגדי. נקבע זמן למשפט ביום שני אחרי פסח, ועורך הדין הסביר לי שההליך המשפטי אמור לארוך שלושה שבועות לכל הפחות, בהוסיפו: "תהיה מאושר אם תקבל רק עשרים וחמש שנה בכלא". המצב היה בכי רע. התביעה עירבה במשפט גם את פטירת הילד ממחלת הריאות בעקבות אי חימום הבניין כדבעי לטענתם.

לילה לפני בדיקת חמץ באתי לרבי מריבניץ זיע"א, והוא אמר שעדיין לא סגר העניין סופית עם שר האש... הרבי ביקש כי אבוא חזרה בערב המשפט מיד אחרי פסח. בחצות הלילה שלפני המשפט הגעתי לרבי, שרק אז התפנה והחל לקבל קהל. היו שם ממתינים רבים, בהם חולים על אלונקות שבאו ממיטת חוליים לזכות לישועות. בשעה שתיים הרבי יוצא מחדרו, מעיף בי מבט חמור סבר ומסלק פניו ממני. ניגשתי לגבאי, ר' יצחק וולף, והוא אמר: "אל תדאג, אני אסדר לך את העניין..." אך

ברגע שכרכתי זאת במצה – באמונה – ראיתי כמה זה היה לטובתי".

הרגע הכי קשה בחיי – אי קבלתי לעבודה עם ים של כסף, התגלתה כהצלה הגדולה של חיי. אל תצטערו מהמרור, תעטפו אותו במצה ותאמינו שה' עושה לכם רק טוב כל רגע!. טוב לחסות בה' קדושים תשפ"ב הובא ע"י הרב פנחס זרביב מכון למעשה לתגובות ולחומר

p0583271323@gmail.com

היה זה בשנת ה'תשל"ו (1976 למנינים), מספר ר' מנדל זיידנפלד, יהודי חסידי, בעלים של בניין מגורים בווייליאמסבורג המאוכלס בשלושים ושישה שוכרים אשר משלמים ארבע מאות דולר לחודש. מערכת חימום הבניין באותם ימים עבדה על גחלים. הממונה מטעם הרשויות, יהודי מתבולל, הציק לי מאוד ואילצני להחליף את מערכת החימום לכזו הפועלת על גז. עשיתי כך, וכאשר ילדם בן השש של אחד מהשוכרים הגויים חלה במחלת ריאות ונפטר, תבע אותי היהודי המתבולל ודרבן את השוכרים להפגין ולהפסיק לשלם על השכירות ואף להזיק למבנה.

בימי החנוכה לפנות בוקר פרצה לה שריפה ענקית אשר כילתה את הבניין באש שבערה בעוז, כי המים בצינורות כיבוי האש קפאו מהקור. ברוך ה' איש לא ניזוק. היה לי כיסוי ביטוחי מלא – נס חנוכה כלכלי. אך בטיפשותי ירדתי לשטח לראות מה קורה. השוכרים שראו אותי כעסו והעידו לפני השוטרים כי ראו שאני בעצמי הדלקתי את האש כדי לזכות בדמי הביטוח. לתדהמתי נעצרתי במקום

מינימום... "הרבי צעק עליי: "אינך מאמין בי?" שוב שיננתי לפני הרבי שאני מאמין באמונה שלימה בה' יתברך ובמשה עבדו...

ואז הוסיף הרבי ואמר כנביא מה יהיה מחר במשפט: "במהלך היום יראה המצב גרוע מאוד, אבל תזכור שחיים זאנוויל בן משה הנולד מן איטא ציפורה אומר שאין לך מה לפחד!" הרבי ביקש ממני שארשום על פתק את שם הכומר הגוי. רשמתי, והרבי שרף את הפתק באש הנרות, אך את שם היהודי המתבולל שהציק לי לא הסכים להכניס לאש. "הוא מאחינו בני ישראל", אמר הרבי. "אבל הוא קומוניסט רשע", טענתי לעומתו, אך הרבי בשלו: "מנדלה, איני יכול לעשות דבר ליהודי".

לקח הרבי מטבע, הצמיד אותו למצחו הקדוש לכמה דקות ואמר לי: "קח את המטבע ותחזיק אותו בידך הימנית במשך המשפט, וכשישאלו אותך מה זה תגיד שחיים זאנוויל נתן לך המטבע כדי שהאמת תצא לאור, שלא היית שם כלל בשעת השריפה". הרבי ליווה אותי החוצה תוך שהוא מרגיע את כל הממתינים הרבים בשעה כה מאוחרת כי יש כאן עניין דחוף, ובעצם ההמתנה הארוכה שלהם פועלים הם את ישועתם.

למחרת, לפני פתיחת המשפט, שילמתי לעורך הדין מקדמה בסך חמישה עשר אלף דולר ואמרתי לו שאנחנו נצליח בסייעתא דשמיא והמשפט יסתיים היום. עורך הדין עשה ממני לעג וקלס: "פנאטי שכמוך, אם המשפט מסתיים היום אני מוותר על הצ'ק". הפרשה תפסה מקום ציבורי רחב. היו שם המון אנשים מלבד העדים הרבים. השופטת האיטלקית, מרשעת ידועה במיוחד, שאלה

הוא יצא אחרי רבע שעה בפנים נפולות ואמר: "הרבי אומר שהוא לא רוצה לראותך הלילה". ניגשתי לגבאי השני, ר' מרדכי, וגם הוא ניסה את מזלו להכניס אותי אל הרבי בידועו כי מחר המשפט הקשה, אך ללא הצלחה. שבתי הביתה שבור ורצוץ. רעדתי מהמשפט הקשה הצפוי למחרת ונשברתי בכפליים כי ברגע הכי קשה עוזב אותי הרבי לנפשי...

עודי מתהפך במיטתי, הגבאי מתקשר ומבקש שאבוא מיד. נכנסתי לרבי בערך בשעה שלוש לפנות בוקר. הרבי שאל אם למדתי בשבת פרקי אבות כנהוג בשבתות אלו. עניתי לרבי כי בגלל מצבי הקשה איני מסוגל ללמוד. ענה לי הרבי: "לא זו דרך היהודי. גם בשעת צרה לא עוזבים את התורה. 'לול י' תוך תִּרְךָ שֶׁ עֲשֵׂי אֶזְבְּדִּי בְּעֵינַי'".

הוציא הרבי סידור "עין יעקב" והחל ללמוד עימי. כשהגיע למשנה: "אל תרבה שיחה עם האישה" הסביר הרבי כך: "כלומר, להרבות שיחה עם אשתו זהו איסור קל! אך באשת חבירו – שם זהו איסור חמור!" הרבי ביקש שאתן לו את הקוויטל ואחזור על הפרטים. אחר כך הוריד הרבי את ראשו ובכה בקול רם. כך המשיך לבכות בעומדו ליד הקיר.

ואז פנה אליי הרבי ושאל: "האם אתה אכן מאמין באמונה שלימה שאני יכול לפעול לך ישועה?" משעניתי בחיוב, ביקש הרבי מהגבאי שידליק שני נרות ואמר לי: "אומר לך מה יהיה מחר במשפט: ישאלו אותך שאלות וכו', ומחר תזדכח לגמרי!" חשבתי שהרבי, שעלה מרוסיה, אינו מכיר את נוהלי המשפט בארצות הברית, ואולי הוא חושב שכאן המשפט נגמר בתוך יום. אמרתי לרבי: "עורך הדין אמר שיעברו שלושה שבועות

השם גדול, כי כולם החמיאו לרבי. השופטת ביקשה לפגוש את הרבי, אך הרבי לא רצה. התחמקנו בתואנה כי הרבי לא מדבר עם נשים. הגעתי לרבי עם "לחיים" ו"לקח" עוד לפני השקיעה, והשמחה הרקיעה שחקים.

אחרי תקופה התבטא הרבי מריבניץ לגבי הסיפור המופתי הזה: "עשיתי זאת כדי לפרסם ולהודיע בשער בת רבים שיש אלוקים בישראל".

גיליון התחזקות בביטחון – זרע שמשון הובא במשכן שילה הובא ע"י הרב פנחס זרביב מכון למעשה לתגובות ולחומר נוסף p0583271323@gmail.com

אני מנהל סניף דואר מזה עשור שנים, אני חושב שלא קשה להסביר מה דורש התפקיד הזה. מדובר בתפקיד קשה ותובעני, עם המון לחץ ומצב מתמיד של מחסור בכוח אדם ובזמן. והדבר החשוב ביותר הוא עמידה בלוח זמנים.

והנה בשעת צהריים באחד הימים מגיע לקוח ומבקש לעשות העברת כסף למקסיקו. למי שאינו יודע, יש שירות של העברת כספים אם אתה רוצה לשלוח סכום כסף לכל מקום בעולם, כל מה שאתה צריך לעשות זה לפנות לסניף דואר ולהפקיד, ובתוך מספר שעות האיש שרצית להעביר אליו את הכסף, מגיע לאחד מסניפי 'ווסטרן יוניון' ומושך את הכסף. ובכן, אותו אדם מגיע עם 5,000 דולר, ומבקש להעביר למקסיקו, לחמיו שזקוק לסכום הזה.

אותי: "מה יש לך ביד שאתה מחזיק אותה ישר כל הזמן? האם אתה חולה?" "יש לי מטבע ברכה מהרבי מריבניץ כדי שהאמת תצא לאור". "אתה באמת מאמין בזה?" היא שאלה, וכולם צחקו. השופטת ביקשה שאתן לשוכרים את פרטי חברת הביטוח כדי שכל הדיירים שניזוקו מהשריפה יוכלו לפנות ישירות לחברת הביטוח ולקבל את הכסף במקומי. סירבתי, בטענה כי עדיין לא הוכח שאני אשם, וממילא כסף הביטוח מגיע לי. "חוצפן!" צעקה השופטת, "אתה עצור בגלל זלזול בבית המשפט".

בהפסקה לקחו אותי השוטרים לתא המעצר. התירו לי להתקשר לגבאי, והוא אמר בשם הרבי שלא אפחד, כי הרי הרבי אמר שבאמצע היום יהיה קשה ובסוף הכול יסתדר. הסתיימה ההפסקה, והשוטרים החזירו אותי מהמעצר עם אזיקים. עורך הדין, שראה להיכן זה הולך, נרתע וביקש מהשופטת להתפטר מהמשפט, אך השופטת לא הסכימה.

והנה, ראו זה פלא! קם לו העד הראשון להעיד נגדי ואמר שהיום זו הפעם הראשונה בחייך שהוא רואה אותי, מיסטר זיינדנפלד. הוא אמר כי הסיבה שבא להעיד נגדי שהדלקתי את האש היא כי הכומר הבטיח לו תמורת העדות דירה גדולה בבניין החדש שייבנה מכספי הביטוח. "אך איני מוכן להעיד שקר!" הצהיר. בית המשפט סער כמרקחה... "אני משחררת אותך ומזכה אותך לחלוטין, וברשותך אני רוצה לעצור מיד את כל עדי השקר", אמרה השופטת. "אני צריך לבקש את רשות הרבי", עניתי. התקשרתי לרבי, ועוד לפני שדיברתי הכריז הגבאי ר' יצחק וולף: "מזל טוב! הרבי אמר הרגע שמנדל זכה במשפט". הרבי הורה לי לא לעצור אף אחד, דבר שעשה קידוש

מעולם לא פגשתי בבנאדם כל כך אלים מילולית. הוא תיאר אותי בלעג, בציניות מושחזת. הוא תיאר לחמיו ולקהל המאזינים מתוך הדמיון שלו איך אני בביתי שלי, איזה בן אדם לא-יוצלח אני, וגם ידע לספר להם איך זכיתי בתפקיד המנהל, בגלל פרוטקציה של מישהו שלא הצליח לדחוף אותי למקום אחר.

אני מאריך בתיאור הפגיעה וההשפלה כדי לשתף אתכם במה עברה הנפש שלי באותם רגעים. אומרים שהמלבין פני חברו הרי הוא כשופך דמים, ובכן, אני חשתי זאת על בשרי. הושפלתי בפני קהל רחב שלא בא להגנתי.

אני מנסה ללמד זכות על שתיקת הקהל. באותה תקופה תפקוד 'דואר ישראל' באמת היה מתחת לכל ביקורת, ועדיין ציפיתי שיהיה מישהו שיבוא להגנתי.

אך עיקר הכאב שלי היה שהעובדים שלי, האנשים שמתחתי, היו עדים לכך. היה עובד אחד שניסה להשתיק אותי, אך הוא החל להפנות את חיציו כלפיו, העובד השתק בבהלה והבנאדם חזר עלי והמשיך בהשפלותיו.

שעת הסגירה הגיעה. נאלצתי להודיע לאיש שהיום לא תתבצע העברה, ואם הוא מעוניין שינסה לבוא מחר על הבוקר, בתקווה שזה יצליח.

התגובה שלו היתה ארסית וקולנית. "תשכח מזה", אמר. "אני במקום הזה לא דורך. בעצם אני חוזר בי, אני כן אדרוך כאן, אך רק ביום שכף רגלך לא תדרוך כאן. ואני מודיע לך שיום זה קרוב מאוד, אני לא אנוח ולא אשקוט, עד שאתה תעוף מהמקום הזה בבוסת פנים, ואם אפשר מדואר ישראל בכלל. אתה בושה

הפקידה מנסה לעשות את העברה, אך מסתבר שהייתה תקלה במחשבים וההעברה נתקעה. ובנתיים הקהל בסניף מצטבר, אנשים רוטנים, ממהרים, לחוצים, ולאחר כמה ניסיונות אני אומר לפקידה שתניח לזה ותמשיך לקבל קהל בעניינים אחרים.

האיש אומר לי: "רגע, אבל אני בתור". אני משיב לו: "נכון, אבל יש איזושהי בעיה ואנחנו לא יכולים לעכב את כולם". האיש מרים את קולו ואומר לי: "זה לא בסדר מה שאתה עושה!". אני מנסה להיות אדיב ואומר לו: "תבין אדוני, יש עוד אנשים שצריכים את הפקיד, וההעברה שלך ממילא לא עוברת. בוא תמתין כמה דקות ואני מבטיח לך שנגסה שוב". לאחר מספר לקוחות, אני מורה לפקידה שוב לטפל בענייניו, אך ההעברה שוב לא מצליחה להתבצע. ניסיתי לעזור, אך מגיעה לנו הודעת שגיאה.

הלקוח הלחוץ חייג בינתיים לחמיו, ושוחח עמו בעברית ובקול גדול. לא סתם הוא עושה את זה. הוא מעוניין שכל הסניף ישמע מה שיש לו לומר. "כן, אני כאן בסניף הכי גרוע בארץ ישראל, עם המנהל הכי גרוע בארץ. עוד לא ראיתי בנאדם כל כך לא מקצועי". הוא אמר וכל הסניף על העובדים והקהל, מאזינים.

הוא ממשיך לשוחח בטלפון, והחל לשפר את כישורי הנאום שלו. הוא תיאר לחמיו בצורה ציורית מה אני עושה כעת, כמה לאט אני עושה את זה, ואיך אני מנהל את הסניף באופן כללי. האיש הזה פשוט השפיל אותי לעיני כל. השתלח בי וגם היתה לו לשון חדה ומרושעת, הוא ידע איך לעשות זאת.

בחום ואומר לי: "אני רוצה לבקש ממך סליחה ומחילה על מה שעשיתי לך אתמול!"

אני ממש מצטער על זה! לא יודע מה נכנס בי, אני אעשה הכל כדי שתמחל לי!"

לא הבנתי מה נפל עליו וכיצד שינה את עורו בתוך כמה שעות. "אתה לא תאמין", אמר, "כפי שאתה יודע, חמי המתין בביתו להודעה ממני שההפקדה בוצעה. הוא היה צריך ללכת לבניין משרדים בו שוכן ה'ווסטרן יוניון' כדי לקחת את הכסף, אך כל עוד לא נתתי לו אישור שההפקדה בוצעה לא היה טעם ללכת לשם.

"כמה דקות אחרי שיצאתי מכאן, בערך בזמן שהוא היה צריך להיות שם, אירעה רעידת אדמה במקסיקו בעוצמה של 1.7 בסולם ריכטר. עשרות בניינים קרסו וביניהם בניין המשרדים שהוא היה צריך להיות בו, כדי לקחת את ההפקדה שלו, כמובן אם זו הייתה מתרחשת. מאות אנשים נהרגו באזור הזה, וביניהם יהודי אחד, הרב חיים אשכנזי. מצאו אותו כמה ימים לאחר מכן יחד עם עשרות הרוגים נוספים, בבניין שבו חמי היה אמור להיות.

"אני התרגזתי עליך בה בשעה שהקב"ה עיכב את ההפקדה כדי שחיי חמי יינצלו, ואני כל כך מתבייש במה שעשיתי. אני יודע שאתה לא יכול למחול על מה שעשיתי לך אתמול, וגם אין לי דרך לתקן כי היה כאן קהל גדול, אבל אני מוכן לעמוד כאן ולבקש ממך לפני כל אחד ואחד סליחה ומחילה, רק בבקשה תמחל לי!"

שתקתי ולא הוצאתי הגה מפיו. "זה בסדר, הוא כבר מחל לך!", אמר אחד מהעובדים שלי. "מה?"

למוסד הזה. אני אדאג שהממונים עליך ידעו על זה". והלך.

נשארנו העובדים. היתה שתיקה מביכה באוויר. כמה עובדות בכו מהעומס הרגשי שנפל עליהן, ואני חשתי כמו האדם הכי מושפל בעולם. לא ידעתי מה אני עושה עם מה שקרה לי. חשתי כעס עצום ושנאה גדולה על האיש הזה שהתעלל בי ככה, ופצע את נפשי בפני העובדים שלי ובפני כל הקהל. לפתע עלה רעיון במוחי.

בין צוות הפקידות הייתה אחת שלא זכתה לפרי בטן 12 שנים. מה לא עשינו למענה, חילקנו בינינו ספרי תהלים וקיבלנו על עצמנו קבלות רוחניות, אך דבר לא קרה.

ואז מצאתי עצמי קורא בהתרגשות: "אני מוחל לאיש הזה, ומקדיש את כל מה שעברתי כדי ש... (כאן נקבתי בשם העובדת ובשם אמה) ובעלה יזכו לפרי בטן במהרה!"

רק מי שהיה שם הבין איזו הקרבה זו. ההשפלה שעברתי היתה משהו שבני אדם לא מוחלים עליו 20 שנה. ואני לקחתי את זה טרי ומדמם, והגשתי כמנחה למען רווחתה של האישה שלא זכתה בפרי בטן.

באורח מוזר זה הקל גם עליי. סיימנו את העבודה והלכנו הביתה. באותו לילה לא ישנתי. המילים הקשות שאמר האיש חרכו את נשמת, וגרמו לי מפעם לפעם לפרץ דמעות.

הבוקר הגיע, יצאתי לתפילה ומשם לסניף. העובדים פתחו אשנבים, חצי שעה עברה ואז לפתע פורץ לסניף האיש המעליב והפוגע מאתמול. כולם נתקפו באלם. ומה הוא עושה אם לא ניגש אליי, לוחץ את ידי, מחבק אותי

כי מכבדי אכבד - על ידי הגעה בזמן לתפילה נושע בישועה גדולה
סיפר לי אברך מיקירי קרתא ז'רכסים:

היה לי בעיה גדולה וחמורה שניסיתי הרבה הרבה זמן לפתור אותה (הוא לא פירט מה) וחוץ מזה, לא הייתי מצליח לגמור את החודש, בכל חודש היה נוצר לי חור של 'בערך' 2000 שח.

שמעתי על סגולה/הבטחה בשם הצדיק המקובל ר' עמרם קור זצוק"ל: "כי מכבדי אכבד", (שמואל א, פרק ב' פס' ל) מי שמגיע בזמן לתפילה - הוא מכבד את הקב"ה, והקב"ה מבטיח שהוא יכבד אותו. מה הכוונה יכבד אותו? ישמע את בקשותיו!

אותו אברך, הוא אברך חשוב, אבל היה מגיע באופן קבוע לתפילה בערך 10 דקות אחרי התחלת התפילה, 5 דקות לפני 'ברכו'.

הוא ממשיך לספר לי: שהוא לא מ'אנשי הסוסים' [-מגיעים ב'כי בא סוס פרעה' (אז ישיר) והולכים ב'אלה וברכב ואלה בסוסים' (קדושא דסידרא)], אלא אחרי שהיה מגיע היה מתפלל כמונה מעות, ברכות השחר, קרבנות וכו', ובאופן קבוע היה מתחיל שמונה עשרה ביחד עם חזרת הש"ץ [ואכמ"ל בדינים אלו].

"הרגשתי שה' רוצה ממני חיזוק מיוחד בנושא זה, וקבלתי על עצמי להתחזק בחודש הקרוב להגיע לתפילה בזמן.

כמובן שעל היום הראשון 'היצר הרע' הפיל עלי את מה שרק אפשר, [ילד בכה בלילה, לא נרדמתי מרוב לחץ, וכו'], התגברתי כארי וקמתי, אחרי כמה ימים שה'יצר הרע' ראה

"אתמול כשיצאת הא הודיע שהוא מוחל לך, על כל הפגיעות וההשפלות הללו, ובלבד שאחת מהעובדות כאן תיפקד לאחר תריסר שנים ללא ילדים".

האיש הביט בי. חסר מילים. ופתאום החל לבכות בכי גדול ונורא, ממש קורע לב. "איזה רשע אני!", אמר בין יפחה ליפחה. "ואיזה צדיק אתה! פגעתני בך על לא עוול בכפך, ואתה לא זו בלבד שלא הגבת, אפילו מחלת לי, אני מקווה שאוכל לעשות תשובה על מה שעשיתי לך, וגם אני אתפלל למען העובדת הזו". הוא צעד לכיוון היציאה, ולפתע ליד הדלת הסתובב ואמר: "אתה לימדת אותי שיעור לכל החיים". והלך.

לא תאמינו אבל 9 חודשים וחצי בדיוק לאחר המקרה, הזה נולדה לפקידה שלי בת, כן, זו שהייתה חשוכת ילדים במשך 12 שנים. ואין אפילו אחד שלא יודע ומבין בזכות מה ולמה התרחש הנס הזה.

בורא עולם מסובב את עולמו כרצונו, הוא קלקל את המחשבים, כדי שיהודי עם זכויות במקסיקו לא יצא מביתו כדי לקבל את ההפקדה, ולא ימצא את עצמו במרכז רעידת אדמה קטלנית. במקביל, הוא שולח לכאן אדם שישפיל אותי, כפי שלא השפיל אותי אדם מימני, כדי שאוכל למחול ולתת את המחילה שלי במתנה לזוג חשוך ילדים. וכעת, מי שיש לו ספק כלשהו בהשגחה הפרטית המופלאה שסובבת אותנו – שפשוט יבוא אליי. אני אחד שיודע...

(מפי הרב משה ישראל שליט"א - גליון האמונה 241) אור לישרים

למעשה פרשת תזריע

שאני רציני - הוא שחרר אותי [הבא ליטהר מסייעין בידו], וככה חודש שלם הגעתי כל יום 10 דקות לפני תחילת התפילה.

"הישועה הגיעה במזומן!!!"

הבעיה הראשונה שניסינו הרבה הרבה זמן לפתור אותה -הסתדרה באורח פלא, וגם ה'חור' של ה-2000 ש מידי חודש, אשתי שעובדת בחיפה, והייתה צריכה לנסוע באוטובוסים מידי יום, קבלה עבודה כ'סייעת' בהסעה מרכסים לחיפה ויש לה רכב מהבית עד העבודה, והמשכורת? 2000 ש!!!

סיפור אמיתי לחלוטין!!

(מי באר תזריע מצורע תשפ"ג הובא ע"י הרב פנחס זרביב מכון למעשה לתגובות ולחומר נוסף p0583271323@gmail.com)